

Kdo je dal koga zapreti

MILE ŠETINC

Scalfaro sprejel Marka Kosina

RIM - Predsednik republike Oscar L. Scalfaro je včeraj na Kvirinalu sprejel na poslovilnem obisku slovenskega ambasadorja v Italiji Marka Kosina (na sliki). Slovenski diplomat se je nato srečal tudi z nekaterimi visokimi funkcionarji italijanskega zunanjega ministrstva ter parlamenta.

Predsednik Scalfaro je Kosinu izrazil željo za srečanje s slovenskim predsednikom Kučanom.

Na 2. strani

Danes najbrž odločitev o usodi deželnega odbora

TRST - Deželni svet Furlanije-Juljske krajine bo danes vzel v pretres nezaupnico predsedniku družbe Autovie Venete Micheleju Baldassiju, ki v bistvu pomeni politično nezaupnico deželni vladi predsednice Alesandre Guerrove. Vse je, kot znano, zelo tesno vezano na avgustovsko afero British Telecom.

Deželna koalicija, ki je sad sporazuma med Severno ligo in Ljudsko stranko, je zaradi te afere pod udarom desnice in Berlusconijeve stranke. Proti odboru se je posebno angazirala novoustanovljena svetovalska skupina "Federalistični demokratični center", ki je nastala pod okriljem "Forza Italia".

Na 5. strani

BIH / SRBI NADZORUJEJO LE ŠE 50 Odstotkov OZEMLJA

Hrvaški in bošnjaški uspehi skrbijo Zahod

Za 72-ur podaljšali rok za umik srbskega težkega orožja

SARAJEVO, BEOGRAD - Medtem ko so OZN in Nato včeraj se za 72 ur podaljšali rok za umik težkega orožja iz 20-kilometrskega območja okoli Sarajeva, se nadaljuje zmogovita ofenziva hrvaško-bošnjaških sil v severozahodni Bosni. Prav zmagovite Hrvatev in Bošnjakov sedaj skrbijo zahodne diplomate, ki se bojijo, da bi se pred zlomom bosanskih Srbov v Banjaluki v spopad vpletla srbskočrnogorska federacija. Bosanski Srbi trenutno nadzirajo samo se polovico ozemlja BiH, medtem ko so na začetku leta nadzorovali več kot 70 odstotkov države. Bela hiša je opozorila sarajevsko vlado, naj ne rešuje na bojišču, kar morajo reševati za pogajalsko mizo. Svoje skrbi je zunanjemu ministru BiH Sačirbegoviću povedal tudi britanski zunanji minister Rifkind, italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli tega ni storila, ker zaradi megle njeno letalo ni uspelo pristati na sarajevskem letališču. Brzko

ne pa bi Sačirbegović tudi Agnelli jevi enako kot Rifkindu povedal, da nočejo nepotrebnega prelivanja krvi in kaosa, pripravljeni so na pogajanja o čimprejšnji vključitvi Banjaluke v državno ureditev BiH. Skoraj etnično čista Banjaluka (pred srbsko agresijo je bilo v njej 55 odstotkov Bošnjakov,

15 odstotkov Hrvatov in 30 odstotkov Srbov) se sedaj utaplja v rekah beguncev, tako da so oblasti že zaprle mesto.

Kaj bodo storili Bošnjaki in Hrvati, bo morda jasno sele v prihodnjih dneh, saj le redki verjamejo, da bi to lahko prislo na dan že med današnjim zagrebškim srečanjem med hrvaškim

predsednikom Tudmanom in predsednikom BiH Izetbegovićem, ki se ga bo udeležil tudi ameriški mirnovni odposlanec Holbrooke.

Na sliki (telefoto AP): Srba na kupoli svojega tanka kljub umiku iz okolice Sarajeva zmagovalno pozdravljata.

Na 17. strani

ODGOVORNOSTI ZA PROCES JBTZ

Status preiskovanja za predsednika Milana Kučana

»Pri meni ni nihče iskal kritja za svoja dejanja« - Pred komisijo tudi Dolanc

LJUBLJANA - Preiskovalna komisija DZ, ki raziskuje odgovornost nekdanjih politikov za proces JBTZ, je z enim vzdržanim glasom soglasno sprejela odločitev, da dodeli predsedniku Kučanu status preiskovanca. Tako predsednik Kučan na včerajšnjem zaslišanju ni prical, je pa na lastno željo vendarle pojasnil nekatera vsebinska ozadja in okoliščine, v katerih je prislo do procesa proti ceterici. Ko je govoril o Jansevi aretaciji, je povedal, da je zanj neuradno izvedel 31. maja v Beogradu. Pri tem je poudaril: »Pri meni ni nihče iskal kritja za svoja dejanja, saj so imeli za to zakonsko osnovo!« Po predsedniku Kučanu je prical Tomaž Ertl, tedanji sekretar za notranje zadeve, ki je zatrdil, da mu ni nihče naročil, naj aretira Janso. Predsednik komisije Vito drag Pukl je povedal, da bodo kmalu povabili pred komisijo tudi Staneta Dolanca, o njegovem statusu (priče ali preiskovanca) pa se še niso dokončno odločili.

Na 19. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Desnica napada Scalfara

Številni predstavniki desničarskega zavezništva so včeraj ostro napadli predsednika republike Scalfara zaradi njegovih nedeljskih izjav.

Stran 2

Povezovanje Trst-Videm

V petek se bo začela prva skupna tržasko-videmska pobuda. Gre za kulturne ogleda umetniških dobrin obeh mest, ki bodo izmenično potekali od 22. septembra do 14. oktobra.

Stran 3

KGS prenavlja svoje vodstvo

Sinoci se je sestala v sportnem centru v Vizovljah glavna skupščina KGS na prvi seji po poletnem premoru. Sprejela je nove člane, predsednik Sirca pa je napovedal obnovo celotnega vodstva.

Stran 7

Scalfaro-Klestil oktobra v Gorici

Gorica se pripravlja na obisk predsednika Scalfara 3. in 4. oktobra in srečanje z avstrijskim državnim poglavarjem Klestilom ob 80-letnici prve svetovne vojne.

Stran 11

Italijanske banke so premajhne

Generalni direktor Banke Italije Desario meni, da so italijanske banke se vedno premajhne, bančni sistem pa preveč razdrobljen.

Stran 12

ZNANOST / NA NJEM JE BIL TUDI TRŽAŠKI TELESKOP UVSTAR

Vesoljski trajekt Endeavour srečno pristal na Floridi

WASHINGTON - Včeraj je na Cape Canaveralu na Floridi ob 7.38 po krajevnem času, se pravi ob 13.38 po našem, pristal vesoljski trajekt Endeavour (na sliki). Na njem je bil tudi izdelek tržaske tehnologije, in sicer ultraviočni teleskop-spektrometer UVSTAR, ki ga je izdelal konzorcij CARSO pri padriskem Centru za znanstvene in tehnološke raziskave. Kljub raznim okvaram in težavam, je vesoljska odprava v bistvu uspela, tržaski teleskop pa se je po dosedanjih vesteh dobro odnesel, tako da je njegov »oce« prof. Roberto Stalio kar zadovoljen.

Na 6. strani

RIM / ZARADI NJEGOVIH NEDELJSKIH IZJAV

Napadi z desnice na predsednika republike

Desni pol zavrača tudi predvolilno dogovovarjanje

RIM - Nedeljske izjave predsednika republike Oscarja Luigija Scalfara o tem, da italijanska demokracija nikakor ni »zamrznjena«, ter predlog tajnika DSL Massima D'Aleme o dogovoru med vsemi političnimi silami ob izteku sedanje zakonodajne dobe sč bili včeraj v središču politične razprave.

Scalfarove izjave so naravnost razkacile desničarski pol, ki je v njih bral napoved nadaljnje odložitve predčasnih volitev. »Ze samo dejstvo, da se v Italiji razpravlja, ali je demokracija zamrznjena ali ne, priča o tem, da je položaj hudo nenormalen,« je komentiral vodja Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini. »Ce je po eni strani res, kot je dejal Scalfaro, da ima tehnična vlada večino v parlamentu, je pa tudi res, da ta večina ne odgovarja svobodnim izbiram volilcev,« je se dodal Fini. Finijevi somisljeniki in zavezniki pa so bili v svojih reakcijah mnogo bolj bojeviti. Publio Fiori, ki je član političnega urada Finijevega NZ, je Scalfara obtožil nekorektnosti in mu zabical, da mora razpustiti parlament in sklicati predčasne volitve, kajti sedanji parlament ni sposoben izraziti neke dejanske večine. Reformator Marco Taradash (sicer izvoljen na listi Forza Italia) pa je predsedniku očital, da nima pravice dajati v javnost svojega »vladnega programa« ter da ni dopustno, da bi v imenu demokracije kritiziral tiste, ki ne mislijo kot on.

»Ocitno je,« je se pikro dodal Taradash, »da je Scalfarova demokracija, podobno kot so to bile ljudske demokracije, nekaj povsem drugačnega, če ne celo nasprotnega liberalni demokraciji.«

V levosredinskem taboru pa so Scalfarove izjave sprejeli z odobravanjem. »Živimo v normalni demokraciji,« je dejal nacelnik progresistične skupine v poslanski zbornici Luigi Berlinguer. »Dokler vlada uživa podporo parlamenta, predsednik republike ne more razpustiti zbornice, ker mu to prepoveduje ustava.« Vsekakor pa ima desnica možnost, je Berlinguer izrazil politične nasprotneke, »da predloži nezaupnico vladi in tako bomo preverili, ali je parlament živ ali mrtev.«

Tajnik CDU Rocco Buttiglione, ki je kot zadnji stopil na voz desničarskega zavezništva, a se boji Berlusconijevega objema, pa se ni hotel

spustiti v polemiko niti s Scalfarom, niti s svojimi zavezniki: »Scalfaro ima prav, ko pravi, da je Italija parlamentarna republika, prav pa ima tudi Berlusconi, ko trdi, da v večinskem sistemu ni mogoče se dolgo vztrajati v sedanjem položaju.«

Kritike na račun Scalfarovih izjav pa so prisle tudi iz vrst Stranke komunistične prenov: »Scalfaro se moti, oziroma pretirava,« je dejal njen predsednik Armando Cossutta, ki je dodal, da pomeni obstanek Dinija na celu vlade brez zaupnice parlamenta pravcato »zlorabo oblasti.« Dini je namreč po Cossuttovi oceni prejel zaupnico le na mandat, da uresniči stiri točno opredeljene točke. Te je zdaj uresnil in zato mora odstopiti, je poudaril predsednik SKP.

Druga tema, ki je bila včeraj v ospredju, pa je bil tako imenovani »pakt ob zaključku zakonodajne dobe«, ki ga je tajnik Hrasta D'Alema dal ob

zaključku festivala Unità v Reggio Emiliji. Njegov smisel je pojasnil član tajništva DSL Mauro Zani: po njegovem bi predčasne volitve lahko bile sele po izteku šestmesečnega italijanskega predsednikovanja Evropski uniji, v tem času pa bi se lahko dogovorili o nekaterih pomembnih stvareh. Pradvssem naj bi odobrili volilno reformo, tako da bo zmagovalac na prihodnjih volitvah lahko resnično za pet let vladal. Tudi Luigi Berlinguer je opozoril na nevarnost nestabilnosti tudi po volitvah: ko bi desnica in leva sredina prejela bolj ali manj enako število glasov, bi bili spet v takem položaju, da bi bil nujen nov razpust parlamenta. Po Berlinguerjevemu mnenju pa so možne se nekatere druge reforme glede samega delovanja vlade in parlamenta, na primer uvedba tako imenovane »konstruktivne nezaupnice«.

Na drugem političnem bregu pa so D'Alemovi predlogi naleteli na gluha ušesa, predvsem s strani tistih komponent Berlusconijevega zavezništva, ki silijo na volitve. Toda tudi Buttiglione in Casini, ki se jima ne mudi na volisca, sicer dopuscata možnost nekaterih dogovorov, na primer o jamstvih za opozicijo, zavračata pa reformo volilnega zakona z uvedbo dvojnega kroga. Oba bivša demokristjana D'Alemi očitata, da predlaga volilni sistem, ki bi bil bolj ugoden za levo sredino, s čimer pa dokazuje, da si dogovora v resnici ne želi.

SLOVENSKI AMBASADOR ZAPUŠČA RIM

Kosin se je poslovil od predsednika republike Scalfara

RIM - Predsednik republike Oscar. Luigi Scalfaro je včeraj dopoldne na Kvirinalu sprejel na poslovilnem obisku slovenskega veleposlanika v Italiji Marka Kosina (na sliki). Srečanje je bilo protokolarno in vljudnostnega značaja, vseeno pa je nudilo priložnost za odkrito izmenjavo mnenj o poteku pogovorov in pogajanj med Italijo in Slovenijo.

Scalfaro je Kosinu, ki ga je seznanil s slovenskimi stališči in gledanji na odnose z Italijo, izrazil upanje, da bosta državi v najkrajšem času premostili nekatera sedanja različna gledanja in tudi nekatere težave, ki se zal pojavljajo v meddržavnih pogovorih. Italijanski predsednik je tudi izrazil željo za bližnje srečanje s slovenskim predsednikom Milanom Kucanom.

Kosin se je nato na delovnem kosilu srečal s podtajnikom na zunanjem ministrstvu Emanuelejem Scammaco, z nekaterimi visoki funkcionarji zunanjega ministrstva in s predstavniki senata in poslan-

ske zbornice. Poleg člana Dinijeve vlade, je Farnesino zastopal njen generalni tajnik Ferdinando Saleo, medtem ko je bil najvišji predstavnik parlamenta senator Saverio Porcari, podpredsednik komisije za zunanje zadeve.

Tudi na delovnem kosilu je seveda tekla beseda o nekaterih težavah v meddržavnih odnosih. Visoki italijanski predstavniki so povedali, da so dobri odnosi v obojestransko korist v upanju, da bosta Rim in Ljubljana, tudi v tem precej kocljivem trenutku, znala najti skupni jezik. S tem v zvezi je bila včeraj na obisku v Ljubljani Laura Minochian, vodja urada pri zunanjem ministrstvu za stike in odnose sosednjimi državami.

Kosin, ki se je v Trstu ze uradno poslovil od predstavništva slovenske manjsine in od voditeljev deželne vlade in sveta Furlanije-Juljske krajine, je služboval v Rimu tri leta in pol, pred leti pa je bil jugoslovanski ambasador v Italiji.

NOVICE

19.novembra delne upravne volitve

RIM - Notranje ministrstvo je včeraj uradno potrdilo, da bodo delne upravne volitve v nedeljo, 19.novembra ter v nedeljo, 3.decembra (drugi volilni krog). Volitve bodo v 138 občinah, volilnih upravičencev pa bo vsega skupaj nekaj več kot milijon. Med večjimi občinami, kjer bodo sredi novembra neposredno izvolili župana in občinski svet, sta Sanremo in Torre Annunziata. V Furlaniji-Juljski krajini bodo občinske uprave obnovili v Cimolaisu in v Montereale Valcellini v pordenonski pokrajini.

Kako je s častnikarskimi pokojninami

RIM - Izračunavanje častnikarskih pokojnin, ki jih upravlja privatizirana ustanova INPGI, bo potekal po dosedanjem sistemu: to pomeni, da bo visina pokojnine sorazmerna prispevkom zadnjih desetih let ali pa desetih najboljših let v okviru celotne delovne dobe. Tak mehanizem velja za vse, ki so vpisani v INPGI, saj se nedavni zakon o pokojninskem sistemu nanasa le na INPS in na druge skrbstvene oblike, ki jih je navedel minister za delo Treu, ki je izključil privatizirane ustanove in skrbstvene blagajne. Za INPGI tako ne pride v postev določilo, po katerem se za nove člane ali tiste, ki imajo manj kot 18 let prispevkov, pokojnina izračunava drugače. Zato je najbolje ohraniti članstvo v INPGI, ki zagotavlja ugodnejši zaključek delovnega razmerja: vsi, bodisi starejši kot tudi mlajši novinarji, lahko računajo vsaj na tisto povišanje mesečne plače, ki je vezano na spremembe, ki jih prinaša delovna pogodba.

RIMINI / NEOZDRAVLJIVA BOLEZEN

Muccioli se mučno poslavlja

Predsednik Scalfaro solidaren s skupnostjo San Patrignana

RIMINI- Vincenzo Muccioli nadaljuje svoj boj za zivljenje, ki pa je - kot poudarjajo zdravniki - brez vsakršnega upanja. Kot je potrdil glasniki skupnosti bivših narkomanov San Patrignana, se je njegovo zdravstveno stanje sinoci se dodatno poslabšalo, saj je prislo tudi do hudih srčnih komplikacij.

Solidarnost skupnosti pri Riminiju je izrekel tudi predsednik republike Oscar

Luigi Scalfaro v posebni poslanici, ki sta jo gostom San Patrignana včeraj izročila prefekt in kvestor iz Riminija, Alberto De Muro in Pietro Comelli. Visoka državna funkcionarja sta se na kratko srečala z nekaterimi gosti skupnosti in tudi z Mucciolijevim sinom Andreo.

Na sliki (Telefoto AP): Napeto cakanje v San Patrignanu, kjer se Vincenzo Muccioli ze nekaj dni trdovratno bori proti neozdravljivi bolezni.

KRIMINAL

»Ruska mafija« naj bi prala denar tudi v Italiji

ANCONA - Italijansko sodstvo in preiskovalci imajo sedaj konkretne sume, da »ruska mafija« investira s prekupčevanjem mamil in orožja nezakonito pridobljen denar tudi v Italiji. To izhaja iz preiskave policije in Criminalpolia iz Mark, ki jo je ukazalo sodstvo iz Pesara. Agenti so odkrili milijardne posle treh ameriških državljanov, ki so po rodu iz držav nekdanje Sovjetske zveze. V Italiji so kupovali dragoceno opremo in zlatnino, ki so jo nato izvažali v države nekdanje Sovjetske zveze. Policija je aretirala tri osebe, kot prvega ze 8. marca 44-letnega ameriskega državljanca moldovskega rodu Monya Elsona, ki naj bi bil vodja skupine, prejsnjo soboto se njegovo ženo Maryo Elson, ki je po rodu iz Ukrajine, in njegovega »poslovnega partnerja« Yossifa Aronovizha Roizisa.

Monya Elsona so areti-

rali na zahtevo sodnih oblasti ZDA, ker je v Ameriki obtožen treh umorov, treh poskusov umora, izsiljevanja in prekupčevanja z mamil. Italijanski preiskovalci pa so kasneje ugotovili, da je trojica prala umazani mafijski denar tudi v Italiji. Za sedaj je seveda se preuranjeno trditi, ali je trojica navezala stike tudi z italijanskim organiziranim kriminalom. Prevladuje prepričanje, da so se omejili predvsem na pranje denarja, tako da niso potrebovali italijanskih pajdasev, med drugim so se »posli« ukvarjali le dobro leto. Vsekakor pa preiskovalci ne izključujejo, da je »ruska mafija« v ZDA ze navezala stike z italijansko-amerisko mafijo Gambinijev in Gottijev. Umazani denar je prihajal v Italijo predvsem z bančnimi operacijami. Sledovi pranja denarja naj bi preiskovalce vodili v London, Ljubljano in München.

S skupnimi kulturnimi potmi skušata Trst in Videm preseči »zgodovinska« nasprotstva

TRST - S kulturo je mogoče čimprej in najbolje odpraviti vse stare zamere in nasprotstva, ki so nekdaj in deloma še danes pogojujejo razvoj po obsegu male dežele Furlanije-Juljske krajine. Povezovanje bi moralo biti na teritoriju, na katerem živi manj ljudi kot npr. v Milanu, skoraj samo po sebi umevno, ker pa doslej ni bilo tako, so pobude na vseh področjih več kot dobrodošle, še posebej na kulturnem, na katerem bi moralo priti do izraza bogastvo prepletanja jezikov in narodnosti. Tako so včeraj popoldne, najprej na tržaškem potem pa se na videmskem zupanstvu predstavniki obeh občin utemeljevali in predstavili prvo »koprodukcijo« Trsta in Vidma na kulturnem področju. Kot je uvodoma poudaril tržaški zupan Riccardo Illy, sta se z videmskim kolegom Enzom Barazzom ze na prvem srečanju pred nekaj meseci začela dogovarjati o konkretnih oblikah sodelovanja. Zaenkrat je bil v sodelovanju s kulturnima odbornistvoma, odgovornimi za mestne muzeje, s Konzorcijem kulturnih zadrug FJK in številnimi drugimi ustanovami in skupinami izoblikovan predlog o skupnem odkrivanju umetniških zakladov Trsta in Vidma, v pripravi pa je tudi sodelovanje na gospodarskem področju. Videmsko-tržaško sodelovanje pa v bodoče zaobjelo tudi ostali dve glavni pokrajinski mesti, se pravi Pordenon in Gorico, o tem se namreč že pogovarjajo na skupnih sestankih zupanov starih glavnih mest, ki postajajo redni.

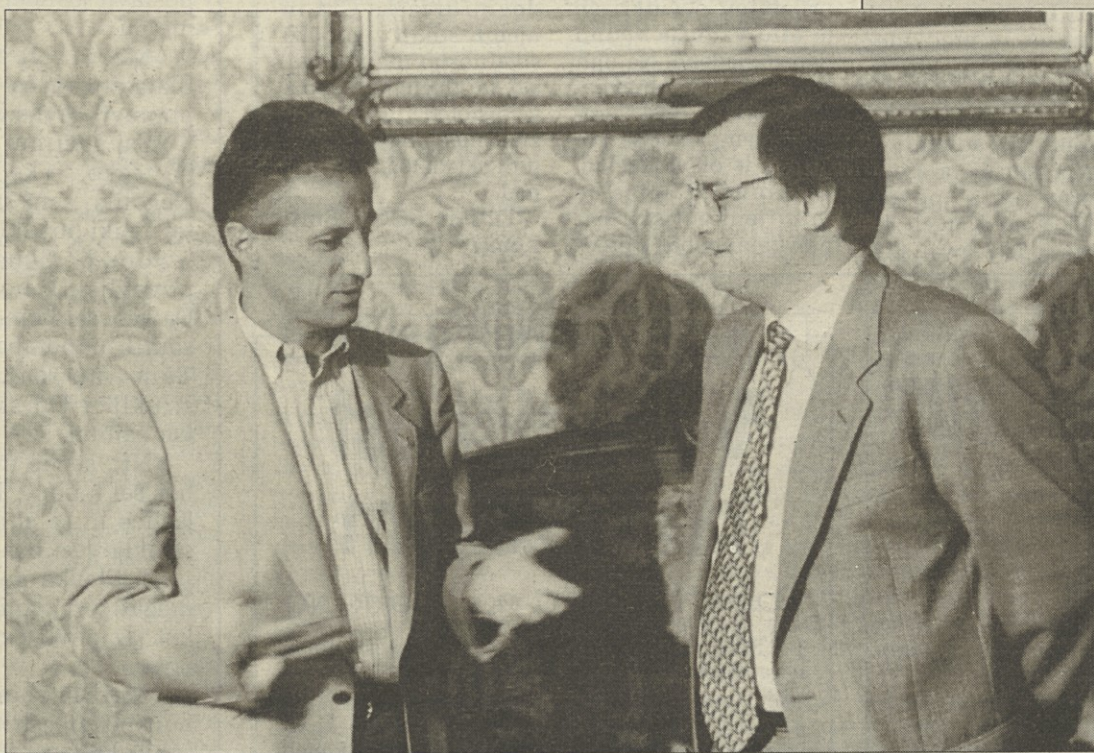
Konkretno sodelovanje med obcinskima upravama mest, ki naj bi bila »zgodovinska« nasprotnika, je seveda zelo pomemben premik v tržaško-videmskih oz. juljsko-furlanskih odnosih. Nič manj pa ni pomembno dejstvo, da v sedanjih fazih prav občinska uprava spodbuja k sodelovanju kulturnih

ustanov, ki so se povezovale že v preteklosti, vendar jim občinske uprave pri tem niso pomagale, nasprotno. Zato so na včerajšnji predstavitvi pobude Kulturna potovanja, odkrivanje mest odgovorni za tržaški muzej Revoltella, videmske mestne muzeje in vse zadrage in skupine, ki so vpletene v projekt, zelo pozitivno ocenili novo usmerjenost javnih upraviteljev, ki so se iz zaviralcev sodelovanja prelevili v pobudnike skupnega nastavljanja kulturne dejavnosti. V okviru povezovanja med Trstom in Vidmom pa je treba uvrstiti tudi vse večjo prisotnost v furlanskem glavnem mestu tržaške opere Verdi (med drugim je gledališče dogovor o razsiritvi koncertne sezone na Videm podpisalo prav s sedanjim zupanom Barazzom, ki je tedaj opravljal funkcijo odbornika za kulturo), Stalno gledališče FJK, ki tudi stalno nastopa v Vidmu, pa dosledno uvaža v svoj repertoar ob tržaških piscih - gre predvsem za ovrednotenje Sveva, s katerim bo teater začel letošnjo sezono - tudi furlanske. Tako je v letošnji abonmajski ponudbi Pasolinijevo delo I Turcs tal Friul, s katerim so uspešno nastopili na lanskem beneskem gledališkem bienalu.

Gre za pomembno pobudo, ki je poskus in izziv obenem, za upravitelje in za občane. Videmski zupan Barazza, ki je predvsem opozarjal, da gre za prvi tovrstni poskus, ni dvomil v uspeh začrtanih kulturnih poti. Tudi ali predvsem zato, ker sta se za projekt zavzela oba odbornika, tržaški Roberto Damiani in videmski Mariasanta di Prampero, natančneje sta ga izdelala odgovorna za muzej Re-

voltella Maria Masau Dan in za videmske mestne muzeje Giuseppe Bergamini, izvajal pa ga bo Konzorcij kulturnih zadrug FJK. Zato je kulturne poti po

obratno), vodeni obisk mesta do predvidenega muzeja, ogled muzeja obogaten s kratko gledališko predstavo in se aperitiv. Točen razpored itinererjev z da-

Trstu in Vidmu včeraj predstavil predsednik Konzorcija Renato Quaglia, ki je izpostavil številne pomembne in zanimive vidike pobude. Tesnejše povezovanje Trsta in Vidma vodi v utrjevanje deželne skupnosti, pobuda kot taka pa nudi možnost prebivalcem enega mesta, da odkrijejo lepote drugega in obratno, ponudba pa je vabljalna tudi za Tržacane in Videmčane, ki želijo podrobneje spoznati kulturne dobrine svojega mesta. Gre tudi za pospeševanje kulturnega turizma (pri projektu sodeluje tudi deželno podjetje za turistično promocijo), nezanemarljiva pa je vloga podjetja državnih železnic. Organizatorji namreč nudijo tudi »paket ponudbo«, v kateri so povratni železniški listek Trst-Videm (ali

tumi in urniki objavljamo posebej, za vse dodatne informacije pa lahko zainteresenti pokličejo na telefonsko številko 1670-16044. Za vse ogled oz. možne kombinacije je obvezna predhodna rezervacija listkov (na že omenjeno številko ali pa pri blagajnah tržaškega oz. videmskega muzeja). Listek za ogled muzeja s scensko urpizoritvijo stane 12 tisoč lir, otroci do 12. leta imajo 50 ods. popusta, ogled muzeja z obiskom mesta in potovanjem z vlakom stane 23.600 lir. Vendar je ta kombinacija možna samo za popoldanske ogled, ne pa za večerne. »Paket« je mogoče kupiti na tržaski in videmski železniški postaji, vsekakor je predhodni telefonski klic vedno zaželen. (bip)

Na slikah:
pod naslovom srečanje predstavnikov tržaških in videmskih občinskih uprav in kulturnih organizacij na tržaškem zupanstvu, spodaj župana Trsta in Vidma Illy in Barazza (foto KROMA)

Kulturne poti kot sredstvo odkrivanja lepot Trsta in Vidma

Kulturne poti bodo ob petkih vodile po Trstu in v muzej Revoltella, ob sobotah pa po Vidmu in v tamkajšnje mestne muzeje.

Mestni itinererji po Trstu (od 16. do 17.45):
petek, 22. septembra - terezijanska četrt, sedeži zavorovalnice Assicurazioni Generali, Borze in tržaškega Lloydja;

petek, 29. septembra - katoliška cerkev sv. Antona Tavmaturga, grško-pravoslavna cerkev sv. Nikolaja, evangelicanska cerkev in srbsko-pravoslavna cerkev sv. Spiridiona;

petek, 6. oktobra - dvorana Tripovich, Pomorska postaja, palaca Bertoli, Prefektura, hotel Savoia Excelsior, stara ribarnica, muzej Revoltella, Staro postajališče;

petek, 13. oktobra - skulpture palače Gopchevich, palače Tergesteo, gledališče Verdi, palače Revoltella.

Ogledi v muzeju Revoltella (ob 18. in ob 21. uri):

petek, 22. septembra - Baron Pasquale Revoltella un tržaska buržoazija;

petek, 29. septembra - Ljudska čustva in podobe ob koncu 19. stoletja;

petek, 6. oktobra - Vznemirjenja 20. stoletja;

petek, 13. oktobra - Od Magnija do Mascherinija v pogovoru s kiparstvom.

Mestni itinererji po Vidmu (od 16.30 do 17.45):

sobota, 23. septembra - stolnica s freskami Vitaleja iz Bologne;

sobota, 30. septembra - palaca Antonini Belgrado s freskami Giulia Quaglia;

sobota, 7. oktobra - palaca Antivari Kechler, arhitektura Giuseppeja Jappellija in neoklasični okras;

sobota, 14. oktobra - Casa Cavazzini s freskami Afra Basaldelle in občinska palaca, delo Furlana Raimonda D'Aronca.

Ogledi mestnih muzejev (ob 18. in ob 21. uri):

sobota, 23. septembra - od Vitaleja iz Bologne do Giovannija Martinija (dela furlanskih mojstrov od 14. do 16. stoletja);

sobota, 30. septembra - od Pellegrina iz san danielija do Giambattiste Tiepola (od 16. do 18. stoletja);

sobota, 7. oktobra - od Giandomenica Tiepola do Giovannija Paglierinija (od 18. do 19. stoletja);

sobota, 14. oktobra - od avantgarde 20. stoletja do bratov Basaldella (20. stoletje).

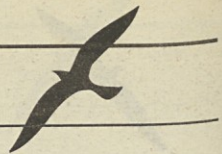

AVTONOMNA DEZELA FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

**DEŽELNO RAVNATELJSTVO
ZA TRGOVINO IN TURIZEM**

Turistični servis TRST

Obveščamo zainteresente, da je v DUV (B.U.R.): st. 36, z dne, 6. 9. 1995, objavljen »Natečaj z izpiti« in odgovarjajoči fac-simile prošnje za prijavo k izpitu za pridobitev kvalifikacije Tehničnega direktorja potovalne in turistične agencije.

P I S M I U R E D N I Š T V U

Zagrenjenost
ob zatemnitvi
slovenske TV

Spostovano uredništvo Primorskega dnevnika

Kot Slovenka in profesor slovenscine, ki jo trenutno poleg hrvascine poučujem na videmski univerzi, želim javno izraziti svojo globoko zagrenjenost ob sklepu upravnega sveta RTV Slovenije, da izklopi pretvornike, preko katerih smo Slovenci v Italiji sprejemali prvi program slovenske televizije. V Vidmu se vsakodnevno soočam s težavami Beneskih Slovencev, ki so med vsemi zamejci najbolj izpostavljeni asimilaciji. Pa tudi v Trstu dobro vemo, kako moramo biti iz dneva v dan na preži za svoj obstoj. V času, ko se ves svet zaveda, kako vazno je obvladovanje medijev, se Slovenija po neki nerazumljivi logiki zapira sama vase, se toliko bolj ker niti ne načrtuje satelitskega prenosa svojih televizijskih programov, kot so to že naredile njene sosede, npr. Hrvaska. Kot da bi ne bilo pomembno, da se jezik majhnega, a kulturno tako bogatega naroda siri izven ozkih državnih meja do sosedov, predvsem pa do manjšin, ki predstavljajo veliko kulturno bogastvo. Ko zagrenjena sedim pred ekranom in skušam zaman ujeti podobe in glasove onstran meje, razmišljam, kako nevidna je bila do pred kratkim ta meja in kako globoko se je zdaj zarežala v nas, kot da bi ne bili del istega narodnega telesa. Je mar mogoče, da je mati pozabila na tiste otroke, ki so najbolj potrebni njene pomoči?

Fedora Ferluga-Petronio
profesor hrvaškega jezika in književnosti na Univerzi v Vidmu

Pojasnilo
centra
Emil Komel

V zvezi s clanki, ki so v zadnjih tednih obravnavali problem Glasbene matice v Italiji, bi se radi tudi mi oglasili, v kolikor se v teh clankih pogosto omenja nas glasbeni Center.

Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici je bil vedno samostojna ustanova, ki se je preživljala z lastnimi sredstvi in je temeljila na nehonoriranem delu tistih naših kulturnih delavcev, ki jim je bilo delo za narod moralna dolžnost. Samo s takim delom se je razvila in dosegla pogoje, da je po zakonu postala ustanova, deležna javne podpore.

Z letom 1989 in slovensko pomladjo je postala aktualna tudi reorganizacija slovenskih ustanov v Italiji v tako imenovane skupne ustanove. Pri načrtovanju skupne glasbene sole se je zataknilo, ker je sola po svojih značilnostih nekaj drugega, kot je gledališče, knjižnica, raziskovalni inštitut. Sola je živ organizem, tesno povezan z okoljem, kjer deluje. Od vsega začetka smo bili prepričani, da take ustanove z vsemi oddelki, sekcijami in podsekcijami od Trsta do Gorice in Zabnic ne moreta uspešno voditi en sam odbor in en sam ravnatelj.

Na pobudo SKGZ in SSO smo sli v pogajanja, zavedajoč se, da je združevanje izvedljivo samo, če je vsaka stran pripravljena na kompromis. Novi statut naj bi predvideval eno deželno ustanovo, to je Glasbeno matico s pokrajinskimi avtonomnimi solami. V Gorici naj bi ta avtonomna sola postal SCGV Emil Komel. Ta statut se je rojeval stiri

leta. Pripravljeni so bili različni primerki, od dobesedne kopije starega statuta GM do zadnjega, v katerem se sicer v prvem členu deklarira pokrajinska avtonomija, vendar nobeden od ostalih členov ne zagotavlja njene ureditve, (denarna sredstva naj bi se npr. delila ne samo glede na število učencev, ampak tudi po potrebi posamezne sole - vemo pa, da so nekatere sole nenasitne in da so zato tudi stalno deficitarne!). Ker se je statut vse predolgo rojeval in ni dobil ustrezne rešitve, smo se v Gorici s predstavniki goriske sole GM dogovorili, da poskusimo združevati goriski soli. Ta pripravljalni odbor je deloval dve leti. Uspelo mu je urediti skupni pouk in ustvariti kar sproščeno vzdušje. Probleme je skušal sproti reševati. Delali smo po posluhu in zdravi pameti, ker se nismo mogli naslanjati na nobeno »magno charto«, ker je ni bilo. V predstavnikih goriske sole GM smo našli sogovornike, nismo pa našli sodelavcev, zato je moral vse delo opravljati Center Emil Komel. Da bi postavili večje sodelovanje, je Center Emil Komel se pred začetkom lanskega solskega leta ponudil stiri delovna mesta goriskim uslužbencem GM, kar pa je bilo zavrnjeno. Ocividno naša prizadevanja nekaterim niso bila vsec, zato smo bili stalno na zatožni klopi (gl. npr. seje GM v Trstu, na katerih nikoli nismo bili deležni vzpodbudne besede. S sej smo se vračali z neprijetnimi občutki, saj je bilo vzdusje vedno napeto, ledeno. Na njih se nikoli niso obravnavali bistveni solski problemi, ampak se je vse sukalo le okoli financ). Se januarja letos je razširjeni goriski pripravljalni odbor s pred-

stavniki goriske SKGZ in SSO sprejel odločitev, da se maja istega leta izvede občni zbor in zato tudi pripravil predloge kandidatov za pluralistični odbor združene sole. Ta odločitev je ostala le pobozna želja!

GM se je raje odločila, da spet oživi svojo solo v Gorici, kar pa jo postavlja pred nove odgovornosti. Sicer ima GM vso pravico, da oživlja stare oddelke in odpira nove. Vendar se sprašujemo - sprasujejo se tudi tisti, ki od zunaj spremljajo dogajanje v zamejstvu - kako zmoro GM v istem clanku tožiti o deficitu in velikih finančnih problemih in obenem odpirati nove oddelke, ki zahtevajo dodatne finančne bremenitve, in kako more to usklajevati z željami po združevanju. Kje je resnica? Kdo ima od tega korist? Naši otroci gotovo ne. Vprašujemo se tudi, kako naj GM, ki v zadnjih letih ne zmoro rešiti niti hudih problemov v svoji centralni hiši (in to ne samo finančnih!), obvladuje ves deželni prostor!

Center Emil Komel je že od vsega začetka podpiral prizadevanja za skupno glasbeno solo na Goriskem in jih se vedno podpira. Glasbena matica pa bi se končno morala zavedati, da ima pri istih prizadevanjih v Centru Emil Komel enakopravnega partnerja in zato ne gre, da bi ga kar »vsrkala« vase!

Negativne izkušnje s Centrom Emil Komel v Gorici, kot je zapisal Joze Koren v Primorskem dnevniku 10.9.1995, niso v zgodovini tržaske GM in njenih stikih z gorisko stvarnostjo nič novega, saj se vlečejo že skozi celo stoletje in bi o njih znal marsikaj povedati tudi skladatelj Emil Komel.

Odbor SCGV Emil Komel

OLGA PETELIN

Je bila to mladost?

Martina zgodba o trpkem kruhu,
krhkem srcu in črnem času

V Trstu, zima 1924 - poletje 1926

3.

Ne ne, najbolje bo, če o vsem tem lepo molčim.

Pa kaj mi sploh se hodi to po glavi! Čeprav mi je neki student vrgel tisti svoj: nasvidenje, gospodica, - je bilo to čista vljudnost, oliko... nič stvarnega.

Tako sem modrovala sama pri sebi in sopihala naprej. Snežilo je in mraz je bilo že težko prenasati. Vrečevina okrog razdrpane obutve je bila čisto premočena in noge, ki sem jih se komaj cutila, sem le z največjo muko premikala.

- Se malo v ta klanec, in bom doma! - sem si prigovarjala in iztisnila zadnje moči iz sebe.

Končno sem premražena do kosti in vsa zatopljena v svoje misli le prirnila do doma.

»Da si le prisla!« se je mati odahnila in z grenkim nasmeskom gledala mojo obutev.

»Mama, ni taka zima nekoliko prežgodnja? Burja s poledico, pa pred božiči? V mestu je vse ohromelo. Popoldne sem prosta, tudi skladišče so zaprli,« sem hitela praviti.

»Jutri bo že bolje,« me je potolazila mati in odhitela v kuhinjo.

Suhe copate so me kmalu ogrele in spravile v dobro voljo.

»Marta, Marta, pridi k meni!« V mrzli izbi je zavil v mamin sal in s kapo do nosu sedel Tinče. S skarjami je iz lepenke izrezoval zvezdo repatico.

»No, kaj je novega? Kam bos postavil jaslice?« sem prisledla v njemu.

»Marta, lepo prosim, če Slavkotu rečeš, da bi mi kmalu popravil cevle,« je poprosil.

»Saj sem mu že, pa pravi, da bo težko se kaj držalo skupaj.« Nekoliko sem se posmešnila ob tej veliki otroški skrbi.

»Čez božične počitnice sem povabljen k noni v Nabrezino. Da veš, šel bom, pa če bo treba v samih copatah. Doma ne bom! Tam me čakajo jaslice in štruklji.« Od skrbi in žalosti je kar zaihtel.

»Nič se ne cmeri, Ninče, saj boš šel k noni. Tam boš napravil jaslice in se sneženega moža. In štrukljev se boš tudi najedel. Če pa si Slavko ne bo znal več pomagati pri tvojih cevljih, si boš kot jaz povil cevle z vrečo... pa bo!«

Pomirila sem ga in oči so se mu spet zalesketale.

»In kako se to napravi?« je radovedno vprašal.

»To je moja iznajdba. Pokazala ti bom,« sem se pohvalila, ga pobožala in sla h kosilu, pa če je bilo se tako skromno.

Pomislila sem na čokolado, rogljčke... in postalo me je sram. Molče sem zajemala s krožnika in cutila na sebi meterin zaskrbljeni pogled.

Ozrla sem se po njej. Bila je že močno siva in njen blede obraz je bil upadel, suh.

Najine oči so se srečale. Iz njenih ni več sevala nekdanja vedrina, iz njih je zrla samo se siva potrlost.

Hotela sem jo pomiriti. Nasmehnila sem se in ji rekla: »Mama, vedno nam pravite, da se

vse enkrat samo uredi. Učite nas potrpežljivosti, sama pa omagujete. To ni prav!«

»Saj veš. Trije ste se nepreskrbljeni, in jaz se zmeraj čakam na vojno penzijo. To prosjačenje in pisarjenje brez konca in kraja na vse urade: pa se ne pridem do tega, kar mi po zakonu pripada. To me najbolj grize in tlači. Pa vi otroci tega ne morete razumeti,« je s težkim srcem razlagala, ko je že jemala kvačkanje v roke.

Razumela sem jo, se kako razumela.

»Obupavati pa le ne smemo, gotovo se bo kaj spremenilo na bolje,« sem jo tolazila.

»Kako naj se kaj spremeni! Te cipe bom skončala, za potem pa dvomim, da bo se kako narocilo. Iva mi ne more pomagati... saj nima ničesar trdnega. Vse je narobe... nobene sreče nimam!«

Odložila je delo in me zaskrbljeno pogledala: »Čeprav si tako zelo mlada, si se edino moje upanje ti, trlica. Misliš, da ti bo uspelo, kaj pravis?«

Pomislila sem na črnuha in se komaj zadržala, da nisem izbruhnila in ji začela razlagati vse svoje grenkobe in skrbi. Pozrla sem slino in vstala.

»Ne vem. Počakati bo treba do božica.« Besede so mi komaj šle z ust in obrnila sem se k oknu. Zabužljala sem se v temne oblake in se stresla. Komaj sem premagovala napetost v sebi in zežela sem pobegniti, kamorkoli.

Mati je mojo vznemirjenost opazila. Pogovor je zamrl.

Naslednje jutro je bila po ulicah se vedno poledica. Torej spet vrečo na noge!

Ko me je ugledal cevlarjev sin, je bruhnil v smeh: »Taka cedna deklica, na nogah pa slape. Kako da ne veš, kako se je treba danes nositi? Pridi z mano v delavnico, ti bom pribil na podplate vsaj železca za na led.«

»Slavko, niti ficka nimam,« sem ga odsekano zavrnila.

»Kaj bi to. Bos že kdaj drugič plačala. Dala boš se za kozarec, pa bo!« se je posalil.

Veselo sva se posmejala drug drugemu, potem sem mu sledila v delavnico. Tam so že čakali za silo popravljeni Nincetovi cevli.

Slavko je urno pribil podkvice se na moje. Zahvalila sem se mu in odhitela v mesto. Zdaj, ko so se železca na podplatih zadirala v poledenelo površino, je bila hoja kar zabavna. Vcasih mi je še malo spodrsnilo, bilo pa je mnogo lažje spet uloviti ravnotežje.

Prispela sem pravočasno, skladišče pa je bilo tudi že odprto.

»Dober dan!« sem glasno pozdravila.

Nobenega odgovora.

Odšla sem v prostor z blagom, da bi mi tam kdo naročil, kaj naj počnem.

Oglasil se je zvizg. Kar streslo me je: nisem mogla verjeti, se manj pa se sprijazniti, da je tako poživžgal skladiščnik Mario - meni. Kot psu. Oklevala sem. Ko se je drugič oglasil zvizg, sem le sla gor, v pisarno.

(Se nadaljuje)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publiet SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP št. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

MEDNARODNI POSVET

Večjezičnost
na Trbiškem

Posvet bo od 20. do 22. oktobra

TRBIZ - Clani kulturnega društva Planika in krajevnega sedeža Slori se marljivo pripravljajo na prvi mednarodni posvet na temo »Večjezičnost na evropskih mejah: primer Kanalske doline«, ki ga bodo pripravili od 20. do 22. oktobra v kulturnem središču na Trbižu. Na njem bodo sodelovali izvedenci za narodnostna vprašanja iz raznih evropskih držav.

Posvet zadobiva velik pomen, saj bo prvič, da se bo poglobljeno in celovito spregovorilo o vprašanju večjezičnosti v Kanalski dolini ter se posebej o prisotnosti Slovencev na tromeji.

Ob dejstvu, da so kulturni delavci iz Kanalske doline polno zaposleni s posvetom, dobijo se ved-

no čas za izpeljavo tradicionalnih pobud. V teh dneh bodo namrec stekli tečaji slovenscine, ki jih bodo pripravili v Zabnicah, Ukvar (za otroke) in na Trbižu (za odrasle).

Ravno tako bodo v kratkem začeli z glasbenim poukom, ki ga organizira Glasbena sola Tomaža Holmarja, ki je vključena v solski sistem Glasbene matice. Tradicionalnim instrumentom bodo letos dodali tudi flavto, kar bo povečalo število gojencev, ki naj bi presegle število 35.

Ob koncu povejmo se, da je prejšnjo soboto v Kanalski dolini bila na obisku skupina slovenskih akademikov, ki so se seznanili s posebnostmi teh krajev in se srečali s slovenskimi predstavniki (r.p.)

DEŽELNI SVET / DANES SKLEPI O AFERI "AUTOVIE VENETE-BRITISH TELECOM"

Liga in LS že mežikata DSL Kdaj odstop deželne vlade?

Desnica zahteva odstavev predsednika avtocestne družbe

TRST - Po ostrih in glasnih polemikah bo deželni svet danes končno zavzel stališče o znani aferi "Autovie Venete-British Telecom", ki predstavlja preizkusni kamen za vlado predsednice Alessandre Guerre in seveda za politično koalicijo, ki jo podpira. Morebitna nezaupnica predsedniku avtocestnega podjetja Micheleju Baldassiju bi namrec avtomatično pomenila tudi politično nezaupnico za Guerrovo, ki je avgusta politično podprla okvirni dogovor z britanskim koncernom. Najbolj glasni zagovorniki odstavitve Baldassija je novoustanovljena desnorsredinska skupina "Demokracijski federalistični center", ki je nastal pod Berlusconijevim političnim okriljem.

O usodi deželne koalicije sta sinoci na ločenih sestankih razpravljali vodstvi Ljudske stranke in Severne lige, katerih svetovalci so se sestali dopoldne v Vidmu. Slo naj bi za "tehnično"

soočanje o poteku današnje deželne seje, v resnici pa sta, kot kaže, stranki znova vzeli v pretres konkretno možnost levosredinskega sodelovanja z zelenimi in z Demokratično stranko levice. Pogoji za to sodelovanje najbrž se niso popolnoma dozoreli (tako Ljudska stranka kot Liga se precej bojita napadov "Forza Italia" in desnice), vprašanje pa je, koliko časa bo DSL (sinoči je zasedalo njeno deželno vodstvo) se čakala na odločitve Bossijevih in Biancovih dežečnih pristav.

Velika politična negotovost bo najbrž narekovala koalicijskim, a tudi opozicijskim strankam previdnost, zato bodo morda odločitve o morebitni krizi in o odstopu odbora odločali v prihodnjih dneh. Vsem pa je že na dlani, da je politična kriza že odprta in da je odstop Guerrove le stvar nekaj dni ali tednov.

Vseeno pa bo zanimivo videti, kaj se bo danes zgodilo v deželni

palaci na Oberdankovem trgu. Deželna vlada računa (na papirju) pri aferi "British Telecom" na podporo 27 svetovalcev, katerim se bosta morda pridružila socialisti De Gioia in Durat. Pomembno bo vsekakor tudi stališče, ki ga bo med debato zavzel Berlusconijev pristav, podpredsednik Dezele Roberto Antonione. Slednji je doslej vedno izjavljal, da noče politične krize, čeprav so vsem znani njegovi zelo slabi odnosi s predsednico odbora.

Za takojšnjo krizo pa se menda zavzema politični vodja "sredinskih federalistov", bivši socialist, dolgoletni odbornik in podpredsednik Dezele Saro, ki je vskočil na Berlusconijev voz. Saro, podobno kot Gambassini (tudi on je član te nove politične družine), hoče predvsem odstop predsednice odbora, ki je, kot vidimo, naenkrat marsikomu trn v peti.

Alessandra Guerra

NOVICE

Dve smrtni žrtvi pri delu v Furlaniji

VIDEM - Dva zidarja, 40-letni Giobatta Agnola iz Rocco di Forgaria, ter 35-letni Stefano Mugiatti iz Flagogne di Forgaria, sta se včeraj smrtno ponesrecila v kraju Monte Prat, sedem kilometrov od Forgaria. Bila sta zaposlena pri obnavljanju nekega alpskega centra, last videmske »Azione Cattolica«, ko se je nanju zrusila stena. Center je bil zaprt že tri leta, delavca pa sta utrjevala temelje, pri čemer jima je pomagal neki tretji kolega, ki je upravljal bager. Agnola in Mugiatti sta bila na mestu mrtva. Obnovo centra so pričeli pred kratkim. Najprej so odstranili streho, včeraj pa so se lotili utrjevanja temeljev. Videmsko sodstvo je pričelo preiskavo, saj mora pojasniti, zakaj in kako je prišlo do tragedije.

Ameriški vojak ob življenju

PORDENONE - Dvajsetletni Mason Bradford, ameriški vojak v bazi Usaf v Avianu, je predsinocnjim izgubil življenje v prometni nesreči v Polcenigu, v pordenonski pokrajini. Bradford se je peljal na motornem kolesu, ki ga je upravljal rojak Patrick Bravin (21 let) in s katerim sta se zaletela v avtomobil, ki je z neke občinske ceste zapeljal na pokrajinsko. Za volanom avtomobila je sedel 32-letni Mauro Bravin, ki je ostal povsem nepoškodovan, Flowers se je le lažje udaril, medtem ko Bradfordu ni bilo pomoči: pri padcu je z glavo silovito udaril ob asfalt. Medtem se je poslabšalo zdravstveno stanje nekega drugega motociklista, 38-letnega Claudia Francescona iz kraja Cavasso Nuovo. Francescona, ki se je ponesrečil pri Barcisu, so najprej odpeljali v Maniago s prognozo okrevanja v 40 dneh, včeraj zjutraj pa so ga premestili v Pordenone; prognoza je sedaj pridržana.

SREDSTVA ZA SLOVENSKO MANJŠINO

SKGZ odklanja načelo, naj »sosedu crkne krava«

Polemičen odgovor na tiskovno noto SSO

Prejeli smo in objavljamo:

Tezave, ki jih doživljajo ustanove naše skupnosti, so rezultat spleta neugodnih političnih okoliščin v naši državi in ni dvoma, da je ta trenutek težka preizkusnja za vso manjšino. Je pa tudi preizkusnja za dosledno in pokončno obnašanje manjšinskih organizacij, saj je ob težavah zelo nevarno izgubljati živce in razodnost.

Te lastnosti so zal popolnoma popustile pri SSO-ju ob sestavljanju včerajšnjega tiskovnega sporočila, s katerim je ta organizacija se enkrat pokazala za skrbljujočo mero nestrpnosti in neupštevanja vsega, kar ne spada ozko v okvirce njenega parcialnega ocenjevanja stvari.

O maticni finančni pomoči Primorskemu dnevniku je bila junija in julija ostra in dolgotrajna javna polemika, ob kateri kaže spomniti na nekatera osnovna dejstva.

Medtem ko se je SKGZ vztrajno zavzemala za to, da dobi poleg drugih ogroženih ustanov tudi Primorski dnevnik nujno potrebno podporo, je SSO, najprej zakulisno, potem pa, ko je bilo njegovo spletkarjenje po ljubljanskih kuloarjih razkrit, tudi javno osporaval dnevniku pravico do podpore. Sledila je dolga serija polemičnih posegov v obcih, s katerimi so SSO, SSK in posamezniki iz omenjenih krogov očitali dnevniku in založniškemu podjetju vse mogoče, predvsem pa da ne odraza širine in duha pluralizma, da je časopis ene strani in podobno. Medtem je bilo (in je še!) osebje Primorskega dnevnika brez plac, kajti pri dodeljevanju izredne finančne pomoči iz matice je prišlo do zapletov, ki so se delno razjasnili v minulem tednu.

To je torej glavni učinek delovanja SSO, nič drugega kot ena sama ovira, natančno po načelu »naj sosеду crkne krava«.

Maticna država je podporo dnevniku kljub temu odobrila po načelu objektivne potrebe, kajti večkrat je bilo (tudi v javnosti) podčrtano dejstvo, da Primorski dnevnik ne spada v seznam ustanov, ki so v skupni skrbi obeh krovnih organizacij.

Se več, na seminarju o vprašanjih manjšin, ki je potekal konec junija v slovenskem parlamentu, je bil s širokim odobravanjem sprejet predlog SKGZ, naj se z zakonom trajno omogoči podpora matice vsemu zamejskemu tisku. Tudi sicer uzi-

va Primorski dnevnik širok konsenz v političnih, parlamentarnih in vladnih krogih Slovenije, kolikor pa je pri nekaterih desničarskih silah osporavanja, je to po za slugi neprestanega natolcevanja, pritiskov, izsiljevanja in izkrivljanja dejstev s strani SSO. To je torej »načelni in državotvorni navdih«, ki v »korist obstoju in razvoju slovenske narodne skupnosti« prihaja iz zamejstva v Ljubljano.

Toda SSO očitno vztraja pri svojem, zanj je podpora dnevniku »huda diskriminacija«, tako kot želi z neprestanim refrenom o diskriminacijah metati pesek v oči tukajšnji in maticni javnosti. Včerajšnje tiskovno sporočilo SSO je v tem smislu primer sprenevedanja, je pa tudi zgovoren dokaz, na kakšno raven politikanstva hoče SSO spraviti manjšino v trenutku, ko ga ta organizacija sama ocenjuje, da je »posebno delikaten v zgodovini Slovencev v Italiji in tudi v odnosih med Italijo in Slovenijo«. S takšnim odnosom SSO nesporno dokazuje, da mu ni do nikakršnega skupnega manjšinskega interesa, pač pa za povzdigovanje samega sebe, seveda na škodo drugih. Govoriti o manjšini kot subjektu ob takem obnašanju, pa je s strani SSO naravnost tragikomično.

Vse, kar ni v sklopu SSO, bi hoteli zase. Svojega seveda niso pripravljeni spustiti od rok. Avtonomija in samoiniciativa sta le njihova domena. Odločati hočejo tudi tam, kjer niso ne strokovno ne kakorkoli upravičeni. Pritice jim 50 % pomoči (!), ki jo matica namenja Slovincem v Italiji, čeprav je njihova teža daleč pod tem odstotkom. SKGZ naj bi se z njimi dogovarjala malodane o vsem, najbrž celo o svojem razpustu. V takšem »poenotenju« manjšine, vidi SSO idealno stanje in k temu teži tudi za ceno tako nerazsodnih dejanj, kot je odrekanje pomoči edinega slovenskemu dnevniku v Italiji.

Toda diskriminacije vendarle obstajajo in se kaksne! Dokaz za to je sistematično neizpolnjevanje sprejetih obvez SSO do ustanov, za katere skupaj s SKGZ nosi odgovornost. O tem je bilo dovolj napisanega, se zlasti glede Glasbene matice in videmske pokrajine, gre pa se za vrsto nepojasnjenih primerov. SKGZ podčrtuje, da je ta položaj čedalje bolj nevzdržen in je zato potrebno podrobno preverjanje o tem, kam so sredstva iz matice namenjena in v kakšne namene se uporabljajo.

Slovenska kulturno gospodarska zveza

POLEMIKA / SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ

SSO o odnosih Rim-Ljubljana

Očitki Pontecu glede oddaj TRV Slovenije in odgovor družbe

Prejeli smo in objavljamo:

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je na zadnji seji v sredo, 13. septembra, obravnaval vrsto vprašanj, med katerimi je zavzela glavno mesto diskusija o problematičnih odnosih med Italijo in Slovenijo, ki nas ne zadovoljujejo, posebno se po zadnjem srečanju, ki ga je slovenski zunanji minister Thaler imel v Strunjanu s predstavniki Slovencev v Italiji. Odbor je izrazil pomisleke nad najnovejšim stališčem slovenske vlade glede točk, ki so vzrok spora z Italijo. Lociti nepremičninsko vprašanje od pravne zaščite slovenske manjšine v Italiji pomeni v tem trenutku dejansko se enkrat predstaviti celotno vprašanje v megleno prihodnost. To bo lahko imelo zelo negativne posledice za manjšino posebno se sedaj, ko sama po sebi ne more najti skupne govornice, da bi prišla do nekaterih prepotrebni predstavniških organov in ko se širijo stimulacije za večjo kulturno integracijo manjšine z večino, kar bi lahko bilo se nevarnejše od že preiskusene in proslule politične integracije. Svet slovenskih organizacij zato se z večjim poudarkom opozarja, da je treba gledati na manjšino kot na subjekt, ki bo sam izbral pot svojega prihodnjega razvoja in bo sposoben zavrniti varljive sugestije enostranske multikulturnosti obrnjene v njegovo škodo.

SSO se je tudi dotak-

nil problema vidljivosti TV Slovenija v Trstu in je obosodil ravnanje družbe Ponteco, ki si je dovolila prodati nekaj, do česar nima pravice ter tako prikrajšati Slovence v Trstu za osrednji slovenski TV program. SSO zato vabi vodstvo slovenske TV, naj ukrepa, da se bo obnovilo prejšnje stanje.

Izvršni odbor SSO je nadalje izrazil veliko zaskrbljenost zaradi problemov, ki obremenjujejo nekatere naše bančne zavode in ostajajo večidel sirsi javnosti neznani. Obstaja nevarnost, ki je morda že izvršeno dejstvo, da slovenski delničarji, ki so Kmečko banko ustanovili, izgubijo nadzorstvo nad njenim upravljanjem in tako spravijo v nevarnost vlogo, ki jo ta kreditni zavod ima za razvoj manjšine. SSO obzaluje tudi, da nihče ne cuti potrebe bo boljsem obveščanju javnosti glede teh problemov.

Izvršni odbor
Sveta slovenskih organizacij

PRIPIS UREDNISTVA: Glede na vsebino predzadnjega odstavka gornjega dopisa, ki je po naši oceni v nasprotju z dolocili zakona o tisku, smo omogocili zainteresiranim, da v isti številki dnevnika odgovorijo na očitke SSO. Zato v nadaljevanju objavljamo odgovor družbe Ponteco.

Tiskovno sporočilo SSO, ki v zvezi z vidljivostjo TV Slovenije v Trstu obsoja ravnanje

nase firme, popolnoma izkrivlja dejstva in poskuša zavajati javnost.

Družba Ponteco je bila ustanovljena v začetku 80-ih let po dogovoru z vodstvom RTV Slovenije tudi z namenom, da v zamejstvu pridobi frekvence in posreduje televizijski program TV Slovenije. Za to so bile potrebne velike investicije in vzdrževalni stroški, kar se danes bremeni nase podjetje, kajti RTV Slovenija kljub dogovoru ni nikoli vstopila v lastništvo firme. Kar je se najhuje, je dejstvo, da je vodstvo RTV Slovenije pred nekaj leti dejansko onemogocilo obstoj TV Kopra v Italiji, s čimer so tudi usahnili dohodki, ki so omogocili oddajanje slovenskega državnega programa, plačevanje koncesijskih davkov za frekvence, stroškov za vzdrževanje in podobno.

V želji, da bi ohranili vidljivost slovenskega TV programa v Trstu in Beneski Sloveniji, je Ponteco pred štirimi leti predlagal ustanovitev nove mešane družbe "Val", glede katere je bil z RTV celo podpisan nacelen dogovor. Vendar se je ljubljanska TV skupaj s tretjimi zamejskimi partnerji umaknila, čes da bo problem rešila v sodelovanju z italijansko RAI.

Nasa firma je v iskanju rešitev vztrajala do letosnjega leta in je v tem času imela za oddajanje slovenske TV ogromno stroškov. Da bi se zaradi pomanjkanja vsakršnih dohodkov izognila nevarnostim kazenskega

stecaja, je bila družba Ponteco dejansko prisiljena se odpovedati svojim frekvencam in jih je odstopila najboljšim ponudnikom, med drugim RAI-ju za uvedbo oddaj v slovenskem jeziku.

Trditev SSO, da si je Ponteco dovolil prodati nekaj, do česar nima pravice, ni samo neresnična, temveč tudi zaljiva in zato si pridržujemo pravico do sodnega postopka. Ponteco je bil od prvega dne registriran na pristojnem italijanskem ministrstvu, placeval je ustrezne pristojbine, nosil stroške za prenašanje in bil edini polnopravni nosilec vseh pravic za prenašanje slovenskega programa v Italiji. Zato je imel vso pravico in dolžnost, da v likvidacijskem postopku odstopi celotno premoženje in tako poravnava kredite, ki so bili najeti za investicije in za oddajanje. To je storil pod pritiskom finančnih dolgov in predvsem zaradi neodgovornosti tistih, ki so imeli možnost in ki jim je bilo ponujeno, da prevzamejo vlogo oddajanja osrednjega slovenskega programa v zamejstvu. Vabiti vodstvo slovenske TV naj ukrepa, da se bo obnovilo prejšnje stanje, kot to dela SSO, kaže na popolno nepoznanje problema, razen če s tem niso nameravali s prefinjeno retoriko le zvaliti krivdo za neodgovorno ravnanje prav na vodstvo TV Slovenije. Vsi mi namrec vemo, da se prejšnjega stanja ne da več obnoviti.

Ponteco SpA

ŠOLSTVO / OB ZADNJEM UDARCU NAŠO ŠOLI

Sindikalni dopusti: zgodba o krivici

Sindikata slovenske šole ob predstavnika

Kako je bilo sploh mogoče, da je Sindikat slovenske šole ostal brez osebe (ali osebja), ki bi bila uradno oproščena poučevanja zaradi sindikalnega delovanja? To je zgodba velike krivice, spet pisane na kožo naše (solske) skupnosti.

Zgodba se začne februarja 1993, ko je bil odobren zakonski odlok st. 29 o novem pravilniku neplačanih in sindikalnih dopustov v javnih upravah. Od takrat se je pričelo postopno crtanje sindikalnih dopustov osebja javnih uprav, seveda s pretvezo, da je treba stroške omejiti in zmanjšati. Zadeva se je vila pocasi, ker je moralo ministrstvo za javne uprave pac izdelati dogovor, ki bi bil za sindikalne organizacije kolikor toliko sprejemljiv. Dogovarjanje ni bilo enostavno. Aprila 1994 je bil podpisan takomenovani sporazum o novi ureditvi neplačanih in sindikalnih dopustov. 1. decembra istega leta je minister za javne uprave izdal odlok, v katerem so poimensko omenjene sindikalne zveze in organizacije, ki bodo sodelovale pri pogajanjih za novo delovno pogodbo solnikov. Ti sindikati naj bi bili nato, konec koncev, tudi deležni sindikalnih dopustov.

Sindikata slovenske šole, seveda, ni bilo na seznamu. Zato je vodstvo sindikata 12. decembra, to je deset dni pred objavo odloka v Uradnem listu, pisalo ministrstvu za solstvo, in zahtevalo, naj ministrstvo vključi organizacijo med sindikate, ki bodo deležni sindikalnih dopustov. Svojo zahtevo po priznanju je temeljilo na dejstvu, da gre za specifičen sindikat, ki štiti specifični del solnikov, to je tistih, ki delujejo na slovenskih solah, in da je na teh solah daleč najbolj reprezentativna sindikalna organizacija. Sindikat je nadalje podkrepil zahtevo se z drugim močnim adutom: največjemu nemškemu solskemu sindikatu na Juhnotirolskem so bili sindikalni dopusti priznani!

Ministrstvo za solstvo je na zahtevo odgovorilo 22. marca letos: vsega šest vrst, priložilo pa je kopijo mnenja Urada za sindikalne zadeve pri predsedstvu vlade, ki je bil pristojen za reševanje tega vprašanja. Vodja urada je v svojem dopisu (z dne 23. januarja letos) le omenil vse zakone, okrožnice in pravilnike, ki urejajo zadevo »sindikalni dopusti«: na slabi poldrugi strani jih je mogoče nasteti kar sedemnajst (!). Corruptissima res publica plurima leges, kadar je država najbolj pokvarjena, ima največ zakonov, je ugotavljal že Tacit, ki se je na zadevo kar malce spoznal...

Odgovor je prispel v Trst, ko je bil v Uradnem listu (5. aprila letos) že objavljen dekret predsednika ministrs-

ga sveta o dogovoru o najbolj reprezentativnih sindikalnih organizacijah. Med njimi, seveda, Sindikata slovenske šole ni bilo.

Dva tedna kasneje (19. aprila letos) je na pobudo senatorja Ferrarija skupina senatorjev, med katerimi je bil tudi senator Bratina, vložila popravek k zakonskemu predlogu o razporeditvi sindikalnih dopustov za solnike s sledečim besedilom: »Najnižjega kvoruma 5 odstotkov, ki na vsedržavem merilu dopuša možnost sindikalnih dopustov, ne pride v postev za priznane jezikovne manjšine«.

Zadeva se je v začetku maja, ko je prišlo do obravnave v parlamentu, očitno zapletla, sicer bi deželna svetovalca Stranke komunistične prenov Antonaz in Monfalcon ne vložila (5. maja) vprašanja deželnemu odborniku za solstvo Tomatu, v katerem ga sprašujeta, zakaj ni Dezela obvestila ministrstva za javne uprave o »statusu« slovenske nacionalne manjšine. V vprašanju ga spominjata na razsodbe ustavnega sodišča, po katerih je treba slovensko manjšino obravnavati kot »priznano manjšino«. Do včeraj se nista prejela odgovora.

Senat je nato (8. maja) vendarle sprejel popravek senatorjev Ferrarija, Riza in Dujanya, sedaj bi morala o osnutku razpravljati se poslanska zbornica.

O julijskem srečanju predstavnikov enotnega solskega odbora z ministrom za solstvo Lombardijem smo že večkrat poročali. Na ministrstvu je bil govor tudi o sindikalnih dopustih za Sindikat slovenske šole. 18. julija je bilo obljubljeno, da bo zadeva ugodno rešena.

Dva tedna kasneje, 2. avgusta, je bila v prilogi Uradnega lista objavljena porazdelitev 802 uradno odobrenih sindikalnih dopustov solnikov. Svoje predstavnike, oproščene pouka, bo imelo 11 sindikalnih zvez in organizacij. Med njimi je Autonomer Gewerkschaft Südtiroler Bund - Zveza avtonomnih južnotirolskih sindikatov. Sindikata slovenske šole ni na seznamu.

Posledica je znana. 7. septembra je slovenska didaktična ravnateljica sporočila kabinetu ministrstva za solstvo, da je bila tajnica Sindikata slovenske šole oproščena pouka zaradi sindikalnega dopusta. 15. septembra je ministrstvo na vrat na nos odgovorilo, da tisti sindikat ni vključen v seznam organizacij, ki imajo pravico do sindikalnega dopusta. Zato je solskemu skrbniku ukazalo, naj »povabi didaktično ravnateljico, da po hitrem postopku preklicke poverjeni sindikalni dopust, ker je protizakonit.«

Marjan Kemperle

ZNANOST / ZADOVOLJSTVO TUDI V TRSTU PO POVRATKU ENDEAVOURJA

Vesoljski teleskop se je dobro obnesel

Konzorcij CARSO, ki ga je izdelal, si veliko obeta

Na Cape Canaveralu na Floridi (ZDA) je včeraj pristal vesoljski trajekt Endeavour. V skladu z napovedmi se je tal dotaknil natanko ob 7.38 po krajevnem času, se pravi ob 13.38 po našem. Njegovega uspešnega povratka na Zemljo so se posebno veselili tudi pri nas na Trzaskem, saj se je na njegovem krovu nahajal tudi izdelek trzaskе tehnologije, in sicer ultraviolečni vesoljski teleskop-spektrometer UV-STAR, ki so ga izdelali v delavnici konzorcija CARSO (Center for Advanced Research in Space Optics) pri Centru za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padricah.

»Podrobnejši podatki za zdaj se nimamo, vsekakor pa lahko že recemo, da se je naša naprava dobro obnesla, saj je iz vesolja redno pošiljala podatke na Zemljo,« so nam povedali znanstveniki, ki so vesoljsko odpravo spremljali s Padric. Sicer pa je glavni stab konzorcija CARSO ta vesoljski podvig spremljal iz ZDA, točneje iz Goddard Space Flight Centra ameriške vesoljske agencije NASA pri Washingtonu. Tam je bil vseh 11 dni, kolikor je trajala odprava, prof. Roberto Stalio, ki je »oče« trzaskega teleskopa-spektrometra, in bili so tudi njegovi najozji sodelavci, med njimi slovenski inženir Pavel Trampuž.

UVSTAR je specializiran za raziskovanje vesolja na ultraviolečnem področju. Z njim so med pravkar zaključeno odpravo med drugim opazovali Jupitrov satelit Io

Člani konzorcija CARSO. Drugi in četrti od leve Pavel Trampuž in Roberto Stalio

ter medzvezni prostor z namenom, da bi zbrali informacije, ki bi lahko pomagale določevati izvor vesolja. Vsi ti in drugi podatki so se neposredno z vesolja stekali v že omenjeni Goddard Space Flight Centre, obdelali pa jih bodo znanstveniki na Univerzi v Trstu ter na Univerzi v Arizoni. Če se je tokrat UVSTAR dobro izkazal, ga bodo prav gotovo še poslali v vesolje.

Od uspeha sedanje odprave si na Padricah sploh veliko obetajo. Kot že receno, je teleskop-spektrometer izdelal konzorcij CARSO, ki sta ga ustanovila Univerza v Trstu in delavnice Galileo iz Firenc. Če se je naprava dobro obnesla, bo to prav gotovo močno dvignilo ugled konzorcija, ki je dejansko na ta račun že dobil nekaj naročil.

A vrnimo se nekoliko k

pravkar zaključeni vesoljski odpravi. Endeavour je v 11 dneh preletel 7,2 milijona kilometrov. Seveda ni imel samo naloge, da ponese v vesolje trzaski teleskop-spektrometer. Na njegovem krovu je bil tudi laboratorij Wake Field, v katerem bi morali izdelovati posebne kristale, ki jih uporabljajo v elektronski tehniki. Prav v tem laboratoriju pa so zabeležili več okvar in težav. Težave so nastale tudi pri zajetju dveh umetnih satelitov, ki jih je Endeavour prinesel na Zemljo, zlasti pri zajetju satelita Spartan 201, ki je imel nalogo, da opazuje zračne nevihte na Soncu, ki so vir motenj v radijskih komunikacijah.

Na Endeavourju je bila 4-clanska posadka, ki ji je naceleval poveznik Dave Walker. Astronavta Jim Voss in Mike Gernhardt

sta preteklo soboto uspešno opravila vesoljski sprehod. Sprehod je trajal kar 6 ur in 46 minut, na njem pa so med drugim preizkusili nove vesoljske kombinezone ob temperaturi kakih 100 stopinj Celzija pod ničlo. Astronavta sta dejala, da sta se v »novih oblekah« dobro počutila.

Omenimo naj, da je trajekt Endeavour pred 12 dnevi vzletel v vesolje z enomesečno zamudo. Prvi poskus vzleta so preprečile neugodne vremenske razmere, potem pa so se pojavile okvare na pomožnih raketah. Kljub vsem težavam je ameriška vesoljska agencija NASA včeraj celotno odpravo ocenila kot uspešno. Prihodnja vesoljska odprava bi se morala pričeti čez 15 dni, ko bi morala vzleteti v vesolje ladja Columbia.

MEDTEM KO NOVIH VOLITEV ŠE NI NA OBZORJU

DSL: Pokrajina je odveč!

Kljub znani razsodbi ustavnega sodišča, ki je ugotovilo nezakonitost volilnega sistema (priziv je vložila Slovenska skupnost), nič ne kaže, da bodo pokrajinske volitve se v tem letu. Dezelno upravno sodišče, kot kaže, se ni uradno osvojilo sklepa ustavnih sodnikov, prefektura pa tudi se ni zacrtala novih volilnih okrožij v duhu razsodbe ustavnega sodišča.

Izredni komisar Domenico Mazzurco, ki vodi Pokrajino že dve leti, bo torej najbrž ostal na krmilu te javne uprave vse do pomladi leta 1996, ko naj bi bile končno volitve. Notranje ministrstvo je namreč že določilo 19. november in 3. december (drugi krog) za upravne volitve in je zelo težko, če ze ne nemogoče, da bi v ta seznam pravočasno vključili tudi našo pokrajino.

V pričakovanju konkretnih in uradnih sklepov

Domenico Mazzurco

je usoda Pokrajine že nekaj časa v središču političnega soocenja na deželni in na krajevni ravni. S tem v zvezi je svetovalska skupina DSL v trzaskem občinskem svetu objavila stališče, v katerem pozarja, da je provinca s sedanjimi pristojnostmi popolnoma odveč in da je treba zato iskati druge, učinkovitejše upravne

rešitve. Najbrž ne gre za ukinitve pokrajinske uprave, ampak za korenito spremembo njene vloge, tako v odnosu do občinskih uprav kot do same Dezele. DSL tudi ne izključuje možnosti, da bi v bodoče združili trzasko in gorisko pokrajino ali pa Trst z občinami trziškega območja.

S temi vprašanji se ukvarja tudi posebna deželna komisija za reformo krajevnih uprav, ki ji predseduje Michele Degrassi (DSL). Tudi na deželni ravni so nekatere stranke za združitev trzasko in gorisko pokrajino, seveda pod pogojem, da bodo Province končno dobile realne pristojnosti. Pomembno besedo bo pri tem imela deželna uprava, ki si je prav pred nekaj meseci z ustavnim zakonom izborila pravico, da sama neposredno odloča o krajevnih upravah, o njihovih pristojnostih ter o volilnih siste-

mih za njihovo izvolitev. Pristojni odbornik Oscarre Lepre (Ljudska stranka) je vso zadevo predal v pretres deželni skupščini, ki pa se o teh kočljivih vprašanjih še ni odkrito izjasnila.

Svetovalec Ljudske stranke Walter Godina pa je s posebno interpelacijo zupanu Riccardu Illyju pozval mestno upravo, naj cimprej podrobno prouči vprašanje negotove usode pokrajinske uprave, o kateri se doslej še ni izrekla. Med predlogi, ki se od časa do časa pojavljajo v javnosti, je tudi zamisel o takozvani metropolitanski pokrajini, ki bi močno okrnila, če ze ne izbrisala dosedanje vloge ter zlasti samostojnost posameznih občinskih uprav. Ta predlog je od vedno cvet v gumbnici trzaskе nacionalistične desnice, včasih pa se pojavlja tudi v stališčih ter izjavah nekaterih levicarskih strank.

Uhajanje nevale kisline iz železniskega vagona-cisteme

Na openski železniški postaji je včeraj zjutraj prišlo do uhajanja strupenih snovi iz železniskega voza, ki je bil namenjen v Zagreb. Vagon je prevazoval kloro-zvepleno kislino, t.j. izredno korozivna snov, pripeljali pa so jo iz Varbigne, kjer to in druge vrste kislin proizvaja družba Enichem (edina tovarna v Evropi, ki proizvaja tovrstne kisline). Nevarni tovor so prevazovali v vagonu-cistemi, ta ima na strehi posebno zaporo, ki je zasčiten pred jedko snovjo, vendar je tesnilo popustilo in kloro-zveplena kislina je začela uhajati. Železničarji so opazili uhajanje že v nedeljo zvečer, in takoj poklicali na pomoč izvedence Enichema, saj imajo samo oni primerne zapore in pripomočke za take primere. Enichemovi uslužbenci so prihiteli na Općine včeraj ob 9. uri in s pomočjo gasilcev primerno ukrepali.

OD 20. DO 24. T.M.

Številni industrijski izvedenci iz Trsta na kongres v Neapelj

Zadnji kongres industrijskih izvedencev je bil pred tremi leti v Trstu in je bil mednarodnega značaja, od 20. do 24. t.m. se bodo izvedenci na sedem kongresu sesli v Neaplju, kjer bodo načeli vprašanje »Sola za zaposlovanje, poklic za družbo«. Na kongresu bodo delegati razdeljeni v štiri delovne skupine, ki se bodo posvetile vprašanju varnosti na delu, solske reforme, avtonomije poklica in se zlasti reforme pokojninskega sistema, kvalitete storitev in politike intelektualnega dela. Zastopstvo iz Triveneta bo se posebno številno (industrijskih izvedencev, ki v Italiji prosto izvajajo svoj poklic, je 50 tisoč, na področju Triveneta jih je 12 tisoč).

V trzaskem kolegiju, ki ga vodi Silverio Lucev, so vpisani: 2 industrijska izvedenca z letalsko specializacijo, 200 s specializacijo v gradbeništvu, 2 v

elektromehaniki, 1 v industrijski elektroniki, 119 v elektrotehniki, 23 v mehaniki, 33 v kovinstvu in strojništvu, 1 v rudarstvu, 7 v pomorstvu, 9 v radiotehniki, 58 v telekomunikacijah ter 81 v ogrevalnih napravah.

Opravljanje svobodnega poklica razumljivo sledi določenim pravilom: matura ne zadostuje za poklic, potreben je vpis v poseben seznam pokrajinskega kolegija. Sele po vpisu lahko zainteresirani opravljajo poklic.

Za vpis v seznam mora kandidat opraviti državni izpit, na katerega se lahko prijavi sele po dveletnem pratikantatu pri kakšnem profesionalcu (inženirju ali industrijskem izvedencu) ali triletnem pratikantatu v industrijskem obratu. Prav v teh dneh v državi potekajo izpiti, na katerih poprečno 60% kandidatov doseže zazeljeni cilj.

VIŽOVLJE / PRVA SEJA SKUPŠČINE PO POLETNEM PREMORU

KGS se pripravlja na novo fazo razvoja

Na obzorju je obnova njenega upravnega sveta

Sinoči se je v dvorani sportnega centra v Vizovljah zbrala skupščina Kraske gorske skupnosti na svoji prvi seji po poletnem premoru. Bila pa je to tudi prva seja za vrsto njenih novih članov. Gre za tiste občinske svetovalce, ki so bili izvoljeni v skupščino po letosnjih aprilskih volitvah.

Prav zato je bila seveda prva točka na dnevnem redu sinočnje seje overovitev pooblastila novih članov glavne skupščine. Predsednik KGS Ivan Sirca je v svojem pozdravnem nagovoru novim članom dejal, da se s tem zaključuje faza obnavljanja skupščine KGS, ki se je pričela z občinskimi volitvami konec leta 1993. Novim članom je vsočil uspešno delo, zahvalil pa se je tistim, ki so v novi mandatni dobi zapustili KGS. Sirca je pristavil, da je zdaj na vrsti tudi obnove upravnega sveta, se pravi vodstva KGS. Izrazil je željo, da bi se stranke oziroma skupine, ki so prisotne v skupščini, čim prej uspeš-

no dogovorile za sestavo novega vodstva. Pri tem je med drugim opozoril na dejstvo, da so se vsled volilnih reform in skupnih kandidatnih list dokaj razblinile stare svetovalske skupine, tako da je danes tudi v skupščini KGS cela vrsta neodvisnih svetovalcev. To bo najbrž do neke mere tudi oteževalo ali vsaj zapletlo dogovarjanje za sestavo novega upravnega sveta.

Na sinočni seji skupščine KGS pa je predsednik Sirca predstavil tudi osnutek proračuna za leto 1996. Proračun bi se moral izenaciti pri približno 8,4 milijarde lir. Ne gre za veliko vsoto, kot so sicer tudi pristojnosti KGS dokaj omejene. Sicer pa je Sirca poudaril, da KGS zdaj preživlja prehodno obdobje, in to iz vrste razlogov. Najprej je treba upoštevati, da deželna uprava že dalj časa pripravlja preustroj gorskih skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini. V ta namen se je že pojavila vrsta predlogov, ki so do slej vsi ostali mrtva črka, jasno pa

je, da bo prej ali slej do preustroja prislo. Kar zadeva finančne vire delovanja KGS, so tudi na obzorju velike spremembe, saj bo KGS verjetno vse bolj lahko črpala iz blagajin Evropske zveze. Tretji dejavnik, ki bi lahko bistveno spremenil bodočnost KGS, je Kraski park. Teritorij KGS se prekriva s teritorijem Kraskega parka, zaradi česar je ta ustanova naravni kandidat za upravljanje parka. Predsednik KGS je pri tem omenil, da je upravni svet pred nedavnim povelj arh. Igorju Joganu nalogo, naj izdelajo predstudijo za morebitno ureditev parka. Med pomembnejšimi nalogami, ki bi jih morala opravljati KGS, je tudi izvajanje dobrega dela deželnega zakona st. 16 iz leta 1992, znanega kot zakon o Krasu. Zal pa pri tem prihaja do hudih zastojev zaradi zapletenosti in protislovnosti zakonskega besedila. Sirca je naposled vsočil, da bi se čez leto dni skupščina KGS lahko zbrala v novih prostorih v Sesljanu.

PROTI ZDRUŽITVI Z »MESSAGGEROM«

Apel časnikarjev »Piccola«

Združitev bi obubožala oba časopisa in načela delovna mesta

Casnikarji dnevnika »Il Piccolo« so se s pozivom obrnili do bralcev, družbenih in političnih sil, kulturnih institucij, tistih, »ki menijo, da si Trst in Julijska krajina ne zaslužita nadaljnega hudega obubožanja«: poziv je v odprtem pismu, ki so ga soglasno odobrili ob koncu večerajšnje skupščine, ki so jo sklicali, potem ko so založnika zaman vprašali, naj uradno demantira vesti, po katerih namerava zaceti s poenotenjem trzaskega »Il Piccolo« in videnskega »Il Messaggero Veneto«. Po mnenju časnikarjev bi s tem ukinili avtonomijo trzaskega dnevnika, ukrep pa bi imel hude posledice tudi na zapostavljeni ravni v redakciji in v stavnici. Zato novinarji nameravajo izraziti svoje odločno nasprotovanje vsakršnemu morebitnemu načrtu o sinergijah med obeh dnevnikoma, predvideli so šest dni stavke in razne manifestacije, da bi sensi-

bilizirali javno mnenje. Prejšnji teden so iz istega razloga dva dni že stavkali časnikarji »Messaggera«: tako slednjega kot »Il Piccolo« izdajata družbi, pri katerih je furlanski industrijec Carlo Melzi večinski delničar.

Fausto Monfalcon, načelnik svetovalske skupine SKP v deželnem svetu, pa se je zavzel za poseg predsednice deželne odbora Alessandro Guerre, ki naj bi skusala preprečiti vsako hipotezo o združitvi ali »sinergijah« med dnevnikoma. Monfalcon pravi, da bi tak načrt dejansko privedel do enega samega časopisa, poleg tega bi povzročil občutno zmanjšanje števila delovnih mest in odpravil vsakršno pluralizem informacije, ki sicer že danes sepa. Operacija, trdi se Monfalcon, bi tudi izkrivila podobo obeh dnevnikov, in odpravila vse bogastvo, tudi kulturno, ki je nanju vezano.

ZGONIŠKA OBČINA

Tečaj slovenskega jezika za italijanske občane

Pred dnevi se je sestala na novo izvoljena komisija za občinsko knjižnico v Salezu, ki ji predseduje občinska svetovalka in bivša odbornica za kulturo Alenka Obad. Komisija je zarisala program delovanja v letošnji sezoni. Prva pobuda, ki jo bo izpeljala, je tečaj slovenskega jezika, ki je namenjen v prvi vrsti občanom italijanske narodnosti. Cilj tečaja je nuditi obiskovalcem osnovno znanje slovenskega jezika ter v glavnih obrisih spoznati slovensko kulturo. Odvijal se bo v prostorih občinske

knjižnice v Salezu. Tečaj bo trajal od oktobra do maja in bo enkrat tedensko v večernih urah. Predvidenih je 45 lekcij. V primeru, da bo vzbudil tečaj dovolj zanimanja, bodo priredili tudi tečaj za otroke v popoldanskih urah. Rok vpisovanja je do 13. oktobra med urnikom knjižnice, ki je po novem v torkih in petkih od 16. do 19. ure. Tu lahko zainteresirani tudi dobijo podrobnejše informacije o tečaju. Tečaj slovenskega jezika je prva tovrstna pobuda na območju zgoniške občine.

NOVICE

Motociklistično tekmovanje

Dezelna gozdarska uprava sporoča, da namerava Moto Club iz Devina prirediti 22. oktobra motociklistično tekmovanje po nekaterih gozdnih poteh devinsko-nabrezinske in zgoniške občine. Javnost seznanja z namenom, da bi zbrala morebitne pripombe ali sugestije na račun tekmovanja, ki jih je treba predložiti v devinsko-nabrezinskih občinskih uradih do 12. ure dne 2. oktobra.

Boj proti kajenju

Tržaska sekcija Italijanske zveze za boj proti rakastim obolenjem s sedežem v Ul. della Pietà 17 nadaljuje tudi letos z brezplačnimi vzgojnimi tečaji z naslovom »Kako prenehati kaditi«. Interesenti lahko telefonirajo na št. 040/771173 ali 3992224 od ponedeljka do petka med 9.30 in 12. uro.

Obvestilo oddelka za italianistiko

Tajništvo fakultete za filozofijo in literaturo obvešča, da bo pisмени del izpita iz italijanske literature (za vse oddelke omenjene fakultete) v sredo 20. septembra ob 9. uri v predavalnici »Ferrero« (Ul. Università, 7). Studentje naj se predstavijo na izpit z osebno izkaznico ali s kakim drugim dokumentom.

Razstava Jamesa Rosenquista za dijake

Uprava Muzeja Revoltella sporoča, da so za sole od 20. septembra dalje možni vodeni obiski razstave Jamesa Rosenquista. Usluga je brezplačna, obiskovalce pa bosta vodila dr. Lorenzo Micheli in dr. Franka Marri, ki bosta sprejela samo po dva razreda na enkrat. Rosenquistove umetnine bodo na ogled do 15. oktobra, zato je predvidenih samo petnajst srečanj z dijaki, in sicer vsako sredo, četrtek in petek ob 10. uri., oziroma ob 11. uri. Zainteresirani morajo za rezervacijo telefonirati na tajništvo Muzeja (040-300938/311361 FAX 040-302742) vsak dan od 9. do 12. ure.

Od Trsta... do Čateža s Klubom prijateljstva

Ko smo hodili v solo, smo verjetno vsi prebrali novelo pisatelja Frana Levstika Popotovanje od Litije do Čateža. V soboto, 7. oktobra, se bomo s Klubom prijateljstva podali prav v ta Čatež na Dolenjskem, kjer bomo pokusili dolenjske namizne dobrote in jih zalili s cvickom. Se prej bomo stopili na izredno zanimivo razgledno točko Žaplaz. Od tu sega pogled na Gorenjsko, Stajersko in Dolenjsko. Tu stoji tudi ogleda vredna stoletja znana lepa romarska cerkev. Potem nas bo avtobus peljal preko Ljubljanskega barja do znanega Kureščka, kjer se posebno zadnja leta Slovenci priporočajo Mariji, Kraljici miru. S Kureščka je precudovit pogled na Ljubljansko barje, ob robu katerega se kakor biser dviga slovenska prestolnica Ljubljana. Vpisujejo v trgovini Fortunato v Trstu, ul. Paganini 2, od 3. oktobra. Tam dobite tudi natancnejsa navodila.

ENERGETIKA / NEURADNA VEST

Monteshell opušča načrt o plinskem skladišču?

Vse kaže, da je naftna družba Monteshell dokončno opustila namen, da bi izkoristila prostor nekdanje rafinerije Aquila za namestitev skladišča za utekokinjeni plin propan. Če je to res, potem ga je prepustila nekdanjemu tekmeču, družbi Seastok iz grupe Agip, ki je svojčas predstavila enak predlog. Vest je prišla iz sindikalnih krogov med včerajšnjim zborovanjem nekdanjih delavcev Aquile, vendar z Dezele, ki se je bila obvezala za rešitev tega problema, in niti od neposredno prizadetih družb ni prišlo nobeno uradno sporočilo.

Po besedah sindikalistov bi lahko sporazum med Monteshellom in Seastokom podpisali že prihodnji teden, naloga sindikalnih organizacij pa je seveda terjati od Dezele,

da drži dano besedo in poskrbi za rešitev problema nekdanje Aquile, ki se resnično vleče v nedogled. Delavcem in njihovim zastopnikom je v bistvu popolnoma vseeno, ali bo načrt o skladišču plina realiziral ena ali druga družba, glavno je, da bo uresnjen in da bodo ustvarjena delovna mesta za tiste delavce nekdanje rafinerije, ki v vseh teh letih niso uspeli najti stalne zaposlitve. Naj spomnimo, da se je bila Monteshell svojčas obvezala, da bo v novem skladišču zaposlila približno 200 delovnih moči, sindikati pa si zdaj razumljivo postavljajo kot prvo nalogo doseči, da bo to obvezo izpolnila družba, ki ji bo nasledila. O tem je tekla sinoči beseda tudi na srečanju med sindikati in združenjem trzaskih industrijcev.

PREISKAVA SE NADALJUJE

Mamilo usodno Rimljanu Smrt tudi v Ul. Campanelle

Smrt je našel v Trstu, daleč od doma, v neki samotni hotelski sobi. V naše mesto je 28-letni Maurizio Rachini prišel službeno, po poklicu je bil električni instalater in je prebival v Rimu, kamor bodo tudi odpeljali njegovo truplo. Tragedijo so odkrili v nedeljo popoldne, okrog 17. ure, ko so vstopili v njegovo sobo: pomagati mu niso mogli več, a po prvih izsledkih kaže, da mu je bila usodna prevelika doza mamila.

Zal to ni bila edina nenadna smrt: včeraj so sprva govorili, da so mamila pretrgala življenjsko nit tudi nekemu 33-letnemu moškemu v Ul. Campanelle, kasnejša preiskava pa je pokazala, da v tem primeru ni slo za mamila (baje naj bi bil vdihaval lepilo). Na vsak način je moški, Paolo R., v preteklosti že imel težave zaradi svoje podrejenosti beli opojnosti. Nasli so ga včeraj v poznih jutranjih urah v kopalnici stanovanja v Ul. Campanelle, kjer prebiva in kjer ga je tudi obsla slabost. Natancne vzroke smrti bo sicer pokazala obdukcija, preiskavo pa vodijo agenti komisarjata pri Sv. Soboti.

Spremembe pri avtobusni povezavi z Lonjerjem

Zaradi del na cesti za Lonjer (v višini železniškega mostu) bo mestno prevozno podjetje ACT z današnjim dnem uvedlo nekatere spremembe. Tako bosta regularni progi 35 in B omejeni, ustavili se bosta pod Lonjerjem. Obenem pa bodo uvedli novo povezavo med Trgom Oberdam in Lonjerjem (proga 35 II), pri čemer se bodo držali sedanjih postaj. Nova proga bo takole potekala: Trg Oberdan (glavna postaja proge »2«), Ul. Carducci, Ul. Battisti, Ul. Cologna, Ul. Valerio, Cesta za Bazovico, Lonjer, in sicer v obeh smereh.

V NEDELJO / BOGAT OBISK

Antikvariat v starem mestu

Stare predmete si je ogledalo (in kupilo) na stotine ljudi

Velika gneča ljudi se je v nedeljo popoldne zlila v majhne, ozke, vlačne ulice starega mesta med začeljem občinske palače in kvesturo, da bi si napasla oči na vsakovrstnih antikvaričnih predmetov, ki so jih razstavili trzaski zbiratelji stare sare in blaga. Na mizah je bilo razvrščenih na stotine valbljivih stvari, od kroznikov vseh epoh in oblik do steklenic z zlatimi gravurami, od cenjenega srebrnega pribora do luck, lestencev, brosk, nakita. Mnogo je bilo slikarij: kopij in originalov, seveda manj znanih likovnih umetnikov. Poglavje zase je bilo pohisto. Trdne masivne mize iz hrastovine bi lepo pristajale v vsakem salonu, crnim moljevim luknjicam navkljub. Zasteklene omare so mikale marsikateri par, a kaj ko je bila cena skoraj nedosegljiva.

V prodajo so sle stare razglednice: nepopisane in popisane z daljnimi pozdravi neznanih odposiljateljev. Skratka: antikvarični sejem je pope-

stnil septembrsko nedeljo Tržacanov. Mnogi so odhajali iz starega mesta z zavojem v roki, dokaz, da so sli stari predmeti vendarle v promet.

NA BORZNEM TRGU

Boksarski praznik »tricolore«

Konec preteklega tedna smo poročali o »festi tricolore« Nacionalnega zavezništva na Borznem trgu in jo primerjali s šagro v samem mestnem središču. Po nedeljskem bežnem obisku »feste« lahko zapišemo, da je vsako podobno primerjanje žaljivo... za šagre, kakršne jih poznamo na Krasu in v Bregu. Saj so se tudi nacionalni zavezniki potrdili, da bi ljudem nudili cimvec, a kaj, ko je vse (ali skoraj) dišalo po starem, misovskem. Na panojih so bile razstavljene slike studentskih sprevodov proti »bilingvizmu« iz sedemdesetih in osemdesetih let ter sramotilni letaki, na razstavi knjig si lahko prebral dela s takimi naslovi: Geopolitica fascista, I fasci italiani all'estero, Da dottrina del fascismo, Fascismo repubblicano. V improvizirani enoteki so prodajali vina s fašističnim zaščitnim poreklom Il camerata (z ducejevo glavo na nalepki). Na drugi pokriti mizi so bili razstavljeni vsakovrstni predmeti, od ur do igralnih kart, od vžigalnikov do denarnic, vse izključno z znakom nacionalnega zavezništva. Caro Fini (tak je bil tudi naslov knjžice, ki je na mizi zaman čakala na kupce) se je bržda nekaj naučil od svojega partnerja Berlusconi in njegove gadget-manije.

V nedeljo popoldne je bilo na Borznem trgu vendarle živahno, občasno tudi kruto. Nacionalno zavezništvo je organiziralo za svoje somisljenike sportno srečanje. Izbralo je panogo, za katero je vedelo, da bo bivšim misovcem gotovo všeč: boks. Na ringu sta se pravkar sportno tepla mladenic v beli in mladenic v črni majčki. Prvi je bil Hrvat, drugi, seveda, Italijan. Resnici na ljubo je med obema tepel le eden, tisti v beli majčki; črnomajčnik je - predvsem v tretji rundi - le sopihal in se z objemanjem nasprotnika skušal izogniti udarcem. Ljudje pod ringom so ga kričavo spodbujali (»Unici ga!«, »Sesekljaj ga!«), a nič ni pomagalo. No, nazadnje so mu sodniki vendarle prikočili na pomoč, in dvoboj se je končal neodločeno, kot se pač spodobi na takih praznikih. Prav ob koncu sta stopila na ring tudi znana tržaska nacionalna zaveznika Fulvio Sluga in Roberto Menia, a ne zato, da bi pokazala svoje boksarske veščine (o katerih, pravijo nekateri, ne gre dvomiti), pač pa zato, da bi kot eminentna predstavnika nagradila boksarje.

Nacionalno zavezništvo se je skratka v nedeljo zgledovalo po slavnih Latincih, ki so dajali ljudstvu panem et circenses - kruha in iger. O igrarh smo zapisali, o kruhu in drugi jedaci pa bi, če bi je bilo kaj na spregled. V nedeljo ob 18.20, ob uri, ko po kraskih in breskih sagrah cvrcijo cevapci in piščanci na zaru ter se nad kioski dviga omamni vonj klobasic, so bili žari na Borznem trgu hladni. Na njeni črnini se ni nič peklo, niti en samcat piščanec ali rebra ne. In tudi ljudje so zapustili mize ob ringu ter se porazgubili na ogled bližnjega sejma antikvariata po starem mestu, ali pa na Trg Unità, kjer so umetniki-carovniki in akrobati zabavali mlado in staro.

M.K.

JUTRI V GRILJANU

Svojevrsna revija glasbenih skupin »Prostor ni mnenje«

Gre za zaključni koncert nagrajenih glasbenikov

Preteklega junija in julija se je v prostorih lokala BBC redno enkrat tedensko predstavilo tržaskemu občinstvu 30 mladih glasbenikov, v skupinah ali posamežno: revija je bila pravzaprav tekmovalnega značaja, svoje mnenje o tej ali oni skupini oziroma posameznemu izvajalcu so namreč lahko izrazili občinstvo na samem koncertu, pa tudi bralci italijanskega dnevnika Il Piccolo, ki je s tem tudi sodeloval pri pobudi, in sploh ocenjevalna skupina strokovnjakov. Revijo je spodbudil tržaski odbor združenja Anagumba, ki se je izrecno v ta namen preimenoval v Progetto Musica, ob sodelovanju se drugih krajevnih organizacij, ki se v svojem delovanju ukvarjajo z mladino. Med temi je poleg zadruga La Quercia, združenja Globogas in radijske postale Onda Libera tudi združenje PAG (Progetto di Aggregazione Giovanile), ki ga poleg drugih nepridobitniških tržaskih združenj sestavlja tudi Zveza slovenskih kulturnih društev.

Pod pokroviteljstvom Občine Trst, ki pobudi od vsega začetka stoji ob strani, bo jutri zvečer ob 21. uri v griljanskem On Air zaključni koncert z nagrajevanjem najboljših sodelujočih skupin. Posebna zanimivost te »daljše« glasbene prireditve je v tem, da je v svoji osnovni zamisli ponudila koncertni prostor vsem glasbenim zvrstem, s katerimi se danes ukvarja mladina. Na odrubara v Ul. Donata so se torej ob prej omenjenih tedenskih srečanjih zvrstile skupine rock, jazz in kla-

sične glasbe, seveda z vsemi možnimi poskusnimi ali že preizkušenimi inštrumenti glasbenega ustvarjanja. Na jutrišnjem koncertu, za katerega je vstop prost, se bodo s krajšim nastopom predstavili skupine Ars Moriendi, Bad Mother Funkers, Jarabì, Transilvania, Warre, duo Iob-Frausin in pa Ingrid Tance.

Poleg čisto glasbeno poustvarjalnega pa ima pobuda - kot že sam naslov pove - še dodatno razsežnost: revija »Prostor ni mnenje«, kot bi se lahko v slovenskem prevodu glasil naslov, je namreč nastala prav z namenom, da javnost opozori na popolno pomanjkanje primernih prostorov za ta svojevrsni, a vendar živahen in razširjen pristop mladih do neke družbene dejavnosti. Spontanih ali organiziranih glasbenih skupin vseh vrst je očitno precej, nimajo pa velikih možnosti vadenja in srečevanja, niti ne primernih prostorov za nastope. Sicer je sodelovanje s tržasko Obcino dalo tudi svoj sad, saj je uprava preteklo pomlad s posebno odredbo spet dovolila večerne nastope v javnih lokalih. Ob vsem tem pa se odpira še sirše vprašanje prostora, v katerem naj bi se srečevali in spoznavali mladi nasploh, tudi tisti, ki se ne izrecno ukvarjajo z glasbeno dejavnostjo. V tem smislu pa se na prizorišču odločneje pojavlja združenje PAG, ki z raznimi pobudami skuša izostriti občutljivost javnih upraviteljev do perečega vprašanja pomanjkanja središč za mladinsko združevanje.

Damiana Ota

NABREŽINA / PROBLEMI KAMNARSKEGA SEKTORJA

Kamnolomi med preteklostjo in prihodnostjo

Cetudi se potniku, ki se iz Furlanije z vlakom pelje v nase mesto, zdi, da v nabrežinskih kamnolomih ob progi vse miruje, so na dnu globokih brezen po poletnem dopustu delavci že poprijeli za delo. Bagri se premikajo, diamantne zice zaglomijo trd kraski kamen kot maslo, strleci zerjavi na robovih pa sopihajo, ko dvigajo na površje večtonske bloke. Prasni delavci, ki so na dnu kamnolomov zaradi visine podobni mravljam, sečejo beli kamen. V »Cavi Romani«, enem najstarejših kamnolomov, so se po večstoletnem crpanju apnenca že priblizali točki, ki je od morske gladine loči le par desetih metrov.

Ze dolgo je mimo doba, ko je pesnik Igo Gruden poslušal »prikrovanje kladiv kamnosekov« Delo je danes avtomatizirano, tako da se je skupno število delavcev sektorja po drugi svetovni vojni krepko skrcilo. Delo opravi stroj in clovek je pravzaprav ob njem.

Ce je današnji kamnarski sektor s svojo slavno preteklostjo neprimerljiv, ga vseeno karakterizira vitalnost. Nabrežinski »granitel« prav gotovo nima kaj zavidati drugim marmorjem apeninskega polotoka. Izvazajo ga po vsem svetu tja do daljne Japonske. Med zadnjimi večjimi deli, ki si jih krajevni podjetniki stejejo v ponos, je dobava »nabrežinca« za tretjo progomilanske podzemne železnice.

Kamnarski sektor na Tržaskem sestavlja dve večji industrijski podjetji in skupina manjših, maloindustrijsko obrtniskih

podjetij. V zadnjih letih je pri večini slednjih prislo do veriznih investicij. Po membno je pa tudi to, da potece letos, in sicer 31. decembra, najemniska pogodba med devinsko nabrežinsko občinsko upravo in dosedanjimi upravitelji kamnolomov. Po novem naj bi najemnike določila javna dražba.

Da bi posredovali tudi mnenje podjetnikov, ki se ukvarjajo s trgovanjem, obdelavo in crpanjem marmorja, smo povprasali za mnenje tajnika konzorcija »Marmi del Carso triestino« pri tržaski trgovinski zbornici, Roberta Verza, ki nam je osvetlil težave, s katerimi se spoprijemajo kamnolomci. »Dejansko nam onemogocajo redno delo, saj zaradi birokratskega sistema popolna zmesnjava« je pripomnil. Omeniti moramo, da so bili v zadnjih letih, kot posledica občutljivejše naravovarstvene zavesti družbe, sprejeti novi zakoni, ki urejajo to problematiko strožje kot v preteklosti. Z naravovarstvenega vidika se je začelo obravnavati kamnolome kot območja, ki ogrožajo okolje. »Mi kamnolomci, smo med prvimi zahtevali občutljivejši odnos do okolja, vendar nas današnja zakonodaja vodi v pravi paradoks«, je dodal Verza in poudaril, da deželni zakon skoraj popolnoma enaci kamnolome na vznožjih hribov, kjer kopljejo gruč in je torej agresija na okolje markantna in očitna (op. ur. predvsem v pordenonski pokrajini), z nabrežinskimi kamnolomi, kjer marmor crpa večinoma iz brezen in so torej za

mimoidocega skoraj neopazni in torej nemoteci. »Poleg tega, da je več posluha za nedeljske mestne sprehajalce, ki se radi sprehajajo po idilicni kraski planoti, kot pa avtohtoni gospodarski vlogi kraskih kamnolomov, ustvarja zakon, zaradi nekoordinacije med deželnimi uradi, hude dodatne zamude pri izdajanju potrebnih dovoljenj. Rezultat tega je, da letos kar stirje kamnolomi niso dobili potrebnih koncesij in so zato morali prekiniti z delom«, je zaključil mladi podjetnik.

V nadaljevanju pogovora je opozoril na dejstvo, da bi morale imeti občinska, pokrajinska ter deželna uprava več posluha za potrebe kamnarskih operaterjev. Avtokritično pa je pripomnil, da primanjkuje med gospodarstveniki in podjetniki cut in da na zalost ni se dozorel cas za skupne pobude, saj prevladuje med krajevnimi kamnarji strogo individualističen pristop, kar se ne obrestuje ob povpraševanju po večjih količinah apnenca, ki mu posamezna podjetja težko zadostijo. Po Verzovem mnenju bi se morala mala in srednja kamnarska podjetja specializirati na določenem področju tržišca, kar bi omililo posledice velike konkurence in odpravilo nesmiselno padanje cen končnih izdelkov marmorja. »Navsezadnje crpamo nabrežinski kamen le na Krasu in ker imamo s tem dejansko v rokah tak skarde kot platno, bi pravzaprav morali mi urejati tržišče in ne tržišče nas«, je zaključil Verza.

Matej Caharija

VRSTA POBUD OD JUTRI V BIVŠI PSIHIATRIČNI BOLNIŠNICI

Proti mejam in predsodkom

Združenje »Franco Basaglia« in Raziskovalni center za umsko zdravje v Furlaniji- Julijski Krajini sta letos junija otvorila širšo serijo pobud pod skupnim imenom »Confini«, ki se bo z občasnimi srečanji nadaljevalo vse do prihodnjega poletja. Med tem je tudi že stekla pobuda za obnovo in preureditev kompenzatorija in parka znotraj nekdanje psihiatrične bolnišnice. »Meje« torej kot priložnost, da se prekorači obzidje, ki je umobolnico ločevalo od preostalega dela mesta, toda tudi priložnost, da se zabrisje ločilnica med normalnostjo in norostjo, da se sprejme drugačnost, se posebno v mestu kot je Trst, ki meji z novimi republikami bivše Jugoslavije. »Meje« hoče torej biti predvsem priložnost za debato, za medsebojno spoznavanje, soocanje, podiranje zidov in predsodkov. V ta namen je bilo k sodelovanju povabljen tudi Združenje Alpe Jadran za umsko zdravje, ki se od leta 1988 bavi s preureditvijo psihiatričnih struktur v dezelah Alpe Jadrana. Prvo srečanje »Primerjanje psihiatričnih zakonodaj v dezelah Ape Jadrana«

bo jutri, ob 10. uri v prostorih Raziskovalnega centra pri Sv. Ivanu.

Poleg direktorja tržskega oddelka za umsko zdravje Dell'Acque in predsednika združenja »F. Basaglia« Zanettija, ki bosta orisala spored srečanj, bodo spremembe v psihiatričnih zakonodajah v posameznih državah predstavili sledenci strokovnjaki: Torisini in Norcio iz Trsta, svetovalec za psihiatrično reformo pri slovenski vladi Lokar, Platz iz Celovca, Rados iz Pulja, predstavnik Visoke šole za socialno delo iz Ljubljane Flaker, predstavnik Hise Basaglia iz Linza Lederer. Zadnje soboto v septembru bo dan posvečen »Mejam zenske«, zvečer bo v gledališču Miela na sporedu predstava Lelle Costa. Od 2. do 18. oktobra se bodo zvrstila številna predavanja in seminarji o nacrtnu sklada Benettona za preureditev svetoivanskega parka, o psihiatriji in nasizmu, državljski pravici in umskem zdravju.

Za zimo je predvidena konferenca o mednarodni kooperaciji v pomoč prizadetim skupnostim

v Bosni, svojo razpoložljivost za večer »Riccordiamo Basaglia« pa so zagotovili številni umetniki, ki so v sedemdesetih letih s svojo umetnostjo podpirali Basaglijevo utopijo. Svojo razpoložljivost so že zagotovili Guccini, Dario Fo in Franca Rame, Lucio Dalla, Moni Ovadia idr.

»Po predolgem obdobju cankanja in zamud, sporadčnih del in improvizacij pridobiva kompenzatorij pri Sv. Ivanu svojo novo vlogo. Ob tej priložnosti je za nas pomembno, da zazivimo proces manifestacij pod simboličnim skupnim imenom: »Confini, limes, borders, limiti«, tako organizatorji predstavljajo svojo pobudo.

Zid okoli tržske umobolnice, v začetku stoletja definirane kot najlepša umobolnica na svetu, pridobiva nove razsežnosti. »Stoletje, ki se je začelo s postavitvijo obzidja, stoletje, ki se zaključuje s prasevanjem o možnosti življenja brez obzidij. Vsakemu padcu zidu, tako kot tudi berlinske-mu, sledi potreba po iskanju novih sožitij, novih poti v družbenem življenju...«

MIELA / JEDRSKI POIZKUSI V FILMU

Moruroa mon amour

Trije dokumentarci o Pacifiku

Nam bo celo uspelo, da se bomo privadili na jedsrke poizkuse? - tako se glasi sarkastični podnaslov dokumentarno filmskega večera Moruroa mon amour, ki ga prirejajo člani zadruga Bonawentura ter kulturnega društva »El Tomat« iz Buie pri Vidmu.

Medtem ko so francoske oblasti v brk vsemu svetu že arogantno izvedle jedsrsko eksplozijo na pacifiškem otoku, se nam ponuja priložnost, da se bolje seznamimo s to stvarnostjo tudi v Trstu. V nabreznem gledališču si jutri ob 21. uri lahko ogledamo tri, v Italiji še neprikazane dokumentarce, ki jih je med avgustom in novembrom leta 1993 predvajala francosko-nemška televizijska mreža Arté. Ta televizijska postaja ima glede jedsrke problematike med francoskimi mediji pomembno vlogo. Kljub oviram, ki jih v njenem delovanju redno postavlja Chiracova vlada, artheveji programi se vedno prenasajo reportaže in razne preiskave z atoljskih plaz.

Dokumentarne filme, ki nosijo naslov Tahiti, v breme pričam (Vel. Britanija 1988), Radio Bikini (ZDA 1987) ter Mo-

ruroa, velika skrivnost (Francija 1993), bodo predvajali v francoščini. Kot zanimivost omenimo, da so morali zaradi prepovedi francoskih oblasti prvi dokumentarci snemati v navadne turiste preoblečeni poklicni snemalci z amaterskimi kamerami. Govori pa o posebnem letalu, ki dvakrat tedensko pristane na pariskem letališču in ki iz francoske Polinezije ne pripelje domov turistov, pač pa zaradi jedsrskih poizkusov obolele ljudi, ki že brezupno pridejo na zdravljenje v bolnišnice francoske prestolnice. Radio Bikini predstavlja posledice, ki jih nosijo tako domorodci kot vojaki, priče in akterji ameriškega jedsrkega poizkusa na Marshallovih otokih v Pacifiku. Kot zanimivost si bomo lahko ogledali tudi film, ki ga je na letošnjem beneskem filmskem festivalu predstavil Michel Daeron, Rdeca nit filma sledi spremembi pomena besede Moruroa. Medtem ko za domorodce pomeni Velika skrivnost in razkriva čudež atoljskega, z ribami izredno bogatega morja, je po prihodu francoskih legionarjev leta 1963 Moruroa postala tajnost vojaških jedsrskih poizkusov.

DOLINSKI UPOKOJENCI

Letovanje v Viserbi

V tednu od 4. do 11. septembra letos je skupina upokojencev iz dolinske občine prezivila svoje klimatske počitnice ob jadranski obali v Viserbi pri Riminiju. To je četrto leto, ko dolinska občinska uprava priredi tovrstno letovanje, in to v okviru svoje socialne službe. Udeleženci so imeli poleg kopanja v morju priložnost poglobljene spoznatni okoljske kraje, obiskali so Ravenno in starodavno republiko S. Marino ter

se udeležili izleta z obalno ladjo, kjer ni manjkalo dobre volje in lepega petja.

Pri tem velja omeniti tudi družabno plat letovanja, saj ni manjkalo plesnih prireditev in drugih zabav. Se zlasti so bili udeleženci navdušeni nad zaključnim večerom, ko so imeli v hotelu poslovilno slovesnost ob zvokih značilne krajevne glasbe »Romanogola«.

V ponedeljek je bil dan slovesa in odhoda

proti domu. Po daljši voznji ob jadranski obali so se vrnili na svoje domove, sicer nekoliko utrujeni, vendar veseli, da so preživeli res prijeten teden ter z željo, da se prihodnje leto se v večjem številu udeležijo podobne pobude. Hkrati pa so tudi izrazili pohvalo in zahvalo občinski upravi in vodji letovanja, da so letošnje letovanje odlično izpeljali, kljub ne ravno najboljšim vremenskim pogojem.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so s svojim sodelovanjem omogočili uresničitev tridnevnega niz jubilejnih prireditev ob 50. obletnici nase Zvezde: naša iskrena zahvala gre torej vsem nastopajočim, pevcem, godbenikom, umetnikom, fotografom, recitatorjem, nosam, nosilcem praporov, tistim, ki so sprejeli naše vabilo, da so predstavili to ali ono kulturno pobudo; iz srca hvala seveda tudi tistim, ki so nam priskočili na pomoč že pri pripravi na jubilej, od osebja Odseka za zgodovino in NSK do Nerine Svab, ki je arhivsko gradivo obdelala za nastop, od osebja dolinske nižje srednje sole do dolinskega župnika Rafaela Slejka, od članov Mladinskega krožka v Dolini do dolinskih družin Sancin, Biagi-Merlak, Tedesco in Slavec, ki so nam omogočile priključek na električno omrežje, od pekarne Draga Ote za petkov prigrizek do Borisa Pangerca za darovano vino, od članov SKD Slavec za gostovanje likovne razstave do skupine članov KD Fran Venturini za organizacijo pogostitve nastopajočih, od breskih deklet, ki so vezala sople nageljna in rozmarina do godcev, ki so spontano oziveli družabnost na dolinski Gorici, Občini Dolina za pokroviteljstvo in seveda Komisiji za kulturo pri SKGZ za sodelovanje.

Posebna zahvala pa gre KD Jože Rapotec in članom vseh dolinskih organizacij: od KD Valentin Vodnik in majence do srenje, krožka in vseh vasčanov, ki so z neverjetno prizadevnostjo pripravili prireditveni porstoj, ga okrasili s prazničnim slavlom in nas gostoljubno sprejeli v tako imenitni praznični priložnosti!

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg Libertà 6, Skedenj - Ul. Soncini 179, Istrska ulica 18.

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel. 7606477).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Scemo e più scemo«, i. Jim Carrey, Jeff Daniels.

EXCELSIOR - 17.45, 20.00, 22.15 »Allarme rosso - Il pericolo corre sul fondo«, i. Denzel Washington, Gene Hackman.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.10, 20.05, 22.00 »Pasolini - Un delitto italiano«, r. Marco Tullio Giordana.

AMBASCIATORI - 15.30, 17.50, 20.10, 22.30 »Waterworld«, i. Kevin Costner, Dennis Hopper.

NAZIONALE 1 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »French Kiss«, i. Meg Ryan, Kevin Kline.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »L'isola dell'ingiustizia (Alcatraz)«, i. Christian Slater, Kevin Bacon, Gary Oldman.

NAZIONALE 3 - 16.00 »L'incantesimo del lago«, risani film; 17.30, 19.45, 22.00 »L'ultima eclisse«, i. Katy Bates, Jennifer Jason Leigh.

NAZIONALE 4 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Carlington«, i. E. Thompson.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Istinto carnale«, prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.15, 18.50, 20.30, 22.10 »Fermo posta Tinto Brass«, r. Tinto Brass, prepovedan mladini pod 18. letom.

ALCIONE - 20.00, 22.00 »Il guardiano di notte«, r. Ole Bornedal.

LUMIERE - 18.45, 20.30, 22.15 »Il profumo di Yvonne«.

ŠOLSKE VESTI

GLASBENA MATICA TRST - Sola "M. Kogoj" - Popravni in prestopni izpiti iz teorije bodo v četrtek, 21.9., od 15. ure dalje.

KLUB PRIJATELJSTVA vabi v soboto, 7. oktobra na izlet na izredno zanimivo razgledno točko Zaplaz na Dolenskem, v vas Catež ter na vabljeni hrib Kurescek. Vpisovanje in navodila v trgovini Fortunato, Ul. Paganini 2 v Trstu do 3. oktobra. Pohitite z vpisi!

KD RDECA ZVEZDA organizira ob 50-letnici delovanja 21. in 22. oktobra izlet v Mathausen. Vpisovanje ob torkih in petkih od 16. do 17. ure v občinski knjižnici v Salezu, tel. 229533.

ČESTITKE

Danes praznuje rojstni dan naša draga ZITA. Vse najboljše in se na mnoga in predvsem zdrava leta ji kličemo vsi, ki jo imajo radi.

MALI OGLASI
tel. 040-361888

VPISOVANJA v poklicne tečaje za kozmetičarke/je, frizerke/je in draguljarje. Samo sposobni interesenti naj tel. na st. 040/368705.

DOMOVIP SRL isče sodelavce. Zainteresirane osebe naj se javijo danes, 20. septembra, ob 17. uri v uradu na Opcinah, Prosceska ul. 16 - II. nadstropje.

A 112 elegant, letnik '82 v dobrem stanju z opravljenimi revizijami prodam za 700.000 lir. Tel. na st. (040) 576116.

PUNTO 75 prodam, 5 mesecev star, lastnik delavec tvrdke Fiat. Odkupim tudi star avtomobil po dogovoru. Tel. st. 229224.

PRODAM fiat tipo 1400 I.E., letnik '93, bele barve, prevozenih 38.000 km. Tel. st. 226517.

ZARADI selitve prodam aprilja RS extrema, letnik '93, 19.000 km. Motor ima se leto garancije aprilja. Cena 4.500.000 lir. Tel. st. 572493 ob uri obedov.

PRODAM po ugodni ceni spalno sobo bele barve z sezonsko omaro "4 stagioni", 6 vrat. Tel. 310830 ob uri obedov.

PRODAM malo rabljen otroški voziček Chicco Atlantic za 120.000 lir in stajajo za 30.000 lir. Tel. st. 212635.

PRODAM električno napravo za ohlajevanje mosta. Tel. st. 327240.

PRODAM malo rabljen mali mlin za grozdje. Tel. st. 0481/882421.

PRODAM skoraj nov 17 hl kostanjev plavnik in 7 hl kostanjev sod v odličnem stanju. Tel. 0481-21517.

PRODAJAMO 2 kozi mlekarici in 1 kozla. Tel. 229264 zvečer.

PO UGODNI ceni prodam fige. Tel. st. 910140.

V TRZICU prodam po ugodni ceni petstanovanjsko hišo s tremi trgovinami. Tel. st. (0481) 82531.

TRGOVINSKI prostor v Gorici, v bližini sodnije, primeren tudi za urad, oddamo v najem. Tel. st. (0481) 531826.

PREVAJAM slovensko, italijansko in srbohrvaško. Tel. st. 212055.

PODARIMO v Krizu dva psika. Zainteresirani naj pridejo v Kriz st. 242 ali tel. 220807.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob Marijinega očeta Valentina Zerjela darujeta Mira in Sonja 30.000 lir za COS Fran Venturini.

V spomin na Stefanijo Svetlič daruje Anamarija Rudez in Semec 30.000 lir za SKD Vigred in 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Prečniku.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilijce) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

Namesto cvetja na grob Stefanije Svetlič darujeta Ingrid in Sandro 30.000 lir za SKD Vigred.

V spomin na prof. Edija Kosuto daruje družina De Lorenzi (Kriz) 25.000 lir za MPZ Vesna.

V spomin na Miroslavo Ferlat daruje družina Vidau (Bani) 20.000 lir za SKD Grad, 20.000 lir za Zadrugo Ban, 20.000 lir za cerkev sv. Florjana, 20.000 lir za CPZ sv. Florjana, 20.000 lir za CPZ sv. Jerneja in 20.000 lir za obnovljene orgle openske cerkve.

V spomin na Franca Kalca darujejo Celestina, Zofka, Rosina, Milka in Miranda 50.000 lir za KD Skala Gropada.

V spomin na Janka Milica darujeta Anka in Drago Sedmak 50.000 lir za SK Kras.

Po dolgi bolezni nas je zapustil naš dragi

Marjo Sancin

Zalostno vest sporočajo zena Silvija, svak Amedeo z družino ter prijatelja Piero in Livia

Pogreb bo v četrtek, 21. t.m., ob 11.40 iz mrtvasnice v Ul. Costalunga v dolinsko cerkev.

Dolina, 19. 9. 1995

Zalovanju se pridružujeta sestra Milka in Romana z družinama

Umrla je naša draga mama

Jožica Pavlič

(BEKARJEVA)

Pogreb bo na Opcinah jutri, 20. septembra, ob 11.30 iz cerkve Sv. Jerneja na domače pokopališče.

Zalostno vest sporoča sin Davorin z družino

Trst, 19. 9. 1995

(Pogrebno podetje - Ul. Torrebianca 34)

Izvirna voda neizčrpno teče iz casa v cas, tako je vedno naša misel nate, draga

Tatjana

ŽPZ in KD Ivan Grbec

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka do 15. ure PUBLIEST - Trst Ul. Valdivino 36 tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih redakcija Primorskega dnevnika Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK, 19. septembra 1995

JANUARIJ

Sonce vzide ob 6.47 in zatone ob 19.10 - Dolzina dneva 12.23 - Luna vzide ob 1.20 in zatone ob 16.07.

Jutri, SREDA, 20. septembra 1995

EVSTAHIJ

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 21,3 stopinje, zračni tlak 1019,8 mb narašča, veter 8 km na uro zahodnik, vlaga 72-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20,8 stopinje.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 18. do NEDELJE, 24. septembra 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Libertà 6 (tel. 421125), Skedenj - Ul. Soncini 179 (tel. 226210)

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Libertà 6 (tel. 421125), Skedenj - Ul. Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

VOZNI RED VLAKOV

VELJAVEN OD 28. MAJA DO 23. SEPTEMBRA 1995

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.02	(D)	Tržič (4.25), Portogruaro (5.11), Mestre (5.54), Benetke (6.04)
5.37	(D)	Tržič (6.01), Portogruaro (6.47), Mestre (7.36), Benetke (7.47)
6.04	(IR)	Tržič (6.27), Portogruaro (7.13), Mestre (8.04), Benetke (8.15)
6.13	(R)	Tržič (6.38), Portogruaro (7.34), Op.: ukinjeno ob praznikih
7.13	(E)	Tržič (7.36), Portogruaro (8.22), Mestre (9.07), Benetke (9.18)
7.50	(IC)	TERGESTE - Tržič (8.13), Portogruaro (8.55), Mestre (9.35), Benetke (9.46)
8.13	(IR)	Tržič (8.36), Portogruaro (9.22), Mestre (10.07), Benetke (10.20)
10.13	(IR)	Tržič (10.36), Portogruaro (11.22), Mestre (12.07), Benetke (12.20)
11.56	(IC)	Tržič (12.20), Portogruaro (13.01), Mestre (13.42), Rim Termini
12.13	(IR)	Tržič (12.36), Portogruaro (13.22), Mestre (14.07), Benetke (14.20)
13.10	(D)	Tržič (13.33), Portogruaro (14.19), Mestre (15.07), Benetke (15.17)
14.13	(IR)	Tržič (14.36), Portogruaro (15.22), Mestre (16.07), Benetke (16.20)
15.13	(D)	Tržič (15.36), Portogruaro (16.22), Mestre (17.06), Benetke (17.16)
15.50	(IC)	Tržič (16.13), Portogruaro (16.55), Mestre (17.35), Benetke (17.46)
16.13	(IR)	Tržič (16.36), Portogruaro (17.22), Mestre (18.07), Benetke (18.20)
17.13	(IC)	Tržič (17.36), Portogruaro (18.22), Mestre (19.07), Benetke (19.18)
17.27	(R)	Tržič (17.54), Portogruaro (18.52), Mestre (19.47), Benetke (19.58)
18.13	(IR)	Tržič (18.36), Portogruaro (19.22), Mestre (20.07), Benetke (20.20)
19.13	(E)	Tržič (19.36), Portogruaro (20.22), Mestre (21.04), Benetke (21.15)
20.25	(E)	Tržič (20.48), Portogruaro (21.31), Mestre (22.14), Zeneva
21.13	(IR)	Tržič (21.36), Portogruaro (22.22), Mestre (23.08), Benetke (23.21)
22.13	(E)	Tržič (22.36), Portogruaro (23.22), Mestre (0.04), Rim Termini

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
7.59	(E)	Mestre (6.04), Portogruaro (6.49), Tržič (7.36)
8.53	(E)	Mestre (7.07), Portogruaro (7.49), Tržič (8.30)
10.05	(E)	Benetke (8.00), Mestre (8.12), Portogruaro (8.55), Tržič (9.42)
10.42	(IR)	Benetke (8.35), Mestre (8.48), Portogruaro (9.33), Tržič (10.19)
11.42	(IC)	Benetke (9.35), Mestre (9.48), Portogruaro (10.33), Tržič (11.19)
13.42	(IR)	Benetke (11.35), Mestre (11.48), Portogruaro (12.33), Tržič (13.19)
14.12	(D)	Benetke (12.09), Mestre (12.19), Portogruaro (13.03), Tržič (13.49)
15.42	(IR)	Benetke (13.35), Mestre (13.48), Portogruaro (14.33), Tržič (15.19)
16.04	(IC)	Mestre (14.23), Portogruaro (15.02), Tržič (15.41)
16.25	(D)	Benetke (14.22), Mestre (14.32), Portogruaro (15.16), Tržič (16.02)
17.42	(IR)	Benetke (15.35), Mestre (15.48), Portogruaro (16.33), Tržič (17.19)
18.50	(D)	ukinjen od 31.7. do 27. 8. Benetke (16.21), Mestre (16.32), Portogruaro (17.25), Tržič (18.23)
18.57	(D)	Benetke (16.55), Mestre (17.06), Portogruaro (17.48), Tržič (18.34)
19.37	(IR)	Benetke (17.29), Mestre (17.39), Portogruaro (18.28), Tržič (19.14)
20.00	(IC)	Benetke (18.02), Mestre (18.14), Portogruaro (18.54), Tržič (19.37)
20.55	(R)	Benetke (18.22), Mestre (18.35), Portogruaro (19.34), Tržič (20.32)
21.42	(IR)	Benetke (19.35), Mestre (19.48), Portogruaro (20.33), Tržič (21.19)
22.00	(IC)	Benetke (20.02), Mestre (20.14), Portogruaro (20.54), Tržič (21.37)
23.42	(E)	Benetke (21.35), Mestre (21.48), Portogruaro (22.33), Tržič (23.19)
0.42	(IR)	Benetke (22.35), Mestre (22.48), Portogruaro (23.33), Tržič (0.19)
1.42	(IR)	Benetke (23.35), Mestre (23.48), Portogruaro (0.33), Tržič (1.19)
2.35	(D)	Benetke (0.20), Mestre (0.31), Portogruaro (1.26), Tržič (2.12)

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.22	(R)	Tržič (5.46), Gorica (6.08), Videm (6.39) (ukinjen ob praznikih)
5.50	(R)	Tržič (6.18), Gorica (6.44), Videm (7.20)
6.23	(D)	Tržič (6.47), Gorica (7.10), Videm (7.37) (ukinjen od 31.7. do 27.8.)
6.48	(R)	Tržič (7.16), Gorica (7.40), Videm (8.12) (ukinjen od 31.7. do 27.8.)
7.19	(IR)	Tržič (7.43), Gorica (8.03), Videm (8.27)
8.19	(R)	Tržič (8.47), Gorica (9.12), Videm (9.47)
9.19	(IR)	Tržič (9.43), Gorica (10.03), Videm (10.27)
11.19	(IR)	Tržič (11.43), Gorica (12.03), Videm (12.27)
11.40	(R)	Tržič (12.07), Gorica (12.29), Videm (13.03) (ukinjen od 31.7. do 27.8.)
12.19	(D)	Tržič (12.43), Gorica (13.06), Videm (13.33)
12.25	(R)	Tržič (12.53), Gorica (13.19), Videm (13.54) (ukinjen ob delavnikih)
13.19	(IR)	Tržič (13.43), Gorica (14.03), Videm (14.27)
13.27	(R)	Tržič (13.55), Gorica (14.20), Videm (14.55) (ukinjen ob praznikih)
14.19	(D)	Tržič (14.43), Gorica (15.06), Videm (15.33) (ukinjen ob praznikih)
14.34	(R)	Tržič (15.03), Gorica (15.26), Videm (15.58)
15.19	(IR)	Tržič (15.43), Gorica (16.03), Videm (16.27)
16.19	(D)	Tržič (16.45), Gorica (17.07), Videm (17.36) (ukinjen ob praznikih in od 31.7. do 27.8.)
16.56	(R)	Tržič (17.23), Gorica (17.47), Videm (18.20) (ukinjen ob praznikih in od 31.7. do 27.8.)
17.19	(IR)	Tržič (17.43), Gorica (18.03), Videm (18.27)
17.38	(R)	Tržič (18.07), Gorica (18.32), Videm (19.08)
17.51	(D)	Tržič (18.15), preko Cervinjana in Palmanove v Videm (18.54). (ukinjen od 31.7. do 27.8.)
18.19	(D)	Tržič (18.44), Gorica (19.06), Videm (19.35) (ukinjen ob praznikih)
18.39	(R)	Tržič (19.06), Gorica (19.28), Videm (20.01)
19.19	(IR)	Tržič (19.43), Gorica (20.03), Videm (20.27)
20.07	(R)	Tržič (20.34), Gorica (20.57), Videm (21.24)
21.19	(IR)	Tržič (21.43), Gorica (22.03), Videm (22.27)
23.05	(R)	Tržič (23.33), Gorica (23.58), Videm (0.33)

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.46	(R)	Videm (5.21), Gorica (5.54), Tržič (6.17) (ukinjen ob praznikih)
7.29	(R)	Videm (6.05), Gorica (6.38), Tržič (7.01), (ukinjen od 31.7. do 26.8.)
7.51	(D)	Videm (6.44), Gorica (7.08), Tržič (7.27)
8.33	(R)	Videm (7.00), Gorica (7.38), Tržič (8.02), (ukinjen ob praznikih)
8.40	(D)	Videm (7.36) preko Palmanove in Cervinjana v Tržič (8.16), (ukinjen ob praznikih)
9.14	(R)	Videm (7.52), Gorica (8.27), Tržič (8.48), (ukinjen ob praznikih)
9.56	(IR)	Videm (8.49), Gorica (9.13), Tržič (9.32)
10.52	(R)	Videm (9.36), Gorica (10.00), Tržič (10.24)
12.33	(IR)	Videm (11.26), Gorica (11.50), Tržič (12.09)
14.04	(R)	Videm (12.36), Gorica (13.12), Tržič (13.35)
14.33	(IR)	Videm (13.26), Gorica (13.50), Tržič (14.09)
15.18	(R)	Videm (13.50), Gorica (14.26), Tržič (14.49), (ukinjen ob praznikih)
15.53	(R)	Videm (14.30), Gorica (15.04), Tržič (15.25)
16.33	(IR)	Videm (15.26), Gorica (15.50), Tržič (16.09)
18.18	(R)	Videm (16.50), Gorica (17.26), Tržič (17.49), (ukinjen ob delavnikih)
18.26	(R)	Videm (17.04), Gorica (17.37), Tržič (17.58), (ukinjen ob praznikih)
18.33	(IR)	Videm (17.26), Gorica (17.50), Tržič (18.09)
19.20	(R)	Videm (17.52), Gorica (18.28), Tržič (18.51), (ukinjen ob praznikih)
19.44	(D)	Videm (18.31), Gorica (18.58), Tržič (19.20)
20.22	(D)	Videm (18.59), Gorica (19.33), Tržič (19.55), (ukinjen ob praznikih)
20.33	(IR)	Videm (19.26), Gorica (19.50), Tržič (20.09)
21.15	(R)	Videm (19.53), Gorica (20.26), Tržič (20.47)
22.33	(IR)	Videm (21.26), Gorica (21.50), Tržič (22.09)
0.52	(IR)	Videm (23.26), Gorica (0.02), Tržič (0.25)

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.13	(E)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) Opčine (10.05), Sežana (10.34), Ljubljana (12.35), Zagreb (14.52)
12.02	(IC)	DRAVA - Opčine (12.49), Sežana (13.13), Ljubljana (14.55), Budimpešta (22.42)
17.57	(IC)	KRAS - Opčine (18.40), Sežana (19.03), Ljubljana (20.45), Zagreb (22.58)
0.02	(E)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - Opčine (0.50), Sežana (1.19), Ljubljana (3.15), Zagreb (5.32), Budimpešta (11.58)

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.52	(E)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40)
10.58	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.05), Sežana (10.05), Opčine (10.14)
16.57	(IC)	DRAVA - Budimpešta (6.20), Ljubljana (14.10), Sežana (16.01), Opčine (16.10)
19.51	(E)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54)

IC - Intercity

E - ekspresni vlak

IR - Meddeželni vlak

D - Brzovlak

R - Deželni vlak

DANTE ALIGHIERI / SREČANJE ITALIJANISTOV

Gorica kot središče kulturnih izmenjav

To vlogo je v pozdravu udeležencem 72. kongresa združenja izpostavil odbornik Devetag

Udeleženci 72. kongresa italijanistov združenja "Dante Alighieri" so se v nedeljo popoldne iz Trsta pripeljali v Gorico, kjer so eno od zasedanj imeli na gradu. V imenu občinske uprave jih je pozdravil odbornik za kulturo Antonio Devetag (na sliki - Fotostudio Reportage). Zelel je, da bi Gorica ne bila le opazovalnica dogajanja v srednji in vzhodni Evropi, temveč da bi postala nekakšna odskocna deska za sirjenje italijanske kulture. Vsak pretok kulture in znanja,

je poudaril, je koristen za razvoj ekonomskega sodelovanja, pa tudi za poglobljanje medsebojnega poznavanja in utrjevanje miru. V tem pogledu so na srečanju predlagali, naj bi v Gorici odprli center za spoznavanje italijanskega jezika in kulture za turistične operaterje. Stevilni Avstrijci in državljani drugih srednjeevropskih držav namreč danes obiskujejo tak tečaj v Perugi, Gorica pa bi zaradi geografske lege in kulture lahko bila se prikladnejša.

KINO

GORICA VITTORIA 17.40-19.50-22.00 »Allarme rosso«. Igrata Denzel Washington in Gene Hackman. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.15-19.40-22.00 »Waterworld«. Igra Kevin Costner.

RAZSTAVE

V GALERIJ KULTURNEGA DOMA v Gorici odprejo danes ob 18.30 razstavo slikarja Jone Gala Planinca. Razstava bo na ogled do 8. oktobra ob delavnikih (9.00-13.00) in med prireditvami.

NA GRADU je razstava "Gotske cerkve v dolini Soce in Brdih" na ogled se do 8. oktobra. Umik: vsak dan razen ponedeljka od 9.30 do 13.00 in od 15.00 do 19.30.

V POKRAJINSKEM MUZEJU NA GRADU in V CORONINIJEVEM DVORCU je odprta razstava "Otto-cento di frontiera". Umik: na gradu - vsak dan razen ponedeljka od 9.30 do 13.00 in od 15.00 do 19.30, v Coroninijevem dvorcu ob delavnikih od 10.00 do 13.00 (ob nedeljah v istem času le za skupine in po dogovoru na tel. 533485).

V GALERIJ "ALLE ANTICHE MURA" V TRŽICU je do 27. septembra postavljena fotografska razstava "Piazza grande e dintorni". Ogled: delavniki 16.00-18.30, prazniki 11.00-13.00.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

BASSI RITA, Ul. don Bosco 175, tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU

S. ANTONIO, Ul. Romana 147, tel. 40497.

ŠOLSKE VESTI

SLOVENSKE DEŽELNE ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE obvešča, da je se nekaj prostih mest za naslednje tečaje: windows office (100 ur, dva tečaja), vodenje knjigovodstva v podjetju (80 ur), tehnike prodaje (30 ur) in marketing za obrate v vinogradništvu (20 ur). Vpisovanje do 22. t.m. na sedežu Zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826 med 9. do 13. uro.

GLASBENA MATICA - GORICA prireja tečaj za JAZZ GLASBO. Vpisi in informacije na tajništvo sole v ul. della Croce 3, od ponedeljka do petka od 14. do 17. ure (tel. 531508).

DIJASKI DOM SIMON GREGORČIČ sporoča, da je v teku vpisovanje za solsko leto 1995/96 do zadnje mest. Informacije in prijave v upravi doma, tel. 533495.

OBVESTILA

MESANI PEVSKI ZBOR OTON ŽUPANČIČ obvešča, da bodo v petek, 22. t.m., ob 20.30 spet začeli z vajami. K sodelovanju vabijo vse, ki imajo radi petje.

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV NA GORIŠKEM obvešča, da bodo 3. oktobra pričeli z vajami rekreacijske telovadbe. Vaje bodo ob torkih in četrkih ob 14.45. Društvo vabi člane, da se dejavnosti udeležijo v polnem številu.

GODBA KRAS IZ DOBERDOBA nudi brezplačne tečaje za trobila, pihala in tolkala. Vpisovanje ob ponedeljkih in četrkih ob 20. uri v glasbeni sobi v Doberdobo (tel. 78077).

OBČINSKA KNJIZNICA V DOBERDOBU je danes, 19. t.m., zaprta.

Clani kolektiva in Uprave Kulturnega doma v Gorici se veselijo in obenem čestitajo Miryam in Pinotu ob rojstvu malega

Davida

POGREBI

Danes: 10.00, Raffaella Barea, por. Reggio iz splosne bolnisnice v Turjak; 12.30, Roberto Demitri iz splosne bolnisnice v Gradez; 12.45, Gizela Tomsic, vd. Kosic iz bolnisnice Janeza od Boga v Rupo.

V 88. letu starosti nas je zapustila naša draga

Gizela Tomsic vd. Kosic

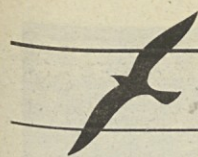
Pogreb bo danes ob 13. uri iz mrliške veže goriške bolnisnice Janeza od Boga in ob 13.30 v cerkvi v Rupi in na tamkajšnje pokopališče.

Zalostno vest sporočajo sinovi Andrej, Josko in Slavko ter hčerka Merica z družinami in drugo sorodstvo

Pevma-Gorica, 19. septembra 1995

Aleksander Rustja in Evelino Mattelg z družinami socustvujejo z Jozkotom in Andrejem ter ostalim sorodstvom ob smrti mame Gizele

Direkcija in kolektiv Friulexport SpA izrazata Jozkotu in vsem svojim najgloblje sozalcem ob nenadni smrti drage mame Gizele Tomsic vd. Kosic

GORICA / SREČANJE SCALFARO-KLESTIL BO 4. OKTOBRA

Mesto se pripravlja na predsedniški obisk

Scalfaro bo že dan prej imel vrsto srečanj in obiskov

Goriska občinska in pokrajinska uprava bosta skušali premostiti nesoglasja in medsebojno nezaupanje in si bosta skupaj prizadevali, da bi Gorica čim bolj izkoristila dvodnevni obisk predsednika republike Oscarja Luigijsca Scalfara. Predsednik bo prisel 3. oktobra in se zadržal v Gorici dva dni. Drugi dan se mu bo pridružil avstrijski predsednik Thomas Klestil. Skupaj se bosta poklonila spomenu padlih v prvi svetovni vojni in ob 80-letnici vstopa Italije v vojno proti takratni avstroogrski monarhiji opravila tudi pomembno simbolno dejanje v znak dokončne sprave: v Sočo, kjer je bilo prelito toliko krvi z ene in druge strani, bosta z Locniškega

mostu odvrгла venec v spomin na vse padle.

Program obiska ni do potankosti znan, saj iz Rima se pričakujejo dokončne odgovore protokolarne službe Kvirinala. V glavnih obrisih pa so prizorišča dogajanja že določena. Prav urejanju teh prizorišč in izboljšanju videza mesta je bil posvečen včerajšnji sestanek tehnikov občinske in pokrajinske uprave. Srečanje dveh predsednikov naj bi imelo evropski odmev, dogajanje bodo prenašale razne televizije, zato je vazno, da se Gorica, če želi od tega imeti kako turistično korist, predstavi čim bolje.

Scalfaro bo 3. oktobra prišel na prefekturo. Na Občini (občinsko sejno

dvorano že preurejajo) se bo srečal z občinskim svetom, na Pokrajini pa z županom z Goriskega (če ne bo tega naredil že prej na prefekturi). Zvečer mu bodo priredili častni koncert v stolnici.

Naslednjega dne bo skupaj s Klestilom obiskal kostnico in avstroogrske pokopališče v Redipugli, nato bosta predsednika odvrгла venec v Sočo, v dopoldanskem sporedu pa bo tudi slovesna masa v cerkvi sv. Ignacija. Ta dan je namreč posvečen zavetniku Italije sv. Francisku in kaze, da ga namerava Scalfaro pocastiti skupaj z avstrijskim gostom z maso, ki bo deloma tudi v nemščini. Uradno srečanje obeh državnih delegacij pa bo predvidoma v popoldanskih urah na gradu.

GLASBA / VIOLINSKI NATEČAJ LIPIZER

Odkritje novega violinskega talenta

Zmaga v Gorici bo za 16-letnega Kristofa Baratijsa odskočna deska za mednarodno uveljavitev

Stevilno občinstvo je predsinoči v Kulturnem domu pozdravilo razglasitev zmagovalcev letošnjega natečaja Rodolfo Lipizer za mlade violiniste. Sklepni večer je uveljavil prof. Lorenzo Qualli, prava gonilna sila društva Lipizer v violinskem natečaju, glavno besedo pa je za njim imel predsednik žirije skladatelj Alessandro Solbiati.

Zmagal je, kot smo že napovedali, prav najmlajši med sodelujočimi, komaj 16-letni madžarski violinist Kristof Barati. Občinstvo in številni ljubitelji glasbe, ki so ves teden v akustično in tudi sicer za tako prireditel primernem prizorišču Kulturnega doma sledili nastopom stiriindvajsetih sodelujočih na natečaju, so z odobravanjem sprejeli izbiro mednarodne žirije. Kristof Barati je nam-

rec opozoril nase že od vsega začetka in je tako v polfinalnih nastopih ob spremljavi klavirja kot v finalnih koncertih, ko so violinisti igrali skupaj z orkestrom, pokazal ob izjemni naravni nadarjenosti tudi veliko samozavest in temperamentnost. Zmaga na goriskem natečaju pomeni zanj najbrž odločilno odskočno desko za uveljavitev na mednarodnih glasbenih prizoriščih. Nagrada Lipizer, ki so jo letos podelili ze stiranajstic, si je namreč priborila določen ugled in pomen na mednarodni ravni. Kakovostna raven natečaja je vsako leto več kot zadovoljiva in tako je bilo tudi letos, kljub številčno nekoliko skromnejši udeležbi.

Ob mladem talentu Baratijsu, ki si je z zmago zagotovil 11-milijonsko denarno nagrado in, kar je

zanj se vaznejše, dolgo koncertno turnejo po Italiji in tujini, so se dobro uveljavili tudi drugi izvajalci, začeni s Romunom Florinom Croitorjem, ki je prejel drugo nagrado (6 milijonov) in Italijanom Giovannijem Angelerijem, ki si tretje mesto deli s Svcarjem Andreasom Zumthorom (vsak od njiju je prejel 4 milijone). Na peto oz. sedmo mesto sta se uvrstila Sergej Ostrovsky (Izrael) in Marko Josifoski (ZR Jugoslavija).

Kot zanimivost naj povemo, da je letos finalni del natečaja bil povsem moski, saj se na razliko od prejšnjih let nobena od violinistk ni uvrstila med sesterice najboljših.

Na sliki (Fotostudio Reportage) sesterica finalistov po nagrajevanju na odru Kulturnega doma

NOVOSTI / OBNAVLJANJE VOZNIŠKIH DOVOLJENJ

Menjava naslova kar na občini

Določila ne veljajo za vozniška dovoljenja izdana v tujini

Občine bodo od prihodnjega meseca dalje opravljale tudi pristojnosti, za katere so do zdaj skrbeli državni uradi in pokrajinski uradi raznih ministrstev. Novosti se bodo razveselili predvsem avtomobilisti in imetniki voznških dovoljenj, nekoliko manj pa so z določili ministrske okroznice, ki pojasnjuje izvajanje zakonskega dekreta št. 575 z dne 19. aprila 1994, zadovoljni na županstvih. Hočes nočes pomenijo nove naloge dodatno obremenitev za osebe na občinah.

Kakšne novosti stopajo v veljavo? Po novem bo mogoče urediti spremembo naslova na voznškem dovoljenju kar na domačem županstvu oziroma na novem županstvu v primerih priselitve. Postopek bo zelo hiter in ga bo mogoče opraviti sčasno s prijavo priselitve oziroma z menjavo bivališca. Avtomobilisti bodo na županstvu po opravljeni formalnosti (se

prej bodo morali poskrbeti za plačilo predpisane takse) prejeli posebno potrdilo začasnega značaja, vse drugo pa bodo uredili na občini, vključno z registriranjem sprememb pri pristojni državni službi.

Tako poenostavljen postopek pa zaenkrat velja samo za avtomobiliste, ki imajo italijansko državljanstvo in stalno bivališče. Za tujce, ki razpolagajo z voznškim dovoljenjem izdanim v drugi državi, velja še naprej dosedanja ureditev: formalnosti morajo urejati preko prefektore. Prav tako nova določila ne veljajo za avtomobiliste brez stalnega bivališča, oziroma, ki so status spremenili s tem, da nameravajo prijaviti stalno bivališče.

Poenostavljanje postopkov se bo, kakor je slišati, nadaljevalo tudi na drugih področjih.

Filmski večer v Štandrežu

V domu Andreja Budala v Štandrežu bodo v četrtek, 21. septembra, ob 21. uri predvajali film "Rapsodia d'agosto" japonskega mojstra Akire Kurosawe. Večer sodi v spored filmskih predvajanj po mestnih rajonih, ki jih prireja skupnost Arcobaleno. Pri njegovi organizaciji sodelujejo se Rajonski svet Štandrež, Kulturno društvo Oton Zupancič in Prosvetno društvo Štandrež. Ogled filma bo brezplačen.

ŠOLSTVO

Lestvice za suplente: objava spet odložena za en teden

Solsko skrbništvo obvesča, da so zaradi tehničnih težav ponovno odložili datum objave pokrajinskih lestvic za supplence učnega osebja na visjih srednjih solah v triletnem 1995-1998. Kot znano je v računalniškem sistemu prišlo do napake pri sestevanju točk. Problem ze dobra dva tedna rešujejo v Rimu, kjer pa do včeraj se niso znali povedati, kdaj bodo objavili popravljenе lestvice. Novost sporočilo, upati je da tokrat z datumom objave napovedujejo prihodnji ponedeljek, 25. septembra. Zaplet bo seveda pogojeval potek pouka: v mnogih solah so imenovali zacasne supplente na osnovi starih lestvic in jih bodo morali zamenjati po objavi novih.

SOLIDARNOST / CARITAS

Tisoči beguncev kličejo na pomoč

Izredna nabirka blaga za 25 tisoč muslimanskih beguncev v Vojniću

Goriski Caritas je včeraj objavil poziv za takojšnjo pomoč 25 tisoč muslimanskim beguncem, ki ze stideset dni bivakirajo v nesprijemljivih pogojih pri Vojniću. Ravnatelj Caritasa Ruggero Dipiazza se je pravkar vrnil iz tega kraja v bihaski enklavi, le nekaj kilometrov od Karlovca. Pripoveduje, da se je 25 tisoč beguncev tam utaborilo ob nekaj kilometrov dolgi cesti in da ne morejo nikamor, ne na Hrvaško ne nazaj v svoje kraje.

»Njihovi zivljenjski pogoji so nepopisni«, razlaga Dipiazza. »Primanjkuje jim vsega. Utaborili so se v barakah, ki so si jih postavili z vsem, kar jim je prišlo pod roko. Higijenske razmere so po-

gubne, nimajo stranišč, pijejo apnenčasto vodo iz nekega potoka. Vec kot tisoč je bolnikov, med njimi je mnogo invalidov, kakih 50 je novorojenčkov, šest tisoč je otrok do 16. leta. Vrh vsega jih muc se dez, ki zaostrejuje vse druge probleme.«

Dipiazza je skušal evidentirati najnujnejše potrebe teh beguncev. Potrebujemo odeje za bolnike, oblacila in obutev, hrano, potrebščine za osebno higijeno in ročno pranje oblacil, pa tudi bergle in vozicke za invalide. Pomoč bodo skušali zbrati takoj, tako da bi jo tovrnjak odpeljal v Vojnić se ta teden. Zbirni center je v skladišču Caritasa zraven kapucinske cerkve na Trgu sv. Franciska 1.

BENCIN / BONI ŽE KMALU?

Spor z Rimom se razrešuje

Soglasje že v nekaj dnevih

Prejšnjo sredo je razširjeni odbor Goriske trgovinske zbornice sprejel sklep, ki naj bi dokončno omogočil sprostitve in uporabo dodatnega kontingenta goriva proste cone za leto 1995. Gre za bone za dodatnih 90 litrov goriva, ki so jih avtomobilisti že prejeli, a jih ne morejo uveljavljati, dokler ne bo dokončno razrešen spor z ministrstvom za finance. Po zagotovilih predsednika Trgovinske zbornice Enza Bevilacqua so bile sporne točke zglajene. Trgovinska zbornica je na zadnji seji sprejela pogoje, ki so jih postavili v Rimu in novih ovir za podpis soglasja ne bi smeli biti. V tak razplet

so v Gorici prepričani, ceprav se v konfrontaciji z državno birokracijo stvari veckrat zapletejo prav v najbolj neprimernem in nepričakovanem trenutku. Prvi sklep o dodatnem kontingentu goriva proste cone so na zbornici sprejeli spomladi letos. Bone so izdali s pogojem, da jih bo mogoče uveljaviti sele od julija. V Rimu so se stvari nepričakovano zapletle, spor pa so predstavniki zbornice skušali (in k t se zdi uspeli) zgladiti v naslednjih mesecih.

Avtomobilisti na Goriskem naj bi torej ze v roku nekaj dni imeli možnost uporabiti "zamrznjene" bencinske bone.

NOVICE

Ustanovili so sekcijo združenja EBA

V Gorici se je pred kratkim ustanovila posebna skupina združenja EBA, ki skrbi za odpravljanje arhitektonskih pregrad. Združenje je doslej delovalo na Trziškem, s sedežem v Starancanu. V Gorici se bodo člani srečevali v prostorih Vecnamskega socialnega centra v ulici Baiamonti ob sredah med 17.30 in 19.30. S sodelovanju vabijo občane, ki menijo, da jim združenje lahko pomaga pri razreševanju odprtih vprašanj pa tudi občane, ki so pripravljeni pomagati, da bi tudi osebe s telesnimi motnjami in težavami zazivele bolj enakopravno.

Tečaj za vaditelje telovadbe v mladinskih vzgojnih centrih

Pokrajinski odbor italijanskega olimpijskega komiteja (CONI) prireja strokovni tečaj za vaditelje v mladinskih centrih. Tečaj bo od oktobra do decembra, prijavijo pa se lahko osebe, ki jih zanima delo z mladino na področju telesne vzgoje. Tečajniki morajo biti polnoletni. Informacije na sedežu CONI - drevored 24. maja, 1 vsak delavnik od 8. do 12. ure.

Svetovalna služba glede zakona o varnosti na delu

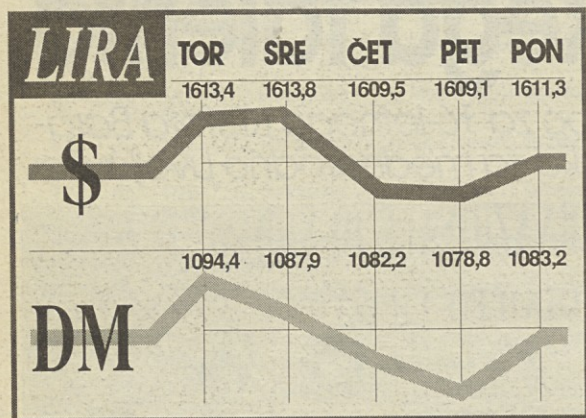
Pokrajinsko združenje obrtnikov (CNA) sporoča, da so uvedli službo svetovanja za izvajanje zakonskega dekreta št. 626 glede varnosti in zascite zdravja na delovnem mestu. Združenje opozarja clane na razmeroma kratek rok, v katerem bodo ukrepi stopili veljavno (27. novembra). Bliznja zapadlost zato narekuje hitro ukrepanje. Uradi združenja so na razpolago, od ponedeljka do petka med 8.30 in 12.30 in sicer v Gradiscu (tel. 99711) in Trzicu (tel. 411606).

Torek, 19. septembra 1995

gospodarstvo in finance

MILAN / GENERALNI DIREKTOR BANKE ITALIJE NA POSVETU UNIIVERZE BOCCONI

Kreditni sistem razdrobljen, banke pa še premajhne

Reševanje podjetij je lahko za banke ugodna oblika investiranja

NOVICE

Znižanje obrestnih mer na državne vrednotnice BTP

RIM - Včerajšnja dražba 3- in 5-letnih državnih vrednotnic BTP se je iztekla s skoraj dvakrat večjim povpraševanjem od pobudbe in z obrestnimi merami, ki so se spustile za pol odstotka. Donos bonov s triletno zapadlostjo se je znižal na 9,21 odstotka, potem ko je konec avgusta znašal 9,86, donos 5-letnih zadolžnic pa je upadel od 9,88 na 9,37 odstotka.

Začel se je posvet finančnih ministrov EU

BRUSELJ - Finančni ministri EU se v Bruslju dogovarjajo za izboljšanje storitev pri nakazilih v tujino. Smernice predvidevajo, da naj bi bila nakazila na računu prejemnika v petih delovnih dneh, za zamude in izgube, nastale pri takšnih nakazilih, pa naj bi predvideli odškodnina. Ministri EU se bodo ukvarjali tudi z gospodarskim programom vključevanja nove članice Švedske. Evropsko komisijo skrbi švedski proračunski primanjkljaj, ki znaša devet odstotkov domačega bruto proizvoda, in državna zadolženost v vrednosti 85 odstotkov domačega bruto proizvoda.

Z letali Adria Airways avgusta skoraj 60 tisoč potnikov

LJUBLJANA - Letala slovenskega letalskega prevoznika Adria Airways (AA) so avgusta opravila 922 poletov, kar je za odstotek več kot v enakem obdobju lani, prepeljala pa 59.066 potnikov oziroma za sedem odstotkov manj. V prvih osmih mesecih letos so letala AA opravila 6526 poletov in prepeljala 370.974 potnikov. V primerjavi z enakim obdobjem lani se je število poletov in število prepeljanih potnikov povečalo za 12 odstotkov. Tovorni promet je avgusta znašal 286 ton, kar je za 24 odstotkov več kot v enakem mesecu lani, od januarja do avgusta pa so letala AA prepeljala 2.602 ton tovora in tako za pet odstotkov presegle rezultate iz prvih osmih mesecev lani.

Graški sejem v znamenju obmejnega sodelovanja

GRADEČ - Na letošnjem jesenskem Graskem sejmu, ki bo potekal od 30. septembra do 8. oktobra, se bo predstavilo 1500 razstavljalcev, pričakujejo pa 250 tisoč obiskovalcev, med katerimi jih bo veliko tudi iz Slovenije. Slovensko gospodarstvo se bo predstavilo 3. oktobra, ko bodo ob dnevu sosednje države pripravili kooperacijsko borzo, na kateri bo sodelovalo najmanj 70 slovenskih in 30 avstrijskih podjetij. Slovensko udeležbo na sejmu, ki obsega tudi turistično gospodarstvo, usklajuje Območna gospodarska zbornica Maribor. V Gradcu bodo letos poseben poudarek namenili obmejnemu gospodarskemu sodelovanju.

ADRIA AIRWAYS
SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ŽÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

MILAN - Kapiral italijanskih bančnih podjetij, ki ga je potencialno mogoče v razmeroma kratkem času postaviti na trg, presega 35 tisoč milijard lir vrednosti, to pa je po mnenju generalnega direktorja Banke Italije Vincenza Desaria izziv, ki stoji pred italijanskimi kreditnimi zavodi, pred njihovimi delničarji in tudi pred kreditnimi oblastmi.

Pa ne samo to. Po besedah Vincenza Desaria in predsednika zavoda Banca Nazionale del Lavoro Maria Sarcinellija, ki sta sodelovala na posvetu univerze Bocconi o bankah in finančnih trgih, so italijanske banke se vedno premajhne, bančni sistem pa preveč razdrobljen. Povečanje podjetniških razsežnosti bank in zvišanje stopnje njihove učinkovitosti bi po Desariovem prepričanju omogočilo večje ravnovesje med povpraševanjem in ponudbo kreditnih storitev, kot tudi plodnejši stik med posredniki in podjetji. Po drugi strani pa bo italijanski bančni sistem po Sarcinellijevih besedah le težko se dolgo ohranjal tako »natrpan« vrh, ki ga sestavljajo banke z razmeroma skromnimi treznimi deleži. V tem okviru zato Desario poudarja, da predstavlja »postopno umikanje države in ja-

vnih ustanov iz lastniške strukture bank - ki se ukvirja v sirsi proces privatizacije v Italiji - nadaljnji pospešek za dosego živahnjega kreditnega trga.«

Celovit uspeh širokega procesa lastniške preobrazbe, ki je v teku med bankami, bo mogoče oceniti sele čez čas, zdaj pa mora Banka Italije preverjati, ali koncentracije in sporazumi med bankami ne povzročajo kršenja pravil proste konkurence. Generalni direktor emisijske banke je pri tem vsekakor prepričan, da bo »reorganizacija kreditnega sistema in ustvarjanje dimenzij, ki bodo ustrezale spremenjem trznim razmeram, privedla do kakovostnega izboljšanja finančne strukture v državi, kar bo pospešilo tudi razvoj delniškega trga. Bolj podrobno se je pri tej reorganizaciji ustavil Mario Sarcinelli, ki je izpostavil dve oviri za okrepitev kreditnega sistema: prvič se ni znano, koliko zavodov naj bi ga tvorilo, od cesar je odvisna usoda nadaljnjih fuzij; drugič pa je treba rešiti dilemo med privatizacijami in potrebo po pospeševanju koncentracij. Glede na to, da je za dokončanje privatizacijskih procesov potrebno se najmanj nekaj let, se Sarcinelli ogreva za »skupno prizadevanje

monetarnih oblasti (centralne banke in zaklada) in bančne profesije, ki naj bi določile okvire za neobhodno okrepitev sistema.« Pri tem pa je treba paziti, je dodal predsednik BNL, da bi tovrstni poseg ne zamenjavali s poskusom vsiljevanja nekega novega »kreditnega regulacijskega načrta«.

Generalni direktor Banke Italije se je v svojem posegu med drugim dotaknil tudi problema reševanja podjetij, v katerega se mnogokrat spuščajo bančni zavodi. To je samo po sebi pozitivno, je menil, saj je za banke investicija, za podjetja pa priložnost za relansiranje, vendar pod

pogojem, da ne gre za reševanje preživelih in brezperspektivnih podjetij. »Za taka podjetja je seveda reševanje nesmiselno, sicer pa so se reševalne operacije doslej obrestovale, rezultati so na dlani,« je izjavil Desario in dodal, da je za sanacijo podjetij potreben čas, najmanj pet let.

TRGI / PO ODLIČNO ZAKLJUČENEM TEDNU

Pozor na inflacijo in finančni zakon

Lira ohranila razmeroma stabilen tečaj, borza skromno pozitivna

MILAN - Cepav je lira včeraj za spoznanje popustila, je vendarle ohranila pozicije, ki si jih je bila do glavnih valut priborila v minulem tednu, kar je zelo pomembno pred roki, ki jih ponuja ekonomski koledar za konec tega meseca. Prvi je na vrsti ze jutri, ko bo zavod Istat objavil podatke o gibanju cen pri proizvajalcih in grosistih v juliju, medtem ko bo v četrtek postregel z gibanjem inflacije v devetih vzorčnih mestih. Te dni bi morala vlada sprejeti tudi finančni zakon (ceprav je zelo težko, da bi do tega prišlo že ta teden) in če ne bo presenečenj, bi se moral trend krepitve italijanskega bankovca le še utrditi, saj bi ustrezen finančni zakon in obrzdana inflacija povečala zaupanje tujih trgov in investitorjev.

Včerajšnji borzni sestanek v Milanu se je končal s porastom, pa ceprav skromnim, potem ko je ob odprtju trga kazalo, da bodo posli zelo živahni. Zaviralno so na prvi oktobrski dan na borzi vplivala slaba gibanja na me-

dnarodnih trgih, posebno na Wall Streetu, na notranji sceni pa je pozornost posrednikov in vlagateljev, tako kot na denarnem trgu, usmerjena prevsem na finančni zakon in na podatke o inflacijskem gibanju. Vrednost izmenjanih poslov je bila včeraj v primerjavi s petkom, ko je krepko presegle tisoč milijard lir, več kot razpolovljena (500 milijard), kazalci pa so takole napredovali: MIB za 1,18 odstotka, zadnji Mibtel za 0,37, Mib-30 pa za 0,39 odstotka.

V zvezi s finančnim zakonom je včeraj ministrstvo za finance sporočilo, da bo imel prednost pred zakonskim osnutkom o davčnih oljasavah za tako imenovano »no profit« gospodarstvo, torej za združenja in podjetja, ki se sicer ukvarjajo z ekonomskimi dejavnostmi, vendar brez pridobitnih namenov. Osnutek je že pripravljen, vendar ga bo vlada predstavila sele potem, ko bo prisel finančni zakon v poslansko zbornico, kar je že sprožilo nejevoljo prostovoljskih organizacij.

GIBANJA / ZLATARSKA INDUSTRIJA

Notranje povpraševanje še peša

Razvito zlatarsko in draguljarsko industrijo rešuje le izreden izvoz

AREZZO - Zlatarji in draguljarji so v Arezzu doma že iz časov pozne srednjega veka, ko se je tudi to mesto kot druga v Toskani gospodarsko močno razvijalo. Največ zaslug za takratni razcvet so imeli bogati trgovci, ki so svoje posle razpredali od obal Sredozemlja do severnoevropskih hanzatskih mest. Castitljive, masivne in bogate palace to se danes dokazujejo na enak način kot v Firencah, Sieni in se drugod v Toskani in Umbriji.

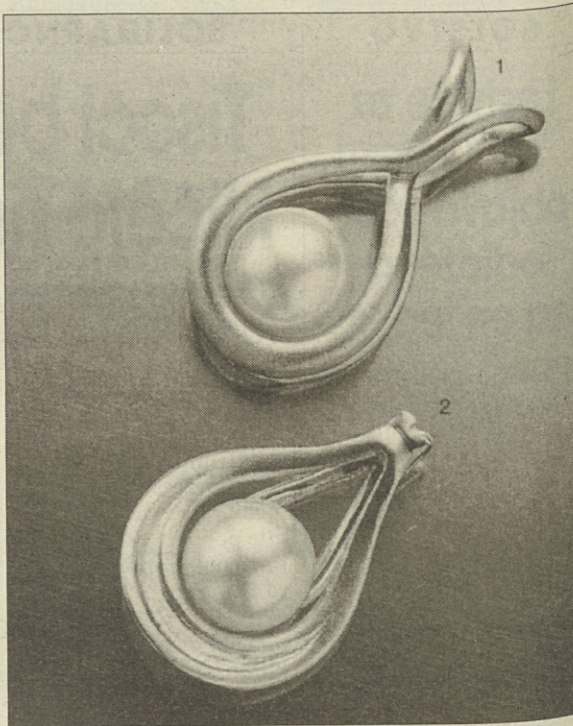
V Arezzu je danes osredotočena večina proizvajalcev zlatih in sploh dragocenih predmetov v Italiji. Drugi dve središči sta Vicenza in Valenza Po na severu države. Od tod gre tudi največ dragocenih predmetov v izvoz. Italija je po zaslugi industrijscev in pridnih obrtnikov - umetnikov po proizvodnji in izvozu teh predmetov na prvem

mestu v svetu.

V prvih dneh septembra je bil v Arezzu tradicionalni sejem draguljarstva. Presegel je vsa pričakovanja, ker pa je bil ze nekaj dni kasneje podoben sejem tudi v Vicenzi (tam jih prirejajo kar trikrat letno), so se v toskanskem mestu odločili, da bodo svojega v prihodnje prirejali na pomlad, le nekaj dni pred podobnim sejmom v svetskem Baslu. Kupci iz tujine si bodo lahko v nekaj zaporednih dneh ogledali sejma v Arezzu in Baslu. Nima pomena, pravijo, da isti kupci pridejo na dva zaporedna sejma v Arezzo in Vicenzo, saj so tu prodajalci v glavnem isti.

Notranja italijanska prodaja ze nekaj let stagnira, z zadnjo gospodarsko krizo pa je padla za kakšnih 20 odstotkov. Kljub temu, da se je položaj izboljšal, si se ni opomogla. Ljudje so da-

nes pri nakupih previdnejši. Zelo dobra pa je kot receno prodaja v tujino, pri čemer Italijane skrbi le izvoz v ZDA. To je seveda največje tržišče na svetu, na katerega so v prvih petih mesecih letos izvozili za 534 milijonov dolarjev izdelkov. Na tem bogatem tržišču so Italijani se vedno prvi, vendar so v zadnjih starih letih, od vojne v Zali-vu izgubili 8 odstotkov prodaje. V zameno pa napredujejo drugi, posebno Izraelci. Ti so sicer prodali le za 102 milijona dolarjev blaga, vendar se je izvoz povečal za skoraj 21 odstotkov. Zakaj? Odgovor je preprost: izraelski izdelki so cenejši od italijanskih. ZDA od Italije zahtevajo 6, 1 odstotka carine, od Izraelcev pa nič, ker tako podpirajo izraelsko gospodarstvo. Z nizkimi cenami je zelo konkurenčen tudi Hong Kong, od koder je slo lani v ZDA

za 109 milijonov dolarjev blaga, skoraj 10 odstotkov več kot leto prej. Podobno napredujejo na ameriskem trgu se nekatere druge države jugovzhodne Azije.

Italijani sicer veliko izvažajo tudi v druge države, posebno v bogate arabske, in v države Srednje Amerike, poleg se-

veda v vso Evropo. Tako na sejmu v Arezzu kot v Vicenzi so proizvajalci in trgovci imeli tudi nekaj posvetov, na katerih so osvetlili gospodarski pomen zlatarske industrije. Če notranji trg ne bo oživel, bo po marsikaterem proizvajalcu opozarjajo.

Marko Waltritsch

TRST / CIRIL ZLOBEC NA KONGRESU DRUŠTVA ALIGHIERI

»Moj prispevek so lepo sprejeli«

V nedeljo je na 72. mednarodnega kongresa društva Dante Alighieri številnim italijanistom, ki so se zbrali na tržaski univerzi, spregovoril tudi podpredsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Ciril Zlobec (foto KROMA). Kot smo že poročali, je pisni referat izročil predsedstvu srečanja za objavo v zborniku, medtem ko je prosto govoril o odnosih med kulturami in narodi. Povedal nam je, zakaj se je tako odločil.

»Referat sem pripravil doma in sem skušal kritično in pregledno obdelati problem italijanske prisotnosti v slovenski kulturi z mislijo predvsem seveda na visoko literaturo, pa naj si bo prozno ali pesniško, ki me najbolj zanima. Vendarle, ker je bila priložnost preveč vabljiva, sem svoj pisni referat oddal predsedstvu, in ga bodo menda objavili v zborniku, sem pa aktualiziral svojo razpravo v smislu, da govorimo na vseh takih srečanjih zmeraj o tem, kako literatura močnejšega prodira v kulturna in nacionalna okolja mlajših in manjših držav, skupnosti in nacionalnosti. Nikoli pa nas ne zanima obratna pot, ali je kaj tudi obratna poti oz. če je ni, kaj bi bilo treba storiti in to sem dokazal tudi na lastnem primeru, da sem bil tisti človek, ki je v Sloveniji izdal antologijo sodobne italijanske poezije, hkrati pa avtor antologije jugoslovanske poezije v Italiji, kajti od Italijanov nihče ali ni bil zainteresiran, ali ni bil sposoben. Skratka za kako bi rekel... izvoz, če uporabim ekonomistični termin, literature manjšega naroda je zmeraj

njen problem, večje pa skušajo dobiti svoje zastopnike, svoje navdušence, svoje strokovnjake v vsaki deželi in to je tudi ena od značilnosti društva Dante Alighieri, ki skuša po cellem svetu imeti svoja zarišča italijanske kulture. To je seveda zelo pozitivno samo po sebi, ampak mislim, da bi vsa taka zarišča velikih kultur velikih držav morala biti ambivalentna ali pa dvosmerna, da bi bila tudi posredniška v obratnem smislu.

Poudaril sem se svoje bridke izkušnje, ko mi je fašist s šestletnemu otroku pljunil v obraz, ker sem na via Carducci z očetom govoril slovensko, ker italijansko se znal nisem, pa seveda z očetom nikoli ni sva govorila razen v slovenscini, kakor sem bil 1941. leta izključen iz sole, ker sem slovenske pesmi pisal, kako sem bil 17 let star konfiniran. Moje zadoščenje je bilo, da so izjemno lepo sprejeli moj

prispevek in da mi je zdaj v pavzi cela vrsta ljudi, Italijanov, prisla ne samo čestitati, ampak se tudi opravičiti za vse krivice, ki jih je njihov narod storil tako meni kot Slovencem. Tako se najbrž le nekaj premika.

Kljub temu pa ste postali pomemben italijanist, poznavalec in posredovalec italijanske kulture...

»Res je, da sem doživljal te krivice. Sem identificiral, kar je po svoje tudi prav, narod z jezikom in sem ravno tako kot Italijane sovražil italijanski jezik. Sele pozneje z dozorelostjo in s človeškimi izkušnjami sem ugotovil, da sem v bistvu identificiral jezik z režimom, s fašističnim režimom. In ko je to pač propadlo, sem ugotovil, da nimam nikakrsnega pomsleka do jezika in do kulture, in sem postal najbolj plodovit posredovalec italijanske kulture v Sloveniji.«

SP

HRVAŠKA KNJIŽEVNOST / PREUČEVANJA FEDORE FERLUGA-PETRONIO

Slovenska strokovnjakinja ovrednotila Tresičevo delo

Velik odmev odkritij in pisanja slovenske profesorice

Strokovna bibliografija Fedore Ferluga - Petronio, izredne profesorice hrvaškega jezika in književnosti na Univerzi v Vidnu, obsega sedem knjig (te so: studija iz mikenologije, razprava o krščanski leksiki pri Slovincih, monografija o Trinku, dve deli o Palmotiču, monografija o Tresiču - Pavičiču in antologija o Tresiču) ter okrog 60 člankov. Njeno delo o Tresiču (1867-1949), izjemno plodnem literatu in pomembnem hrvaškem politiku, je imelo na Hrvaškem tak odmev, da je prišlo na njeno pobudo do rehabilitacije tega doslej pozabljenega avtorja. Najprej pa nas je zanimalo, kako je prišlo do tega, da se je Ferlugo kot klasična filologinja sploh začela ukvarjati s hrvaško literaturo.

»Prišlo je do različnih - dolgotrajnih in ne vedno prijetnih - zapletov v moji univerzitetni karieri, zato sem se pravzaprav morala začeti ukvarjati s hrvaškim jezikom in književnostjo. Ker pa sem imela za sabo studij klasične filologije, se je izkazalo, da je bil prehod na hrvaško književnost presenetljivo ploden. Za poglobljeno preučevanje starejšega obdobja hrvaške književnosti je znanje klasičnih jezikov in poznavanje italijanske književnosti neobhodno potrebno. Dalmatinski avtorji od renesanse dalje so bili namreč zaradi svoje večjezičnosti tesno povezani z renesančno in baročno kulturo v Italiji. Tako sem

lahko sproščeno preučevala npr. dramatika Junija Palmotića iz 17. stoletja.«

Vaša monografija o Tresiču, ki je do zdaj edina monografija o tem avtorju, je doživela velik uspeh na Hrvaškem. Kako si to razlagate?

»Gotovo je res, da je bil za to pravi politični trenutek, saj je Tresič s svojimi pogledi predvidel sedanje dogajanje na Balkanu, kar je razvidno iz knjižice Budućnost Južnih Slavena in pisanja v tržaskem tedniku Jadran.«

Se vam ne zdi, da je bil Tresič nacionalist?

»Seveda je bil. Res pa je tudi, da je sprva upal v utopijo sožitja med Hrvatini in Srbi; po nastanku kraljevine SHS pa je takoj uvidel, da je skupno življenje s Srbi nemogoče. Ti pogledi pa so ga stali tudi veleposlansko mesto v Združenih državah Amerike.«

Vendar pa sedaj ni slo samo za politično rehabilitacijo.

»Seveda ne, hrvaška kritika ga je do zdaj kot književnika zanemarjala, in to ne samo iz političnih razlogov, ampak tudi zato, ker je bil neverjetno polemičen. Tudi na relativno dobre kritike je imel kup pripomb.«

Vaša monografija o Tresiču je bila verjetno pobuda, da je prišlo do splitskega simpozija jeseni leta 1993. Hrvški literarni strokovnjaki so tedaj natančno preučili Tresičevo delo in življenje. Vendar pa sem iz vaše antologije, ki je izšla junija letos, razbra-

la, da imate poseben pogled na tega avtorja. Zakaj vam je Tresič pravzaprav všeč?

»Tresič mi je vsek predvsem kot filozofski pesnik. Razmišlja zlasti o ontoloških vprašanjih, o smislu človekovega življenja. Ta razmišljanja velikokrat zlije s svojim podoživljanjem narave.«

Kako si razlagate, da hrvaški literarni strokovnjaki te filozofske rdeče niti niso opazili?

»Ce povem preprosto: njegovo delo sem v celoti preučila in sem zato laze nasla ta filozofski ključ. Tudi filozofska plat, ki je povezana s klasično filozofijo (Tresič je prepričan platonist), mi je bila prej dostopna že zaradi moje klasične izobrazbe. Pri sestavljanju antologije sem ovrednotila ta aspekt. Zdi se mi važno, da je knjiga izšla v zbirki solskih knjig, ki je namenjena dijakom in študentom. Gre za zbirko doslej - zaradi političnih razlogov - prezrtih avtorjev, tako da so se v njej znašli tudi t. i. hrvaški latinisti, ki jih je prejšnji režim omaloval.«

Kakšni so vaši znanstveni načrti?

»Pripraviti nameramam novo knjigo o Tresičevi dramatik, saj me zanimata tako lirika kot dramatika hrvaške moderne. Posebej pa me miksa se problematika večjezičnosti pri dalmatinskih avtorjih iz starejšega obdobja. To obdobje odpira velike možnosti za raziskave, tako je npr. zelo zanimiv hrvaški latinist Rajmund Kunić. Gre za dubrov-

niškega jezuita iz 18. stol., ki je večji del življenja preživel v Rimu in poznal vse takratne najvažnejše ital. književnike (Alfieri, Montija, Pindemonteja, Metastasia). Njegov latinski prevod Iliade je najboljši latinski prevod Homerjeve pesnitve. Odkrila sem, da je Montijev italijanski prevod Iliade nastal pod vplivom Kunićevega latinskega prevoda.«

To je pomembno odkritje, ki bo verjetno presenetilo italijanske klasične filologe, mar ne?

»Vsekakor. Tega sem se nekoliko bala, ko sem pred kratkim izročala italijansko verzijo svoje raziskave v tisk neapeljski slavistični reviji, toda dokazi so neizpodbitni, saj Monti ni poznal gršćine in se je pri svojem prevajanju posluževal različnih predlog, predvsem Kunićevega prevoda. Kunićev in Montijev prevod nista dobesedna in se krijeta tam, kjer se oddaljujejo od gršćkega izvornika.«

Torej se s slovensko književnostjo ne boste mogli - že časovno ne - ukvarjati? Kakšen pomen ima za vas kot manjšinsko ukvarjanje s književnostjo sosednjega naroda?

»Preučevanje hrvaške književnosti nekoliko spreminja moj pogled na domačo književnost in mi daje možnost, da gledam nanjo iz drugačnega zornega kota. Upam pa, da mi bo v prihodnje še ostalo časa za slovensko književnost.

Pogovarjala se je Ivanka Hergold

Tržaško gledališča Miela začelo sezono s koncertom Magične indijske zvočnosti

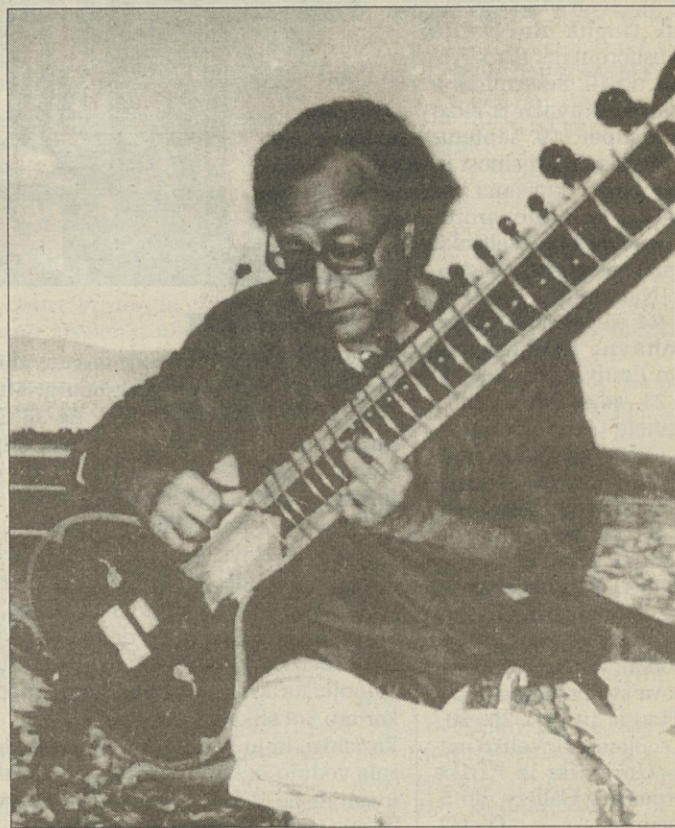
S koncertom indijske glasbe so se v petek zvečer ponovno odprla vrata tržskega gledališča Miela, ki je s svojimi alternativnimi ponudbami v šestih letih delovanja postalo nova stalnica v kulturni panorami naše dežele, kot z upravičenim zadoščenjem ugotavljajo v lastnem biltenu tudi voditelji Zadruga Bonawentura, ki je ustvarila in vodi zanimivo ustanovo.

Tako tudi koncert Magične indijske zvočnosti spada med ponudbe, ki naj zadostijo zanimanju za glasbo drugačnih kulturnih tradicij, ki jih je prevladujoča evrocentrična kultura za dolgo časa potisnila v obrobje in ki dandanes spet osvajajo vidno mesto povsod po svetu, tudi daleč od lastne izvorne domovine. Pravzaprav je Zadruga Bonawentura prejšnjo sezono zaključila s predstavo, ki je bila prav tako posvečena indijski kulturi, petkov koncert pa je priredila v sodelovanju z glasbeno Solo 55 in Robin Hood Folk Clubom ter Village Studiomi iz Ravenne, v povezavi z dvodnevni seminarjem s tremi poznimi glasbeniki, ki že več let sodelujejo na posebnem seminarju, ki ga v Benetkah prireja ustanova CINI.

Koncert je privabil res veliko poslušalcev, ki so mu sledili zbrano, pa ceprav s kancem zbežanosti ob za temperirane lestvice vajeno uho nenavadnih presledkov in prehodov. V prvem delu sta nastopila pevka Sangeeta

Bandyopadhyay (na sliki levo) in Sankha Chatterjee na značilnih tolkalih "tabla". Sangeeta se je glasbe naučila že v rodni družini, katere člani se že dolge generacije posvečajo indijski zvočni tradiciji, in staro izročilo večkrat združuje z lastnimi variacijami. V Gledališču Miela je predstavila dve romantični skladbi, prvo posvečeno večernemu vzdušju, drugo, bolj klasično, pa bogu Krisni. V drugem delu sta Nag Manilal (na sliki desno) na sitar in Sankha Chatterjee na tolkala predstavila vrsto skladb na različne ritme, ki so sicer v večji meri pritegnile pozornost občinstva, bodisi zaradi temperamentnosti nekaterih improvizacij, v katerih sta se glasbenika dobro ujela, bodisi ker zaradi priljubljenosti sitarja v šestdesetih letih dandanes glasbilo zveni domače tudi zahodnjaskim ušesom.

(vat)

NA KRATKO

Začetek tudi za Kapelico K4

LJUBLJANA - Nova sezona se je začela tudi za Galerijo SOU Kapelico na Kersnikovi 4, in sicer v petek, 15. septembra, z otvoritvijo instalacije Voyager avtorja Davida Bizovičarja in filmom Zupanje avtorjev Davida Bizovičarja in Gregorja Vesela. Kot smo lahko prebrali v vabilu na razstavo, se avtor instalacije s pomočjo filozofskih odgovorov kot Navigator napoti skozi čas in prostor v stvarstvo ter išče odgovore na večni vprašanji, kaj izbrati: materijo ali idejo. (K. Z.)

Wilson odprl Pariško jesen

PARIZ (AFP) - Ameriški gledališnik Robert Wilson iz Houstona je s petkovo uprizoritvijo Hamletovega monologa odprl letošnji 24. pariški jesenski festival, ki bo do decembra potekal v francoski prestolnici in njenih predmestjih. Wilson je v kulturni hiši Bobignyja uprizoril Hamletov monolog v petnajstih prizorih, v katerih Shakespeareov junak tik pred smrtjo razmisli o življenju. V okviru festivala bodo do konca jeseni potekale poleg gledaliških se plesne, glasbene in filmske predstave, ki so jih prireditelji festivala izbrali zaradi izrednih »umetniških dosežkov«.

Slovenske umetnice v Zagrebu

LJUBLJANA - Danes bodo v zagrebški galeriji Ulu-puh zaprli razstavo treh umetnic iz Ljubljane, Ksenije Baraga, Ete Sadar Breznik in Ine Conradi Chavez. Avtorice so se zagrebški javnosti predstavile s pletenimi in tkanimi objekti ter oblačili, razstavljene eksponate pa so izbrali iz selekcije obsežne pregledne razstave, ki jo pripravlja Jakopiceva galerija in Društvo oblikovalcev Slovenije. (V. U.)

Bergman je drugi nagradenec Lilian Gish

NEW YORK (dpa) - Švedski režiser Ingmar Bergman bo letos prejel nagrado iz zapuščinskega sklada, ki ga je leta 1993 ustanovila v 99. letu umrla ameriška igralka Lilian Gish. Bergman je po poročilu odbora za podelitev nagrad drugi nosilec nagrade po lanskem nagrajencu, arhitektu Franku Gehryju. Lilian Gish je bila junakinja klasičnih nemih filmov ameriškega režiserja D.W. Griffitha v obdobju od 1915 do 1922. Po izumru zvočnega filma se je posvetila odrskim deskam.

GLASBA / KNJIGA SKLADATELJA VINKA GLOBOKARJA

Zbornik in biografija

LJUBLJANA - Kadar v sodobni glasbi govorimo o osebnostni uniji skladatelja in interpreta, najprej pomislimo na Vinka Globokarja. Ta leta 1934 rojeni pozavnist in skladatelj je tudi dirigent in pedagog. Njegova knjiga govori o vseh starih navedenih področjih; uvod je prispeval Werner Klüppelholz, delo pa zaključijo pogovor avtorja z izdajateljema, kratka biografija avtorja, seznam del, diskografija in bibliografija.

Knjiga na prvi pogled predstavlja zaključeno celoto, vendar pa gre za zbirko novejših kot tudi že objavljenih esejev, ki pred tem niso - kot zatrjuje izdajatelj - bili objavljeni le v slovenscini, temveč delno tudi v nemščini. Avtor je poleg tega v delo vključil nekatere že prej objavljene članke, ki jih je na novo naslovil, v bibliografiji,

Recenzija knjige Vinka Globokarja Einatmen - Ausatmen (Vdih - Izdih), založba Wolke, Hofheim 1994, Izdajatelj: Ekkehard Jost in Werner Klüppelholz, 198 str., številne ilustracije, cena: 36 DEM

kjer najdemo le izvirne naslove, pa tega ni omenil. Omenjenega delu nikakor ne moremo šteti v dobro, toda Globokarjev pogovor z izdajateljema prežene vsako negativno misel o kakovosti knjige. Odprt in zanimiv pogovor vzpodbudi željo bralcev po znanju, zato priporočam, da najprej preberete ta del in se nato preidete k branju esejev.

Poudarek knjige je na pomembnem principu Globokarjevega dela - na medsebojnem dopolnjevanju individualista-improvizatorja, ki tudi sklada, in kolektivistiskladatelja, ki tudi improvizira. Razen tega predstavi avtor nove tehnike igranja ter razisku-

je mejna področja resne glasbe in jazza, vse to seveda s pomočjo lastnih skladb. Le redko naletimo na teoretične razlage; prav nasprotno, številne anekdote iz glasbenega življenja ter prijetne resnične in izmisljene zgodbe, polne socialnih in psiholoških opazanj, pozivljajo to vsestransko, nadvse pohvalno delo, nepogrešljivo za vse, ki jih zanima danes vse bolj pomembna glasba - glasba mejnih področij.

Stefan Fricke

vo zivalsko vrsto, ki jo lahko najdemo v enciklopediji. Pisateljica se zna otrokom približati tudi z njim razumljivim jezikom, ki je preprost, humoren, dinamičen, velikokrat izumlja nove besede, pomene ali celo pomenske zveze. V pripoved pogosto vključuje pesmice, in s tem razgiba življenje v zgodbi. To so pravljice, v katerih otroci uživajo, saj jih je napisala pisateljica, ki razume otroški svet.

Karla Zeleznik

A G E N D A

Amsterdam:

Doba elegance, slikarstvo 18. stoletja (Rijksmuseum, do 14. septembra). **Budimpešta:** Zbirka Würth (Ludwig Muzeum, do 24. septembra). **Berlin:** Käthe Kollwitz (Kupferstichkabinett, do 30. septembra); Berlinski festival (več lokacij, do 1. oktobra). **Bruselj:** R. Strauss: Salomé (Théâtre Royal de la Monnaie, 19., 20., 22., 24., 26. september); Bruxelles - Brabant Festival (več lokacij, do 31. oktobra). **Chicago:** Claude Monet, 1840-1926 (The Art Institute of Chicago, do 26. novembra). **Dunaj:** Evropa po poplavi. Umetnost 1945-1965 (Kunsthistorisches Museum, do 10. decembra); V popolni harmoniji, slika in okvir. Od Van Gogha do Dalija (Kunstforum der Bank Austria, do 19. novembra); J. Strauss: Kavalir z rožo (Staatsoper, 19. september). **Firence:** Umetnost in zgodovina v knjižnici, rokopisi (Casa Buonarroti, do 6. novembra). **Helsinki:** Film: Umetnost o umetnosti (Nacionalna galerija, 19.-24. september). **Kopenhagen:** Kopenhagen Film Festival (več lokacij, do 21. septembra); John Hartfield (Arbejdermuseet, do 1. oktobra). **Linz:** Brucknerfest 1995 (več lokacij, do 1. oktobra). **Lyon:** Festival Viscontijevih filmov (- Opéra de Lyon, 20.-23. september). **London:** Od Maneta do Gauguina (Royal Academy of Arts, do 8. oktobra); W. A. Mozart: Figarova svatba (Royal Opera House, 19., 21., 25., 26., 30. september); Veliko mesto. Umetniki iz Afrike (Serpentine Gallery, do 5. novembra). (V. U.)

PARIZ

Arhitekt slikar

Charles-Louis Clérisseau; dessins du musée de l'Ermitage, Saint-Petersbourg. Musée du Louvre (Sully/cour Carrée), 24-36 Quai du Louvre, Paris, do 18. decembra, odprto od srede do ponedeljka med 9. in 18. uro, informacije na tel. 0033/1/40 20 52 06.

V Louvru se bo jesenska razstavna sezona začela z razstavo risb Francoza Charlesa-Louisa Clérisseauja (1721-1820) iz zbirke sanktpetersburskega Ermitaza. Clérisseau, po izobrazbi arhitekt, se je po delovanju v Rimu v letih med 1749 in 1767 vrnil v Pariz in po solanju na kraljevski akademiji nadaljeval kariero kot slikar.

Razstava, ki jo bodo odprli v petek, bo obsegala vedute in krajine, ki jih je izdelal na potovanjih po Italiji, Dalmaciji in Franciji, risbe antičnih arhitektur ter capriccie. (V. U.)

NEW YORK

Modemi realist

Edward Hopper and the American Imagination. Whitney Museum of American Art, Madison Avenue 945, New York, do 15. oktobra, odprto od srede do nedelje med 11. in 18. uro, četrtek med 13. in 20. uro, informacije na tel. 001/212/5703633.

Pomemben ameriški slikar Edward Hopper (1882 - 1967), učenec realističnega slikarja Roberta Henrija, se je sredi tridesetih let 20. stoletja v ZDA uveljavil kot najvidnejši likovnik, zavezan realističnemu, a modernistično preinterpretiranemu upodabljanju ameriških velenostnih momentov. Njegova dela, ki sledijo svojevrstni metafiziki, je zaznamovala močna težnja po ostrih kontrastih med svetlobo in senco, realistični pristop pa duh modernizma (ceprav je avtor zavrčal sodobne evropske modernistične težnje in predvsem abstrakcije). Tokratna retrospektiva njegovih del je že četrta, ki jo je organiziral osrednji muzej ameriške umetnosti, newyorški Whitney Museum. Muzej v svojih zbirkah hrani zelo veliko Hopperjevih del, med drugimi tudi tista, ki jih je ustanovi podarila umetnikova žena Josephine Hopper, ki stejejo kar okoli 2.500 del. Razstava se ne osredotoča le na Hopperjevo slikarsko delo; vzporedno predvajajo tudi filmske in video projekcije, ki opozarjajo na njegov vpliv na ameriški film (na sliki: Pisarna ponoči, 1940). (V. U.)

STUTTGART

Med Berlinom in New Yorkom

George Grosz: Berlin - New York. Staatsgalerie Stuttgart, Urbanstraße 35, Stuttgart, do 3. decembra, odprto od torka do nedelje med 10. in 17. uro (torek in četrtek do 20. ure), informacije na tel. 0049/711/212 40 50.

Razstava del nemškega ekspresionista, dadaista in pripadnika nove stvarnosti Georgea Grosza (1893-1959) s kar približno sedemsto eksponati (slike, dela na papirju, dokumentacija) prvič ponuja obsežen retrospektiven pregled del, nastalih v Nemčiji, kot tudi del, nastalih v ZDA, kamor je umetnik emigriral leta 1933. Ob Groszovih delih (na sliki: Berlinski ulični prizor, 1930) ponuja razstava še dela Dixja, Beckmanna, Kirchnerja, Delaunaya, Boccionija in drugih avtorjev. (V. U.)

Madrid: Benjamin Palencia, dela 1919-1939 (MNCARS, do 27. novembra). **Moskva:** Zbirka Corsini (Puškinov muzej, do 30. septembra). **New York:** Vojaške uniforme in oblačila (Metropolitan Museum of Art, do 26. novembra); Pariz: Lanterna magica (Musée d'Orsay, do 7. januarja 1996); Louise Bourgeois; Claude Cahun, (Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris, do 8. oktobra); George Grosz in berlinska leta (Musée-Galerie de la Seita, do 25. novembra). **Praga:** Jiri Prihoda (Galerie hlavního mesta Prahy, do 10. oktobra); Praska jesen 1995 (več lokacij, do 24. septembra). **Rim:** Galleria nazionale d'arte moderna na Beneskem bienalu (Galleria nazionale d'arte moderna, do 24. septembra). **Rimini:** Riminska umetnost 14. stoletja (Museo della città, do 6. januarja 1996). **Salzburg:** Ekspresionistična dela iz zbirke Ahler (Rupertinum, do 8. oktobra). **Sankt Petersburg:** Dva-krat resene, umetnine, ki jih je Rdeca armada zaplenila v Nemčiji (Ermittaz, do 29. oktobra). **Torino:** Settembremusica (več lokacij, do 23. septembra). **Benetke:** Biennale 1995 (več lokacij, do 15. oktobra); Henry Moore (Fondazione Cini, do 26. novembra). **Verona:** Španski nadrealizem, 1924-1939 (Palazzo Forti, do 22. oktobra). **Zagreb:** Paska cipka (Etnografski muzej, do 31. oktobra). **Washington:** Whistler in Japonska (Freer Gallery of Art, do 1. januarja 1996). (V. U.)

VREMENSKE STIHIJE / NA TREH RAZLIČNIH KONCIH SVETA

Marilyn, Ismael in 13. tajfun

terjali na desetine mrtvih

Najhuje je bilo na Karibih, največ mrtvih pa ob mehiški obali

MIAMI, TOKIO, CIUDAD DE MEXICO - Zadnji konec tedna so na treh različnih koncih sveta divjali katastrofalni tropski orkani. V soboto je orkan Marilyn opustošil severne Odvetne otoke in povzročil pravo razdejanje na Deviških otokih in severni obali Portorika. Ameriske oblasti so sporočile, da so življenje izgubile stiri osebe, več kot sto ljudi pa je bilo ranjenih. Otoki Sainte-Thomas, Saint-John in Culebra so skoraj popolnoma razdejani. Sliki (telefoto AP) s Sainte-Thomasa zgovorno pricata, kaj je povzročil orkanski veter hitrosti 200 kilometrov na uro. Da je porušil po ameriskem vzoru grajene »kartonske« hiše, ne prese neca. Da pa konca jadrnice na cesti in ladja obalne straže na pomolu, je vsekakor presenetljivo. Marilyn je v nedeljo zapustila Portoriko in naj ne bi ogrozila ameriške obale.

Se huji krvni davek je v petek terjal tropski orkan (kordonas) Ismael ob tihoceanski obali Mehike, saj je življenje izgubilo 38 oseb, približno 5000 ljudi pa je ostalo brez strehe. Kordonas Ismael je v Kalifornijskem zalivu povzročil devet metrov visoke valove, ki so prevracali ribiske ladje in colne. Večina mrtvih je bilo ribičev, ki so se nepripravljeni znašli na morju.

Tokio in bližnja okolica pa se morata zahvaliti le srečnemu naključju, saj ju je v nedeljo že dvanaesti letosnji tajfun

le oplazil. Kljub temu je pet oseb izgubilo življenje, 20 jih pogesajo, ranjenih pa je bilo več kot 50 ljudi. Najhuji tajfun zadnjih petdesetih let, veter je namreč dosegel hitrost 200 kilometrov na uro, je uničil več kot deset tisoč hiš in povzročil ogromno gmotno škodo.

Tajfun je za več ur ohromil železniki in letalski promet na sirsem tokijskem območju. Ljudje se morajo zahvaliti le srečnemu naključju, da se je tajfun pomikal več deset kilometrov od obale. Če jo bi dosegel, bi bile posledice nedvomno katastrofalne, saj je leta 1959 nekoliko sibkejši tajfun terjal 5000 mrtvih in razdejal obsirna območja.

JUŽNA AFRIKA / 40-ODSTOTNA BREZPOSELNOST

Ne glede na spretnost število obrtnikov narašča

Zaradi pomanjkanja izobrazbe črnsko prebivalstvo sploh nima dostopa do najobičajnejših poklicev

JOHANNESBURG - Pojavijo se malo pred zoro, ovite v pisane odeje. Nekatere nosijo na glavi skatle iz lepenke in papirnate vrečke z lutkami, koraldami, zapescnicami iz travnatih bilk in pisanimi glinenimi posodami. Ko se zvečeri, se trudno napotijo domov. S seboj nosijo to, kar je ostalo od njihovega blaga po dolgem delovnem dnevu.

Medtem ko si Mandelova vlada prizadeva ustvariti delovna mesta za milijone obubožanih crncev, se je na tisoče južnoafriških žensk odločilo, da se bo preživljalo s prodajanjem raznovrstnega blaga ob cestah in na parkiriščih nakupovalnih centrov. »Država ima preveč problemov. Delovnih mest ni, ničesar ni. Če želim zaslužiti kaj denarja ali dobiti delo, se moram znajti sam,« je izjavila Elizabeth Thadako, ena od 20 črnskih žensk, ki vsak dan trgujejo z obrtniškim izdelki ob robu avtoceste za Johannesburg. Gospa Thadako, ki je stara 32 let, je ponosna na svoje delo v tako imenovanem »neformalnem sektorju«, saj ji nudi razmeroma dober zaslužek. S prodajo obrtniških izdelkov zasluži od 16

do 25 dolarjev dnevno, medtem ko bi kot hišna polmočnica pri kaki belski družini zaslužila v najboljšem primeru 16 dolarjev dnevno.

Elizabeth Thadako je neporočena, zato porabi ves zaslužek zase in svoja otroka, drugim prodajalkam pa se ne godi tako dobro, saj je zaslužek tudi odvisen od blaga, ki ga prodajajo. Stopnja brezposelnosti v Južni Afriki je 40-odstotna: ob robu cest sedi na tisoče revežev z najrazličnejšo kramo, ki ni vedno dokaz obrtniške spretnosti.

Milijoni crncev so se danes žrtve politike apartheida, saj jim pomanjkanje izobrazbe zapira pot do večine poklicev. Tako se ob robu cest zbira vse večje število revežev, predvsem žensk. Dokaz, da so se časi spremenili, pa je ta, da je danes ob cestah tudi precej belcev, ki prodajajo suho meso, ogledala, dežnike in pohištvo. Razmere bi se utegnile za vse se poslabšati, saj bo zaradi krize kmalu ostalo brez dela tudi precej rudarjev in kmetov, ki si bodo morali pac nekako pomagati in se bodo morda se sami vključili v »neformalni sektor«.

LONDON / ZADNJE LITERARNE SMERNICE

Biografije znanih ljudi zanimive, le če govorijo o njihovi spolnosti

Zadnje so prišle na vrsto homoseksualne težnje Čajkovskega

LONDON - Kje so lepi, stari cas, ko so genialnost velikih umetnikov proslavljali v slavo-spevnih biografijah? Danes sta vsebina oziroma ton biografij povsem drugačna: življenjepisi gredo dobro v prodajo, če podrobno obravnavajo spolno življenje slavnih osebnosti. Je Čajkovski napravil samomor iz obupa nad lastnimi homoseksualnimi težnjami?

Ali je Carrollova Alica sad avtorjevega zanimanja za majhne deklice? S kom pa je spala Jane Austen? »Edino, kar upravičuje novo biografijo pet ali šest let po objavi prejšnje, so podrobnosti o spolnem življenju te ali one osebnosti,« trdi John Walsh, literarni urednik angleškega dnevnika Independent.

Videti je, da so ljudje prepričani, da imajo biografi sveto pravico stikati po najintimnejših podrobnostih življenja slavnih ljudi, češ da boljše pozna-

vanje življenja posameznih umetnikov pomaga bolje razumeti njihovo delo.

V zadnjem desetletju so ljudje postali že kar obsedeni z brskanjem po psihi znanih pisateljev. Kot je dejal umetnostni kritik Henry Porter, je cilj raziskav spolno življenje umetnikov, ne pa njihovo delo. Za biografijo je predvsem pomembno, da navaja čim več intimnih podatkov - samo tako bodo na osnovi življenjepisa posneli se nadaljevanke in film. Edina izjema je (mogoče) biografija matere Tereze iz Kalkute.

Nekateri menijo, da je brezobzirno brskanje po zasebnem življenju slavnih osebnosti sicer strahotno, a je znamenje zdrave radovednosti, odprte in demokratične družbe.

Tudi sodobne osebnosti so, kot vsi vemo, primerne tarče: od monaške princeze Grace do Franka Sinatre, pa od princeze

Diane in do Binga Crosbyja ni nihče varen.

Anthony Holden, ugledni biograf angleske kraljevske družine (ki je bil tudi deležen velike pozornosti medijev), se zdaj ukvarja z življenjem ruskega skladatelja Čajkovskega. Delo se celo začneja s pomenljivo skladateljevo izjavo.

Čajkovski je nekoč namreč napisal, da mu je zalostna in neprijetna že misel, da bodo ljudje nekega dne skušali vdreti v njegove najbolj intimne misli in custva, v vse, kar je pazljivo skrival vse življenje. Kljub temu Holden trdi, da se ne more izogniti obravnavanju skladateljevega spolnega življenja, ker je to nerazdružljivo povezano z umetniškim delom.

Ko bi Čajkovski to slisal, bi se verjetno obrnil v grobu, toda kaj moremo, če je to znamenje odprtosti in demokracije.

NOVICE

Srečanje nekdanjih vohunov

OSLO - Nekdanji vohuni ameriske obvesčevalne službe CIA in njihovi kolegi nekdanje sovjetske KGB obujajo spomine v nekem norveskem kraju, ki je seveda tajen, tako da zanj vedo le redki izbranci. Vest je posredoval laburistični dnevnik Arbeiderbladet, ki je zapisal, da so nekdanji vohuni prispeli v Oslo v nedeljo. Kot je povedal raziskovalec pri Norveskem političnem inštitutu Jon Kristen Skogan, ima srečanje le zgodovinski pomen in ne bo vplivalo na odnose med velesilama. Poleg nekdanjih vohunov se srečanja udeležuje tudi nekdanji sovjetski veleposlanik v ZDA Anatolij Dobrinin.

Kitajska: Na zahtevo ljudi usmrtili obsojenca

PEKING - Ravnatelj neke pekinske sole za bolničarke, 61-letnega Li Honga, ki so mu sodniki za dve leti odložili smrtno kazen za umor neke gojenke, so usmrtili zaradi pravega ljudskega upora. Li Hong se je ponoči pritihtapil v spalnico neke 16-letne gojenke in jo poskusil posiliti. Ko je ravnatelj na hodniku slisal korake, je deklo zadušil in nato podtaknil požar v upanju, da resnica ne bo prišla na dan. Honga pa je policija odkrila in sodniki so ga obsodili na smrtno kazen, ki pa so jo odložili za dve leti. Taki odložitvi navadno sledi nova razsodba, v kateri smrtno kazen spremenijo v dosmrtno jeco. Deset obcinskih svetnikov in več kot tisoč ljudi pa je podpisalo petico, s katero so zahtevali, naj morilca takoj usmrtijo. Sodniki so seveda uslišali njihovim zahtevam.

Michaela Jacksona naj bi ločitev stala 15 milijonov dolarjev

LONDON - Britanski bulvarski Daily Star je zapisal, da je ameriški zveznik Michael Jackson ob ločitvi pripravljen izplačati ženi Lisi Marie Presley, s katero se je poročil pred 18 meseci, kar 15 milijonov dolarjev. Pogajanja med odvetniki zakonskega para že potekajo, tako da napoved ločitve lahko pričakujemo vsak trenutek. Kljub uradnim izjavam o »večni ljubezni« številni menijo, da se je Jackson poročil, ker je hotel utisati govornice o svoji pedofiliji. Nekateri njuni prijatelji celo trdijo, da se sploh nista telesno združila. Za Michaela Jacksona so to izredno slabi časi, saj se nadaljuje preiskava o njegovi domnevni pedofiliji, zadnja plošča gre slabo v prodajo, zdaj pa mu hrbet obrača tudi žena.

Uporni kanadski Indijanci so se predali policiji

OTTAWA - Po predaji obeh voditeljev so odložili orožje tudi drugi Indijanci kanadskega plemena Shawsap, ki so od junija zasedli del nekega ranča, ker je bilo tam nekoč indijansko pokopališče. Kar sedemkrat jih je policija poskušala izgnati, a vsakič so se varnostne sile umaknile, ker so Indijanci segli po orožju. Predajo sta izposlovala dva indijanska poglavarja, kanadska zvezna vlada pa je priznala, da so indijanske zahteve v glavnem utemeljene.

NA ŠVEDSKEM SO VOLILI POSLANCE V EVROPSKI PARLAMENT

Rekordno nizka udeležba

STOCKHOLM - Po prvih evropskih volitvah v državi so se švedski vodilni politiki urili v umetnosti volilnega boja. Dejstvo, da se je nedeljskih volitev dvaindvajsetih švedskih poslancev v Evropski parlament udeležilo le 41 odstotkov švedskega prebivalstva - manj kot katerikoli volitev od leta 1924 -, je socialdemokratski ministerski predsednik Ingvar Carlsson označil za »tragedijo švedske demokracije«. Maria Leissner, predsednica liberalcev, je na televiziji ljudem očitala: »Sramota, da je prišlo tako malo volilcev.«

Po Carlssonovem mnenju so prav tako volili napačni ljudje. Njegovi socialdemokrati so doživeli poraz, saj so tisti od 6, 5 milijona švedskih volilnih upravičencev, ki so oddali svoje glasove, volili v državni politiki obrobno levicarsko stranko in zelene - stranki, ki EU nasprotujejo - ter jima namenili skupaj trideset odstotkov glasov. Socialdemokratom, ki so v švedskem parlamentu s 45, 3 odstotka štirikrat močnejše zastopani kot zeleni in levicarska stranka, so tokratni volilci

namenili le 28, 1 odstotka. »Devet mesecev po pristopu k EU so Švedi se vedno nezaupljivi,« je dejal Carlsson, ki je na volitvah doživel velik poraz. Ko je v predvolilnih raziskavah javnega mnenja število glasov za njegovo stranko vse bolj padalo, je šestdesetletni premier sredi volilne kampanje za naslednji marec najavil odstop in upal na sočutne glasove kot »poslovilna darila«. Poteza se je izkazala za napačno. Številni socialdemokratski volilci pri glasovanju oziroma neudele-

zbi niso toliko razmišljali o svoji naklonjenosti dolgoletnemu voditelju stranke kot o razlogih, s katerimi jih je pred enim letom prepiral, da so pristop k Evropski uniji podprli. Obljubljal jim je, da se bodo visoke cene zivil na Švedskem po pristopu znižale, s čimer je z 52-odstotno večino dosegel tesen izid v prid pristopu k EU 1. januarja skupaj z Avstrijo in Finsko. V nasprotju s sosednjo Finsko pa cene niso padle, ampak so se celo povečale.

Medtem ko so raziskave javnega mnenja v Helsinkih doslej potrjevale stabilno večinsko naklonjenost EU, je na Švedskem nenehno narasčalo število tistih, ki so svoj »da« obžalovali. Po poletnih poizvedbah je 64 odstotkov vprašanih izjavilo, da obžalujejo pristop k EU, medtem ko je število privrženecv padlo na 30 odstotkov. S tem, da so švedske stranke - z izjemo konservativcev - na svoje seznane kandidatov uvrstile tako zagovornike kot nasprotnike EU, volilcev gotovo niso preprečile o prednostih unije. Ko bodo v naslednjem tednu presteli vse glasove in objavili imena 22 poslancev, bo Švedska v Evropski parlament najverjetneje poslala večino nasprotnikov EU. Razmerja sil v Evropskem parlamentu to sicer ne bo spremenilo in tudi izstopa iz EU trenutno Švedska ne nacrta, vendar lahko švedski in navsezadnje tudi danski nasprotniki EU zdaj s povečano samozavestjo pričakujejo razpravo o reformi EU, ki je predvidena za leto 1996. Nacrtom o novem referendumu so se v nedeljo opazno približali.

Thomas Borchert / dpa

Socialdemokrati na čelu s premierom Carlssonom so doživeli hud poraz (Telefoto: AP)

ANALIZA

Švedi že obžalujejo vstop v Evropsko unijo

Volilci v »državi blaginje« ugotavljajo, da imajo od bruseljske birokracije več škode kot koristi

STOCKHOLM - Izidi nedeljskih volitev, na katerih so Švedi izbirali predstavnike za Evropski parlament, kažejo, da švedski parlamentarci ne bodo vneti zagovorniki proevropsko usmerjene politike. Politični analitiki sicer menijo, da presenetljivi rezultati volitev za strasbourgški parlament niso osnova za dokončno ocenjevanje švedskih stališč.

»Volitve so bile sklicane kmalu po referendumu, zato ne moremo govoriti o dolgoročnem odnosu švedskih volilcev do Evrope,« je izjavil politični analitik Olof Ruin. Na nedeljskih volitvah je za kandidate vladajoče Socialdemokratske stranke, ki je na volitvah pred letom dni dobila 45 odstotkov glasov, glasovalo 28, 1 odstotka Švedov. Referendum o švedskem članstvu v EU je potekal lani novembra, s 1. januarjem pa je Švedska postala članica EU. Stranki, ki sta najglasneje nasprotovali vstopu v EU - Zeleni in Stranka levih - sta na nedeljskih volitvah zbrali več kot 30 odstotkov glasov, nekaj pa so jih pobrali tudi člani drugih strank, ki so prav tako nasprotovali vstopu države v EU.

Švedi so se najbolj začudeni nad volilno udeležbo, saj tako nizke doslej še ni bilo. Vedno so bili ponosni na državljane, ki vestno izpolnjujejo svojo dolžnost, tokrat pa je na volišca prišlo le 41, 3 odstotka volilnih upravičencev. Za primerjavo: zadnjih splošnih volitev se je udeležilo 86 odstotkov volilcev.

Rezultati volitev bodo najbolj zagnili delovanje finančnega ministrstva: minister Goran Persson bo imel težavno nalogo pri vključitvi Švedske v evropsko in denarno unijo (EMU). »Pojavile se bodo zahteve po odstopanju od proračunske politike,« je izjavil Nils Lundgren iz ugledne Nordbanken.

Persson je v Bruslju že včeraj predstavil težave svoje države pri vključevanju v EMU, ko je finančne ministre EU seznanil s švedskimi prizadevanji za zmanjšanje proračunskega primanjkljaja.

Lahko se zgodi, da bo parlament od premiera Ingvarja Carlssona zahteval referendum vsake, ko bo na dnevnem redu vprašanje članstva v EMU ali sodelovanja na obrambnem področju v okviru EU. »Volitve doka-

zujejo, da je naša evropska politika bolj omejena, kot si želijo politiki,« je izjavil Mats Svegfors, urednik uglednega konservativnega časnika Svenska Dagbladet. Po ocenah Olofa Ruina so v nedeljo Švedi odšli nabirat jagode, ne na volišca, in s tem pokazali, da jim je dovolj glasovanj.

»Ljudje so prepričani, da jim članstvo v EU ni prineslo pričakovanega. Jezni so na birokracijo v EU in privilegije, ki so jih deležni zaposleni v Bruslju,« je dodal Ruin.

Po nedeljskih volitvah so se takoj oglasili kritiki sedanje vlade, ki pravi, da državo vodi nesposoben. Carlsson je le nekaj ur pred predstavitvijo socialdemokratskih stališč za Evropski parlament sporočil, da se bo marca prihodnje leto umaknil iz političnega življenja. Premier je sicer prepričan, da njegova odločitev ni bistveno vplivala na volilce, ki podpirajo politiko njegove stranke (SPD).

»Carlsson je doživel toliksen poraz, da bo ostal v spominu kot povsem nesposoben politik,« je v uvodniku dnevnika Svenska Dagbladet zapisal Singfrid Lleiönhufvud.

Simon Haydon / Reuter

NOVICE

Čečeni »grozijo« Moskvi z modrimi čeladami

MOSKVA (Reuters) - Čečenski parlament je zagrozil Rusom, da bo prosil modre čelade za pomoč, če ne bodo umaknili svojih enot, vendar pa ima grožnja le malo možnosti za uspeh, saj čečenska neodvisnost se ni priznana nikjer v svetu. Predsednik Dudajev je obtožil Ruse, da so izstrelili rakete na čečenska oporišča in streljali na vas Černorec v bližini Groznega. Čečenske obtožbe so samo zadnji pokazatelj narasčajočega nezaupanja in problemov pri izvrševanju vojaškega sporazuma, ki je bil podpisan 30. julija in je skušal ustaviti boje, v katerih je umrlo na tisoče ljudi. Sporazum predvideva razorožitev upornikov, v zameno pa umik ruskih enot iz Čečenije. Rusi trdijo, da so ze umaknili osem tisoč vojakov, vendar uporniki predajajo orožje prepocasi in se vedno napadajo njihove vojak. Včeraj je 250 pripadnikov Dudajeva zaprlo glavne dohode v Grozni in zahtevalo umik ruskih čet. V spopadih je bil ubit en ruski vojak, osem pa je bilo ranjenih.

V Egiptu mučijo politične zapornike

KAIRO (Reuters) - Egiptovska organizacija za varstvo človekovih pravic (EOHR) je včeraj sporočila, da v egiptovskih zaporih mučijo na tisoče političnih zapornikov ter jim odrekajo hrano in zdravila, kar je v skladu z nacrtom vlade, ki jih skuša zlomiti. V zadnjih šestih mesecih je nečloveškim razmeram v strogo varovanih zaporih v puščavi podleglo 17 zapornikov. Skoraj vsi ujetniki v zaporih, ki ju je obiskala EOHR, so zaprti zaradi subverzivnih dejavnosti, večina pa jih je članov islamske skupine Gama Islamiya, ki želi s silo vreti vladu z oblasti. V februarju je število jetnikov v zaporih Valdi Natrun in Nova dolina v zahodni puščavi naraslo na 4000, potem ko so vanju preselili zapornike iz zaporov blizu njihovih domov.

Kenijski muslimani bojkotirajo papežev obisk

NAIROBI (Reuters) - Papež Janez Pavel II. je včeraj prispel na uradni obisk v Kenijo. Ob prihodu je zbrano množico nagovoril v svahilščini. Sprejel ga je kenijski predsednik Daniel Moi, ki je zbrani množici dejal, da »najrevnejša celina potrebuje tako duhovni kot gospodarski napredek«. Papežev obisk bojkotirajo kenijski muslimani zaradi nacrtovanja Vatikana in afriške sinode o evangelizaciji Afrike do leta 2000. Bojkot papeževega obiska naj bi bil tudi protest proti vojni, ki so jo kršćanski vladarji vodili v srednjem veku proti muslimanskim vladarjem Spanije. To je bil prvi verski nesporazum na papeževem potovanju, med katerim je obiskal tudi Južno Afriko in Kamerun. Verski voditelji muslimanov naj bi nagovorili papeža na srečanju v torek. V Keniji je med šestindvajsetimi milijoni prebivalcev približno devetindvajset odstotkov ljudi rimskokatoliške veroizpovedi in približno šest odstotkov muslimanov.

NEKDANJI FRANCOSKI PREMIER SKUŠA IZRABITI SPLOŠNO NEZADOVOLJSTVO S CHIRACOM

Balladurjevci se vračajo na politično prizorišče

Pet nekdanjih članov Balladurjevega kabineta, med njimi Francois Léotard, je bilo na nedavnih delnih volitvah uspešnih

PARIZ - Prejsnji francoski premier Edouard Balladur in nekaj njegovih najzvestejših sodelavcev iz neuspešne predsedniške kampanje so po nekaj mesecih političnega mrtvila vnovič na političnem prizorišču. Pet članov nekdanjega Balladurjevega kabineta, med njimi tudi obrambni minister François Léotard, je bilo na delnih volitvah v drugem krogu izvoljenih v narodno skupščino.

Balladur in njegov tiskovni predstavnik v predsedniški kampanji Nicolas Sarkozy v svojih pariskih volilnih okrožjih nista bila izvoljena. Čeprav sta zbrala več kot šestdeset odstotkov oddanih glasov, pa zaradi izjemno nizke volilne udeležbe zanju ni glasovalo potrebnih 25 odstotkov vseh volilnih upravičencev v teh okrožjih. V skladu s francosko zakonodajo se morajo ministri, ko prevzamejo dolžnost, odpovedati svojemu poslanskemu mandatu.

Politični analitiki so napovedovali, da vnovična izvolitev »balladurjevcev« ne bo presenetila, saj so volilna okrožja, v katerih so

zdaj potekale volitve, znana kot oporišča konservativcev. Napovedovali so tudi, da bodo rezultati volitev kazalec splošnega nezadovoljstva z neogolisticnim predsednikom Jacquesom Chiracom. Nizka volilna udeležba vsekakor priča o »volilni utrjenosti« Francozov po majskih predsedniških in junijskih lokalnih volitvah. Chirac je konec aprila uspešno odbil predsedniški napad svojega neogolisticnega kolega Balladurja, zdaj pa se zaradi nezadovoljstva volilnega telesa z obnovitvijo je drskih poskusov in nestrpnosti zaradi premajhnih rezultatov boja proti brezposelnosti njegovi »medeni te-

dni« s francoskimi volilci blizajo koncu.

Balladur, ki se po porazu na predsedniških volitvah ni odrekel tekmovanju s Chiracom, je neogolisticno-sredinsko vladu pozival k »združitvi in enotnosti«. V svojih govorih v predvolilni kampanji za nedeljske delne volitve ni niti enkrat omenil Chiraca. Balladur se je po pariskih ulicah rokoval z ključnimi mimoidočimi in vse je kazalo, da bo znova uveljavil patricijsko podobo, ki se je je nekoč tako vztrajno skušal otresti. Marca, ko je njegova prednost v javnomnenjskih raziskavah kopnela, se je zdela, da bo storil vse, da bi jo pridobil nazaj: pozibaval se je v ritmu rock-and-rola, ovčetine se je lotil kar s prsti, na predvolilnem shodu pa je splezal na mizo, in ko je moral njegov helikopter zaradi megle prisilno pristati, pot nadaljeval kar z avtostopom. Poleg

Léotarda, predsednika sredinske Republikanske stranke, ki se vedno goji predsedniške ambicije, sta zmagovalca delnih volitev se Alain Lamassoure, nekdanji minister za evropske zadeve, in André Rossinot, nekdanji minister za javno upravo. V nedeljo sta slavila tudi nekdanji minister za sport Mic-

hele Alliot-Marie in sedanji minister za pravosodje Jacques Toubon. Na nedeljskih volitvah sta se porazenca Balladurju in Sarkozyju pridružila tudi Bernard Bosson, nekdanji minister za transport, in Bernard Debré, nekdanji minister za sodelovanje.

John Chalmers / Reuter

Nekdanji francoski premier Edouard Balladur

BOSNA IN HERCEGOVINA

Še trije dnevi za odstranitev srbskega težkega orožja

ZN zadovoljni s potekom umika in zaskrbljeni zaradi ofenzive

SARAJEVO (Reuters, dpa) - Združeni narodi in Nato so včeraj se za 72 ur podaljšali rok za umik srbskega težkega orožja iz 20-kilometrskega območja okoli bosansko-hercegovega glavnega mesta. Srbi so do nedelje zvečer umaknili polovico orožja - med katerim so bili tudi težki topovi in tanki - in niso ovirali dostave človekoljubne pomoči, zato sta poveljnik južnega krila zveze Nato admiral Leighton Smith in poveljnik modrih celad na območju nekdanje Jugoslavije general Bernard Janvier presodila, da se na Palah tokrat zares nameravajo držati dogovora

»Ce bo slo tako naprej, bo ta teden v znamenju mirovnih pogajanj, ne zračnih napadov,« je razvoj dogodkov opisal tisko-

vni predstavnik Nata. Na poveljstvu zveze opozarjajo, da budno nadzirajo vse premike orožja v okolici Sarajeva in so pripravljeni takoj odgovoriti na morebitno provokacijo. Ameriški mirovni odposlanec Richard Holbrooke je po srečanju s srbskim predsednikom Miloševićem izjavil: »Menim, da smo dosegli napredek, vendar bo treba mirovna prizadevanja

okrepiti.« Dodal je, da dokončni dogovor se ni dosežen, zato bo naslednji teden spet odpotoval v Beograd, zdaj pa je pot nadaljeval v Zagreb. Tam se bo danes sesel s Franjem Tuđmanom in Alijo Izetbegovićem.

Parlament Federacije BiH je včeraj po dvodnevem zasedanju sprejel ameriški mirovni nacrt, ki ga je poslancem predstavil predsednik Izetbegović. Predstavniki ZN so kljub temu opozorili bosansko-hercegoveško vlado, da utegne z nadaljevanjem ofenzive v severozahodni Bosni ogroziti mirovna prizadevanja. »Upamo, da sarajevsko vodstvo ne bo slo predalec in tvegalo izničenja dosedanjih korakov na poti k miru,« je dejal Chris Gunness. Po zadnjih uspehih združenih hrvaško-bosanskih sil zdaj Srbi nadzirajo le se polovico ozemlja BiH; se na začetku leta so imeli pod nadzorom več kot 70 odstotkov države. Srbska stran je zanikala vesti o padcu Sanskega Mosta in Mrkonjić Grada, sarajevski radio pa poroča, da vojska BiH prodira proti Prijedoru in Bosanskemu Novemu. Zdaj se civilisti umikajo tudi iz Banjaluke, ki je dobesedno blokirana zaradi vala več deset tisoč beguncev, ki so se tja umaknili pred prodirajočimi vladnimi in hrvaškimi enotami. Zunanji minister BiH Muhamed Šaćirbegović je po srečanju z britanskim kolegom Malcolmom Rifkindom, ki je včeraj obiskal Sarajevo, vodstvu bosanskih Srbov predlagal pogajanja o morebitni predaji Banjaluke.

»Želimo, da prebivalci mesta ne bi zapustili svojih domov. Nočemo nepotrebnega prelivanja krvi in kaosa, da bi se lahko Bosna Banjaluka cim prej spet vključila v državno ureditev BiH,« je pobudo vlade v Sarajevu predstavil Šaćirbegović.

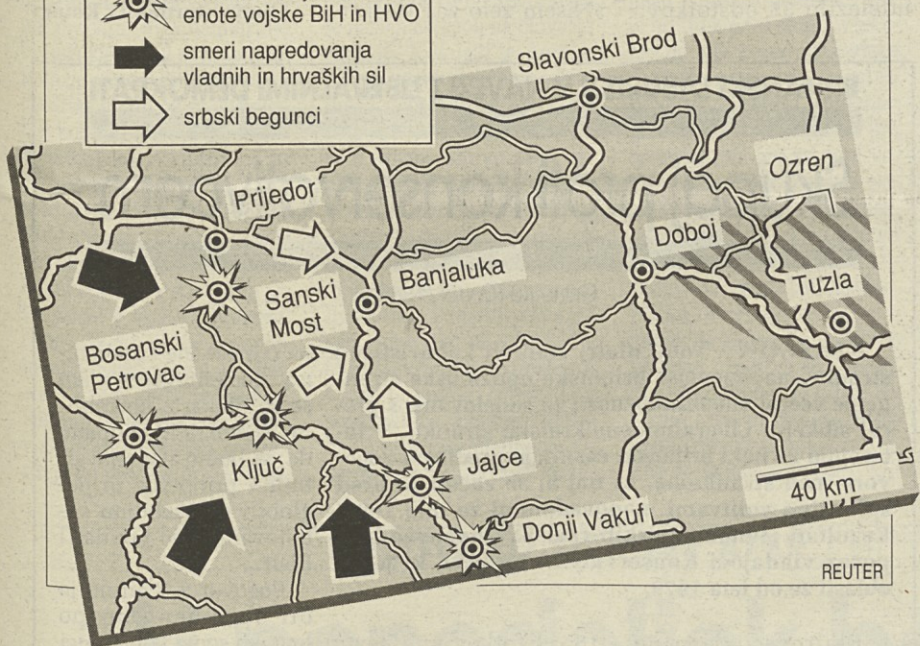
VOJSKA BIH IN HVO ČEDALJE BLIŽJE BANJALUKI

Vladne in hrvaške sile se po uspehih na bojiščih v severozahodni Bosni približujejo zadnjemu srbskemu oporišču na tem območju - Banjaluki.

V Banjaluko naj bi se zateklo od 70 do 90 tisoč srbskih beguncev. Zaradi zatrtih cest človekoljubne organizacije ne morejo dostavljati najnujnejše pomoči.

- mesta, ki so jih zavzele enote vojske BiH in HVO
- smeri napredovanja vladnih in hrvaških sil
- srbski begunci

Malcolm Rifkind in Rupert Smith sta se sestala v Sarajevu (Telefoto: AP)

V OZADJU

Banjaluka je etnično »očiščeno« mesto

ZAGREB (dpa) - Banjaluka je največje mesto pod srbskim nadzorom v Bosni. Ime je dobilo po zvepljenih vrelih, ki so jih uporabljali ze Rimljani. V zadnjem stoletju se je razvilo v gospodarsko in kulturno središče Bosanske krajine. V mestu se je razvila tudi pomembna elektroindustrija. Takoj po začetku vojne so nadzor nad mestom prevzeli Srbi ter v njem postavili vojaško oporišče in letališče vojske ZRJ. Banjaluka je takoj za tem postala izhodišče srbskega osvajalnega pohoda na zahodu Bosne in odlej velja za »skrivno glavno mesto« bosanskih Srbov. V

obdobju triletnje srbske oblasti se je etnična slika Banjaluke spremenila - prej je tam živelo 55 odstotkov Muslimanov in 15 odstotkov Hrvatov, zdaj pa jih je se približno odstotek do dva. Po ocenah ZN je v Banjaluki in okolici ostalo le se nekaj tisoč Muslimanov in Hrvatov, pred vojno pa jih je bilo več kot pol milijona. Srbski voditelji in skrajneži so izvajali tudi »kulturno čiščenje« mesta, ki so ga Muslimani in Hrvati imenovali »kulturocid«. Moseje in katoliške cerkve so sistematično oropali in razstrelili, tudi slovito Ferhadowo džamijo.

BOSANSKA PRESTOLNICA PO NATOVIH LETALSKIH NAPADIH NA SRBE

Sarajevčani skušajo pozabiti na breme vsakdana

Dom bosanske vojske, kjer je gostoval Sarajevski filharmonični orkester, je bil napolnjen do zadnjega sedeža

SARAJEVO - Sarajevčani so se v soboto zvečer napotili v Dom bosanske vojske, kjer je gostoval Sarajevski filharmonični orkester pod taktirko dirigenta Teodora Romanica. Zaradi prostega vstopa je bila dvorana nekdanjega castniškega sejma kmalu napolnjena do zadnjega sedeža. Pokrovitelja prireditve sta bila sklad liberalnega človekoljuba in milijarderja Georgea Sorosa in muslimanska človekoljubna organizacija Merhamet.

Ob Kramarjevem Koncertu za klarinet, Brahmovih Madžarskih plesih in Dvorzakovih Slovanskih plesih so poslušalci za devetdeset minut pozabili na breme vsakdana. Izvajalci so bili na koncu koncerta nagajeni z dolgim aplavzom. »Veceri, kot je ta, nas spominjajo na case, ko smo se živeli normalno življenje,« je dejala gimnazijska profesorica Anisa, ko je zapuščala dvorano.

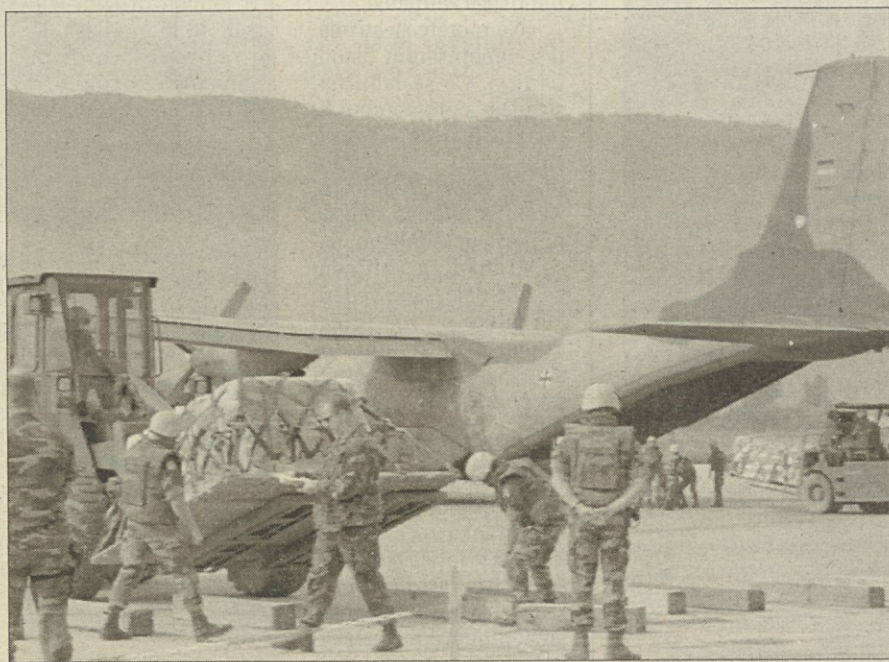
Po namestitvi enot Združenih narodov za hi-

tro posredovanje na Igmanu bosanski Srbi niso več obstreljevali Sarajeva. Potem ko so po petih mesecih in pol v petek vzpostavili zračni most in spet odprli ceste, v bosansko prestolnico spet prihaja človekoljubna pomoč

Združenih narodov. Kljub temu pa Sarajevo ostaja oblegano mesto. Na novo odprte ceste vodijo prek ozemlja pod srbskim nadzorom, uporabljajo pa jih lahko le vozila Združenih narodov. Prebivalcem Bosne je na voljo le neasfaltirana cesta cez Igman, ki pa je pozimi komajda prevozna. Mesto na dan prejme samo sedem odstotkov dnevne potrebe po elektriki, vse druge komunalne storitve, kot so voda, kurjava, odvajanje smeti ali javni promet, pa ne delujejo.

Anisina kolegica Ivana stanuje v Dobrinji, naselju pri zahodnem izhodu iz mesta. Koncerta bi se zelo rada udeležila, vendar je pot do središča mesta dolga več kot deset kilometrov. Morala bi jo prehoditi, saj si voznice s taksijem ne more privoščiti. Avto moza Armina so granatni drobci preresetali že v prvih dneh vojne. Dobrinja, eno od značilnih predmestnih naselij, je v vojni utrpela se posebej veliko škodo. Frontna črta poteka med stanovanjskimi bloki, zato so granate unicile številna stanovanja in hiše. Ostroostrelci na stolpnica so prebivalcem dolge mesece onemogocili izstop iz hiš. Ivanin moz po 41 mesecih obleganja meni, da morajo Sarajevčani stvar vzeti v svoje roke, saj pogajanja Združenih narodov in Američanov z bosanskimi Srbi na življenje Sarajevčanov nimajo velikega vpliva. »Sarajevo bo zadihalo sele, ko bo obroc razbila nasa vojska,« pravi Armin.

Gregor Mayer / dpa

Po petih mesecih Sarajevčani znova dobivajo človekoljubno pomoč (Telefoto: AP)

NOVICE

Francija podpira mirovna prizadevanja islamskih držav

KAIRO (Reuters) - Francoski zunanji minister je izjavil, da Francija odobrava večjo vlogo islamskih držav pri reševanju bosanske krize. Na tiskovni konferenci po sestanku z egiptovskim zunanjim ministrom Amrom Muso je poudaril, da morajo islamske države v večji meri sodelovati na mirovnih konferencah o Bosni. Islamske države, ki so odkrito na strani bosanskih Muslimanov, so ustanovile svojo skupino za stike, ki se je več mesecev zaman skušala sestati s skupino za stike zahodnih držav.

Bolgari bodo spoštovali ukrepe proti ZRJ

SOFIJA (Reuters) - Bolgarija je zavrnila poziv skupine ruskih poslancev, ki so včeraj obiskali Sofijo, naj odpre kopensko povezavo, prek katere bi ZRJ dobivala gorivo kljub ukrepom ZN. Ruska delegacija je skušala v Bolgariji zbuhati vseslovansko zavest. Predsednik bolgarskega parlamentarnega odbora za zunanje zadeve Kamov je izjavil, da »v Bolgariji obstaja soglasje o krizi na območju nekdanje Jugoslavije in da ni mogoče enostransko odpraviti ukrepov proti ZRJ«. Bolgarski predsednik Zeljko Zelen je javno podprl Natove zračne napade na bosanske Srbe, vladajoča bolgarska socialistična stranka pa mimo rešitev krize v nekdanji Jugoslaviji.

Gadafi se boji Natovih lovcev

TUNIS (Reuters) - Libijski voditelj Gadafi je v govoru sufijskim muslimanom izjavil, da bosta Libija in Iran naslednji tarci zračnih napadov Nata. Dejal je, da »napadi Nata v Bosni predstavljajo preizkus orožja, ki ga bodo uporabili proti muslimanom«. Za Libijo od leta 1992 veljajo ukrepi ZN, ker ZDA ali Veliki Britaniji ni hotela izročiti dveh svojih državljanov, osumljenih terorističnega napada na letalo Pan Am leta 1988. Gadafi je pozval muslimane k ustanovitvi gibanja kulturno-civilizacijske svete vojne proti zahodnim državam, Izraelu in fundamentalističnim gibanjem.

VOLITVE V HONGKONGU

Prepričljiva zmaga demokratičnega bloka

Peking si je z grožnjami nakopal jezo volilcev

HONGKONG - Kljub novemu kitajskemu opozorilu izidi včerajšnjih volitev v hongkonski zakonodajni svet kažejo na prepričljivo zmago demokratičnega bloka. V Hongkongu so prvič in najbrž tudi zadnjič volili vseh šestdeset članov zakonodajnega sveta.

Volilci britanske kolonije so z glasovi za prodemokratski blok prilepili vročo zausnico Kitajski, ki je že v prvi uri po odprtju volišč obnovila groznje, da bo natanko ob polnoci 30. junija 1997, ko se izteče britanska oblast v Hongkongu, ta svet razpustila. Britanski guverner Chris Patten se je posmehljivo odzval na pekinske izjave. Novinarjem je dejal: »Obsodba najbolj demokratičnih in verodostojnih volitev v naši zgodovini v tistem trenutku, ko se jih ljudje udeležujejo, se mi zdi zanimiv način, kako skušate pridobiti ljudi na svojo stran.« »Demokracija je zmagala.« Prebivalci

Hongkonga želijo demokracijo. Prebivalci Hongkonga podpirajo politične reforme, sistem vzajemnega nadzora in preverjanj. To bodo skušali izposlovati tudi s Pekingom,« meni politični analitik Joseph Cheng. Vendar zmaga demokratov le ni bila tako prepričljiva, saj je prokitajska stranka Demokratična zveza za dobrobit Hongkonga dobila osem sedežev, njena morebitna zaveznica Liberalna stranka pa deset, tako da bo Demokratska stranka, ki jih je dobila 11, lahko vladala v 30-sedežnem zakonodajnem svetu le s pomočjo zaveznic laburistov in neodvisnih kandidatov. Slednji

so se odrezali zelo dobro, zlasti Christine Loh. »To glasovanje je najbolj reprezentativno doslej, saj je lahko volil vsak prebivalec Hongkonga. Sporocilo, ki so ga dali, pa je zelo, zelo jasno.«

Obnovljene grožnje Pekinga, da bi utegnil razpustiti zakonodajni svet dve leti prej, kot je predvideno, so zmanjšale možnosti za zmago prokitajskega lobija. Člani zakonodajnega sveta sicer nimajo velikih pooblastil, toda z nadzorovanjem guvernerja, mestne uprave, ekonomistov in drugih profesionalcev določajo politiko v sicer politično zakrknjenem Hongkongu.

Kitajska pa na presenečenje številnih predvolilnih raziskav javnega mnenja ni razglasila za lazne. »Domoljube« so ankete spodbudile k udeležbi na volitvah, saj se

Neodvisna kandidatka Christine Loh ni skrivala zadovoljstva spriču ugodnega volilnega izida (Telefoto: AP)

za sedeže v svetu poteguje mnogo prokitajskih kandidatov.

Pri oddaji glasovnice volilci mislijo na leto 1997. »Volitve so koristne, in če kitajska vlada grozi z odpravo zakonodajnega telesa po letu

1997, nam uspešni kandidati lahko služijo vsaj se dve leti,« je po prihodu z volišca dejala 55-letna učiteljica.

V Hongkongu je registriranih 2,6 milijona volilcev, volitev pa se jih je udeležilo 35 odstotkov,

medtem ko je bila volilna udeležba na delnih volitvah 1991 39-odstotna. V obdobju od 1991 do 1995 je zakonodajni svet stel 21 imenovanih članov, drugi pa so bili posredno ali neposredno izvoljeni. »Nisem zelo zadovoljen.

Stevilo volilcev je bilo sicer večje, toda njihov odstotek glede na stevilo volilnih upravicencev ni bil tako velik kot pred tremi leti,« je dejal predsednik volilne komisije Vu Kvak Hing.

Diane Stormont / Reuter

BLIŽNJEVZHODNI MIROVNI PROCES

»Tanga ne moreš plesati sam«

Predstavniki PLO za vnovično preložitve podpisa sporazuma krivijo izraelsko trmoglavost

TABA (Reuter) - Pogajalci Palestinske osvobodilne organizacije in Izraela so se včeraj približali sporazumu o razširitvi palestinske avtonomije na Zahodnem bregu, vendar jim najverjetneje ne bo uspelo rešiti vseh spornih točk do četrta, ko naj bi voditelj PLO Jaser Arafat in izraelski premier Jicak Rabin na trati pred Belo hišo podpisala končno obliko sporazuma.

»Pričakujemo, da bomo do četrta sele izdelali osnovno obliko sporazuma,« je sporočil predstavnik PLO. »Saj v resnici ne mislite, da lahko kdo pleše tango sam,« je hudomušno razložil. Odmor med pogajanji z izraelskim zunanjim ministrom Peresom je Arafat izkoristil za pogovor z novinarji. Sporočil je, da so številna neresena vprašanja takna tudi ostala. Čeprav sta obe strani

izrazili upanje, da jima bo uspelo osnovni sporazum dokončati pravočasno za washingtonsko slovesnost, jo bo brzkone treba prestaviti. Glavni krivec za to ostaja Hebron, sveto mesto Zidov in Arabcev ter tradicionalno prizorišče oboroženih spopadov med njimi. Februarja 1994 je ponoreli zidovski naseljenec v meseji pobil kar 29 Palestincev. Arabci zahtevajo, naj se zidovske

enote umaknejo iz tega mesta, izraelska stran pa vztraja pri odgovoru, da lahko le vojaki zaščitijo 400 Zidov, ki živijo med sto tisoč Arabci. Hebronski zupan Mustafa Natseh je na pogajanjih v egiptovskem letovišču Taba izjavil, da bi »morali zidovske naseljenke takoj evakuirati, saj predstavljajo vzrok vseh težav«. Tezave nastajajo tudi pri risanju razmejitvenih črt na zemljevidu Zahodnega brega. »Izrael bi rad meje postavil tako, da bi palestinska mesta in vasi postale nekakšni otočki sredi zidovskega ozemlja,« je izjavil eden od predstavnikov PLO.

Izraelska stran je poudarila predvsem uspeh, ki so ga pogajalci dosegli pri vprašanjih palestinskih volitev in vode. Palestinski svet, ki bo neposredno vplival na življenje na Zahodnem bregu, bo imel 82 članov. Izraelci so jih zahtevali 50, Palestinci sto. Napredek so dosegli pri vprašanju pet tisoč palestinskih zapornikov, ki cemiyo v izraelskih zaporih. Predstavniki PLO so sporočili, da so se o prvi fazi izpustitev že dogovorili. Najprej bodo luc svobode ugledale zenske, mladoletniki, starci in mozje, ki so za rešetkami že več kot deset let ali so odslужili dve tretjini naložene kazni.

Jeruzalemski otroci bodo morali še nekaj časa čakati na bolj brezskrbno mladost (Telefoto: AP)

BRITANSKI LABURISTI V NAVEZI Z LIBERALNIMI DEMOKRATI

Skupaj proti konservativcem

GERRARD RAVEN / REUTER

GLASGOW - Tony Blair, voditelj Laburistične stranke, najmočnejše britanske opozicijske stranke, je včeraj omenil možnosti za sodelovanje s precej sibekejo Liberalnodemokratsko stranko. V intervjuju za neki britanski časnik je predlagal pogovore med strankama, ki naj bi se začeli se pred splošnimi volitvami, napovedanimi za maj 1997. Rezultati javnomnenjskih raziskav napovedujejo poraz vladajoči Konservativni stranki, ki je na oblasti že od leta 1979.

Blairova izjava je spravila v slabo voljo voditelje liberalcev, ki so se zbrali na letni strankarski konferenci, čeprav zamisli o medstrankarskem sodelovanju niso zavrnil. Njihov voditelj Paddy Ashdown je nedavno priznal, da so strankina načela blizja levo usmerjenim Blairovim laburistom, zato je njihove voditelje pozval, naj čim prej predstavijo svoja stališča, ker se bodo volilci le tako lahko odločili, ali je stranka vredna njihovega zaupanja.

»Ne morete se strinjati z nepopisanim listom papirja. Če se laburisti strinjajo s programom liberalnih demokratov, smo lahko le zadovoljni,« je izjavil Ashdown. »Vendar njihovo stališče ni jasno opredeljeno, naša stranka pa volilcem že zdaj daje jasno vedeti, kaj lahko od nje pričakujejo. Laburistom doslej se ni uspelo zacrtati razpoznavnega programa.«

Pod Blairovim vodstvom se je nekdanja pro-socialistična Laburistična stranka začela cedati bolj približevati stališčem liberalnih demokratov, ki jih po zadnjih javnomnenjskih raziskavah podpira približno

15 odstotkov volilcev. Zaradi vdiranja laburistov na njihovo »ozemlje« liberalni demokrati v zadnjem času zastopajo radikalnejša stališča. V pogovoru za Times je Blair napovedal medstrankarske pogovore o zakonodaji, ki naj bi potekali se po volitvah, tudi če bodo laburisti zmagali in dobili večino sedežev v 651-clanskem parlamentu.

»Morda se veliko ljudi ne strinja s prizadevanji za večje sodelovanje z liberalnimi demokrati,« je med drugim izjavil Blair, ki predlaga pogovore med levosredinskima strankama. »Na politiko na gledam kot

na odnose med različnimi plemeni. Zavzemam se za dialog z liberalnimi demokrati ter upam, da ga bomo nadaljevali tudi v prihodnje in poglobili medsebojno sodelovanje,« je poudaril Blair.

Pogovor z Blairom je bil objavljen dan po tem, ko so na konferenci Liberalnodemokratske stranke z veliko večino podprli predlog, da naj se stranka ne povezuje z laburisti. Ashdown se zdaj sklicuje na najpomembnejšo strankino nalogo: vreci konservativce z oblasti.

»Nikdar nismo nasprotovali prevzemanju konstruktivnih idej,« je izjavil Charles Kennedy, visok strankin predstavnik in član parlamenta. Hkrati je poudaril, da o morebitni pogodbi z laburisti ne razmislija. »Liberalnodemokratska stranka bo ostala samostojna.«

Blairova izjava bo verjetno razburila tudi članstvo Laburistične stranke, predvsem tiste člane, ki svojemu voditelju ocitajo, da se je stranka pod njegovim vodstvom - od julija 1994 - obrnila v desno.

Tudi levo usmerjeni laburisti nasprotujejo povezovanju z liberalnimi demokrati, ki imajo v 651-clanskem parlamentu le 24 sedežev. Laburisti imajo po zadnjih javnomnenjskih raziskavah veliko prednost pred liberalnimi demokrati, pričakovati pa je, da se bo ta zmanjšala, ko se bodo konservativci podali v predvolilni boj.

Tony Blair, vodja laburistov

KOMISIJA
DZ O
JBTZJanševe aretacije državni
varnosti ni naročil nihče

Predsedniku Kučanu dodelili status preiskovanca - Ertl: Aretacija je bila zakonita

LJUBLJANA - Parlamentarna komisija, ki raziskuje odgovornost nekdanjih nosilcev političnih funkcij v zvezi z afero JBTZ, je sklenila, da dodeli v preiskavi predsedniku Milanu Kučanu status preiskovanca in ne priče, kot je sklenila prvotno. Taksna je bila tudi želja oziroma predlog predsednika Kučana, ki je o tem komisijo opozoril že v posebnem pismu, včeraj pa je svoje stališče razložil tudi pred komisijo. Drugozaslišani na včerajšnji seji preiskovalne komisije je bil nekdanji sekretar za notranje zadeve Tomaz Ertl, ki je med drugim povedal, da so pri aretaciji Janeza Janše delovali povsem zakonito, pač po tedanjih zakonih, in da je se vedno prepričan, da je imela država vso pravico vprašati Janšo, od kod ima tajni vojaški dokument.

Zanimanje za včerajšnje pričevanje je bilo izredno veliko, saj se ga je udeležilo več novinarjev kot običajno. Kot je bilo že pričakovati glede na predsednikove pomisleke, zakaj so ga povabili kot pričo in ne kot preiskovanca, včeraj predsednik se ni prical, saj so najprej odločili o tem, kakšen naj bo predsednikov status v parlamentarni preiskavi. Predsednik Kučan je komisijo opozoril, da mu v svojih sklepih očita prikrivanje informacij in krivo pricanje, pa tudi oviranje razkrivanja procesa. V ta namen naj bi moral kot obdolženec in položaj predsednika države. Po drugi strani pa so ga povabili kot pričo, in po tej logiki bi moral kot obdolženec in prica v isti osebni pricati proti sebi samemu. Predsednik Kučan je pri tem poudaril, da nikakor ne zahteva spremembe svojega statusa in da bo prical v vsakem primeru, četudi komisija ne bo spremenila svoje odločitve. Opozoril je tudi, da bi se pred zaslišanjem rad pojasnil nekaj vsebinskih okoliščin, v katerih je do procesa prišlo. Real-

na ocena vzrokov procesa ni mogoca brez umestitve v širše politične razmere v Sloveniji in Jugoslaviji oziroma brez upoštevanja takratnih odnosov med Slovenijo in zveznim vrhom. Ko je predsednik države orisal celotno sliko takratnega dogajanja in procesov, je komisijo opozoril, da danes politiki pri prikazovanju takratnih dogodkov zaradi svojih političnih ciljev večkrat izkrivljajo dejstva, zato je mogoče tedanji čas dokazovati predvsem s pomočjo dokumentov, ne pa se naslanjati zgolj na človeški spomin. Komisiji je predlagal, naj pregleda arhive takratnega centralnega komiteja ZK, predsedstva, vlade, pa tudi zvezne arhive, ce je do njih mogoče priti. Beograjska ocena o kontrarevoluciji v Sloveniji ni bila namenjena piscem Mladine ali Nove revije, ampak slovenskemu političnemu vodstvu. Zvezni vrh, predvsem pa vrh JLA je slovenskemu političnemu vodstvu namreč očitil, da v svoje sklepe vgrajuje stališča Nove revije in mladinske organizacije, je opozoril pred-

sednik Kučan in dodal, da je celo eden od obtožene četverice izjavil, da so ga na zaslišanju veliko več spraševali o Kučanovih stališčih kot o njem samem.

Medtem ko bodo predsednika Kučana povabili pred komisijo drugič v vlogi preiskovanca, pa je včeraj kot priča nastopil tudi nekdanji sekretar za notranje zadeve Tomaz Ertl. Povedal je, da je tedanja slovenska služba državne varnosti odkrila vojaški dokument v Mikro Adi povsem po naključju. Državna varnost je namreč pred tem izvedela, da sta se v Gorici Janez Janša in Igor Bavarcar sešla z Vinkom Levstikom. Ker so zato njunima telefonoma prisluškovali, so izslisane sklepanje, da bi lahko pri njiju našli neke dokumente v zvezi z Levstikom. V Mikro Adi so zato izvedli tajno preiskavo in v predalu Janševe mize nepričakovano našli vojaški dokument. Ker je bil brez prve strani, na kateri so bile ponavadi oznake o zaupnosti, so ga poslali poveljstvu petega armadnega območja, od koder so jim sporočili, da gre za tajni vojaški dokument. Zato so pozneje aretirali Janeza Janšo, ostale aretacije pa je opravila vojska sama. O najdbi dokumenta so obvestili predsednika izvršnega sveta, pozneje pa se svet za varstvo ustavne ureditve in slovensko predsedstvo, je prical Ertl. »O aretaciji Janeza Janše nismo obveščali nikogar. Danes se skuša prikazati, kot

da smo takratni funkcionarji nenehno hodili k spovedi v CK. V desetih letih, kolikor sem bil sekretar za notranje zadeve, mi nikoli noben politični funkcionar ni naročil, naj koga zapremo ali naj koga ne zapremo,« je dejal Ertl. Pri tem je še povedal, da jim Janševe aretacije ni nihče naročil, ampak se je zanj odločil sam skupaj s svojimi sodelavci, saj so zato imeli zakonsko osnovo. Zatrdil je tudi, da pred informacijo o sestanku z Levstikom državna varnost ni spremljala Janša Janše.

Janja Klasinc
Foto: Barbara Reya

V dijaškem parlamentu so predstavili dijaško izkaznico

LJUBLJANA - V prostorih državnega zbora je bila včeraj prva seja dijaškega parlamenta. Povabilu se je odzvala le dobra polovica od 150 dijaških poslancev, ki jih je pozdravil predsednik državnega zbora Jozef Skolc.

Dijaki so izvolili samo vršilca dolžnosti predsednika dijaške sekcije, ki deluje pod okriljem SOU v Ljubljani. Do sklica izredne seje dijaškega parlamenta sredi prihodnjega meseca, ko bodo izvolili predsednika, bo to funkcijo opravljal dijak srednje ekonomske šole v Ljubljani Primož Novak.

Takrat bo dijaški parlament odločal tudi o sprejemu statuta. Dovčerajsnji predsednik dijaške sekcije Ziga B. Skorjanc je navzgor predstavil eksperimentalni projekt dijaške izkaznice, ki poteka pod nadzorom ministrstva za solstvo, izkaznica pa naj bi bila najmodernejši tovrstni dokument v Evropi. Z njo imajo dijaki od pet- do 50-odstotni popust pri uporabi storitev podjetij, ki so s sekcijo podpisala pogodbo. Izkaznica za zdaj se ne velja kot uradno identifikacijsko sredstvo, je povedal Bostjan Zgonc z ministrstva za solstvo. Bernard Pesjak

POLITIČNO OZADJE AFER / HIT

V ponedeljek bodo zaslišali Drnovška

LJUBLJANA - Preiskovalna parlamentarna komisija, ki raziskuje politično ozadje večine slovenskih afer, bo v ponedeljek zaslišala se stiri priče v zvezi z afero Hit, med njimi predsednika vlade Janeza Drnovška. Druge tri priče so Roman Jeglic, nekdanji namestnik predstojnika varnostno-informativne službe Mihe Brejca, Janez Sirše, nekdanji minister za turizem in prejšnji predstojnik Visa, in Jože Sasek, upokojeni sofer predstojnikov varnostne službe, ki je vozil Erzena, Brejca, Sirseta in se vozi Draga Ferša. Sirše in Sasek naj bi se - po nekaterih informacijah - na zaslišanju soočila zaradi različnih navedb v dosedanjih pričevanjih.

Janez Sirše je, kot je znano, prvi in doslej edini politik, za katerega je komisija ugotovila, da je zlorabil pooblastila. To naj bi se pokazalo

predvsem med Visovo preiskavo novogoriške igralnice.

Po navedbah Mihe Brejca naj bi prav zato ob svoji nepričakovani zamenjavi z mesta predstojnika Visa s sabo odnesel tudi znamenito Hitovo dokumentacijo. Brejc naj bi se namreč bal, da bi se ob prihodu Janeza Sirseta na mesto novega prvega človeka Visa omenjena dokumentacija »izgubila«. Zaslišan je Janez Drnovška si je mogoče razlagati predvsem v zvezi z omenjeno zamenjavo na celu varnostne službe. Direktorja Visa namreč imenuje predsednik vlade, ta služba pa je tudi v njegovi neposredni pristojnosti.

Tudi Roman Jeglic, ki je bil sicer nekajkrat povabljen pred preiskovalce, vendar je že nekaj mesecev na »službeni poti v tujini«, se je v javnosti omenjal predvsem v zvezi z zamenjavo Brejca. Drnovšek se je namreč odločil za zame-

njevo na celu predstojnika varnostne službe, potem ko je dobil Jegličovo pismo, v katerem ta navaja, da naj bi bila varnostna služba zlorabljena v politične namene.

Sklep o zaslišanju »novih« starih prič je preiskovalna komisija sprejela včeraj za zaprtimi vrati. Komisija se je odločila, da bo pospešila delo, tako da se bo odslej sestajala vsak ponedeljek. Ce bo nadaljevala s takšnim tempom, naj bi tudi vendarle se pred iztekom mandata sestavila končno poročilo. Tudi včeraj so se menda ponovile obtožbe o zaviranju preiskave, ki jih na račun predsednice Polonce Dobrajc pogosto izrekata Ivo Hvalica in Marjan Podobnik. Vendar se napovedi, da bodo člani zahtevali zamenjavo predsednice s sedanjim podpredsednikom Cirilom Puckom, spet niso uresničile.

Tanja Staric,
foto: Bojan Velikonja

ODBOR ZA MEDNARODNE ODNOSE

Pred uradnim imenovanjem bo odbor izprašal pet novih veleposlanikov

LJUBLJANA - Z zaslišanjem pred parlamentarnim odborom za mednarodne odnose bo pet kandidatov za slovenske veleposlanike v tujini preskotalo predzadnje stopenico pred formalnim imenovanjem. Ce bodo Dusan Snaj, Magdalena Tovornik, Stefan Cigoj, Janez Zgajnar in Janez Premoze uspešno odgovarjali na vprašanja članov odbora, ostane le še ukaz o imenovanju za veleposlanike, ki ga podpisuje predsednik države.

Letosnji jesen in prihodnje leto bo večini slovenskih veleposlanikov potekel štiriletni mandat, zato se bodo v skladu z zakonom o zunanjih zadevah in praksi krojenja, ki jo uveljavljajo na zunanjem ministrstvu, vrnili v Ljubljano, zamenjali pa jih bodo novi ljudje. Iz Moskve se bo vrnil veleposlanik Saso Ivan Gerzina, njegov naslednik pa bo Dusan Snaj. 46-letni Snaj je glavni urednik publikacij Gospodarskega vestnika, sicer pa profesor anlesčine in primerjalne književnosti. Snaj se je uveljavil kot novinar, komentator za gospodarske teme, več let pa je bil dopisnik iz Bruslja in Rima. Aktivno govori angleško, rusko in francosko. Med prednostne naloge veleposlanistva v Moskvi Snaj uvršča večjo gospodarsko menjavo med Slovenijo in Rusko federacijo, kar po njegovem mnenju ni vprašanje izbire, ampak nujnost.

V Strasbourgu bo stalno misijo Slovenije pri Svetu Evrope vodila Magdalena Tovornik, 49-letna diplomantka kemije. Končala je magistrski študij ekonomije, do nedavnega pa je bila zupanja mesta Maribor. Aprila letos je postala tudi predsednica sveta evropskih komun in regij v Evropski uniji. Tekoče govori angleško, francosko in italijansko. Svoje glavno poslanstvo pri Svetu Evrope vidi v tem, da se je čas prilagajanja Slovenije Svetu Evrope iztekel in da je na vrsti čas dajanja predlogov, saj lahko Slove-

nija svoj model, denimo pri manjšinah, ponudi tudi drugim. Iz Rima se vrača veleposlanik Marko Kosin, tja pa odhaja Stefan Cigoj, 60-letni diplomiranec visoke šole za družbene in politične vede. Cigoj ima bogate diplomatske izkušnje: pet let je delal na veleposlanstvu takratne SFRJ v Rimu, bil je generalni konzul v Trstu, stiri leta pa je bil veleposlanik SFRJ pri Svetem sedežu v Vatikanu. Po osamosvojitvi Slovenije je delal na zunanjem ministrstvu in Ljubljani kot svetovalec vlade. Kot izhodišče za urejanje odnosov z Italijo vidi Cigoj veljavnost pogodbenih odnosov med državama, ki so mednarodnopravno urejeni, njihova veljavnost pa ni vprašljiva. Kot prvi slovenski veleposlanik v Argentini prihaja dr. Janez Zgajnar, 60-letni profesor za predmet prehrana živali na ljubljanski biotehniški fakulteti. Tekoče govori nemško in angleško. Zgajnar vidi obilnem in zahtevnem konzularnem delu delu največ nalog in težav pri odpravljanju političnih nesoglasij in skrbi, kako ohraniti in povežati dragoceni del narodovega telesa v Argentini z matico. Na Japonskem pa bo Slovenijo kot veleposlanik zastopal Janez Premoze, dosednji odpravnik poslov veleposlanistva v Tokiu. 42-letni Premoze je diplomirani ekonomist in inženir elektrotehnike, tekoče govori angleško, japonsko in francosko. Na Japonskem je preživel že več kot deset let, ukvarjal pa se je z gospodarskim delom, saj je bil predstavnik ljubljanske banke, Iskre in Intertradea. Od začetka leta 1993 vodi delo slovenskega veleposlanstva na Japonskem. Premoze si bo prizadeval predvsem za ustvarjanje ugodnih pogojev in spodbud za nemoten potek sodelovanja med državama, se naprej pa bo zagotavljal povezanost vseh na Japonskem živčih Slovencev.

Bostjan Lajovic

RAI 1

6.30	Dnevnik, 6.45 Jutranja oddaja Unomattina, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Cuori senza età
9.55	Film: Il cavaliere del castello maledetto, vmes (11.00) dnevnik
11.25	Aktualna poletna oddaja: Verdemattina estate
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa iz Westa (i. J. Seymour, J. Wyman)
13.30	Dnevnik
14.00	Film: La figlia del padrino (dram., ZDA '90, i. V. Irizarry, 2. del)
15.45	Mladinski variete Solletico, vmes risanke
15.55	Nan.: Tarzan
17.50	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.15	Nan.: Alf - Sam, vedno sam (i. Max Wright)
18.50	Variete: Poletje v Luna Parku
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Variete: Ruvido Show
22.50	Dnevnik
22.55	Nan.: Ai confini dell' alidilà (i. J. DiAquino)
24.00	Dnevnik, zapisnik, horoskop in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Evropski kult. magazine
1.40	Aktualno: Sottovoce
1.55	Variete: Noi no ('77)

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.00	Varjete za najmlajše
9.05	Film: Il collegio si diverte (kom., ZDA '52)
10.45	Nan.: Saranno famosi
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik
12.10	Nan.: L' arca del dott. Bayer
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Otroski variete: Quante storie Disney, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.45 Santa Barbara
15.30	Dnevnik
15.35	Nan.: Velika dolina, 17.25 Zdravnik med medvedi, vmes (17.20) dnevnik
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno Variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Go-Cart
20.40	Film: L' albero degli impiccati (western, ZDA '59, i. Gary Cooper, Maria Schell, K. Malden)
22.30	Aktualno: Poklic reporter
23.30	Dnevnik in vreme
0.05	Avtorska glasba: Umbria jazz '95
1.00	Filmske novosti
1.05	Nan.: Soko 5113

RAI 3

6.00	Jutranji dnevnik
8.30	Dok.: Potovanje po Italiji
9.10	Film: L' invenzione di Morel (fant., It. '74)
11.00	Dok.: Naključni turist, Nepoznane Benetke, 11.40 Nagrada Italija '95
12.00	Dnevnik iz Milana
12.15	Film: La casa dei nostri sogni (kom., ZDA '48, i. C. Grant, M. Loy)
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	TGR Okolje
15.20	Sport: mountain bike, tek, kolesarstvo
16.30	Dok., 17.00 Davvero, 17.30 La voce del padrone, 17.55 Dokumenti
18.05	Nan.: Superman
19.00	Dnevnik, izdelne vesti
19.50	Variete: BlobSoup
20.30	Aktualno: Dan v preturi
22.30	Dnevnik, izdelne vesti
22.55	Aktualni oddaji: Linea 3, The end
0.30	Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura, vreme
1.00	Variete: Fuori orario

RETE 4

7.20	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 Felicità, 11.15 Il prezzo di una vita, 12.20 nan. Hisa v preriji, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
15.00	Film: Quel giardino di aranci fatti in casa (kom., ZDA '82, i. W. Matthau)
17.10	Aktualno: Perdonami
18.00	Nan.: Colombo, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: I due invincibili (western, ZDA '59, i. J. Wayne, R. Hudson, Ben Johnson, T. Aguilar)
22.50	Film: Il bestione (kom., It., i. G. Giannini, G. Calandra, D. Di Lazzaro), vmes (23.30) dnevnik
0.50	Pregled tiska
1.00	Nan.: Hisa v preriji

CANALE 5

6.00	Na prvi strani, vreme
8.45	Maurizio Costanzo Show
11.30	Aktualno: Forum - Televizijsko sodisce
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.15	Variete: Casa Castagna
15.30	Nan.: La tata
16.00	Otroski variete
18.00	Dnevnik TG 5 - Flash
18.05	Kviza: OK, il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	Glasba: Vota la voce
22.45	Večerni dnevnik
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) nočni dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani
1.45	Variete: Paperissima
2.00	Pregled tiska

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odpri studio
12.45	Aktualno: Fatti e misfatti
12.50	Sport studio
13.00	Otroski variete
15.00	Variete: Nati per vincere
15.45	Nan.: Classe di ferro, 17.45 California Dreams, 18.20 Palm Springs
19.30	Odpri studio, vreme
19.50	Sport studio
20.00	Variete: Appuntamento al buio
20.40	Film: E' tutta fortuna (kom., ZDA '91, i. Danny Glover, Martin Short)
22.40	Film: Leviathan (fant., ZDA '89, i. P. Weller, R. Crenna), vmes (23.40) Fatti e misfatti
0.45	Italija 1 sport
2.00	Nan.: Baretta
3.00	Film

TELE 4

13.30	19.30, 22.00, 24.00 Dogodki in odmevi
20.30	Film: Viva o morta ('77)
22.40	Il ragazzo della notte

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: La foresta pietrificata (dram., ZDA '36)
20.35	Film: Il caporale Sam (kom., '52, i. J. Lewis)
23.30	Variete: Tappeto volante

RAI 3 slovenski program

20.25	Risanka: Filip
20.30	TV dnevnik
20.45	Na letalski progi Trst - Gorica

SLOVENIJA 1

10.10	Pridi moj mili Ariel, 3. del
10.35	Smesko med crkami, plesna oddaja
11.15	Blagoslov, ameriski film
12.45	TV avtomagazin
13.00	Poročila
13.05	Sedma steza
14.05	Sobotna noč, ponovitev
16.20	Mostovi
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Otroski program
17.40	Arabela se vrača, 23. del ceske nadaljevanke
17.50	Brisi, pisi - na zdravje
17.55	Risanka
18.45	TV 101, 7. del ameriske nadaljevanke
19.10	ABC - itd., tv igrice
19.30	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Hisa iz kart, 3. del angleske nadaljevanke
21.00	Osmi dan
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20	Zarišce
22.40	Poslovna borza
22.50	Sova
23.25	KYTV, 2. del angl. serije Severna obzorja, 9. del amer. nanaizanke

SLOVENIJA 2

13.00	Euronews
13.25	Umetniki za svet - ob 50-letnici OZN, ponovitev
13.35	Malo angleščine, prosim, ponovitev
14.00	Ketende, francoska dok. oddaja
15.00	Studio City
16.00	TV 101, 6. del am. serije
16.45	Sova, ponovitev
17.15	Seinfeld, 12. del
17.15	Severna obzorja, 8. del
18.00	Regionalni program
18.45	Iz življenja za življenje
19.15	Videošpon
20.05	Gore in ljudje
20.55	Roka rocka
21.45	MTV Unplugged: Bruce Springsteen, 2. del
22.15	Svet poroča
22.15	Golo kosilo, francoski film
00.05	Umetniki za svet ob 50-letnici OZN

KANAL A

10.20	Luč svetlobe, ponovitev
11.10	Alica v glasbeni deželi, ponovitev
12.30	A - shop, Spot tedna
17.25	Spot tedna, A - shop
17.40	Brlag, 6. del spanske nanizanke
18.15	Generacija transformacije II, ponovitev
18.45	A - shop
19.00	Vreme, risanka
19.10	Luč svetlobe, 515. del
20.00	Rodeo, glasbena oddaja
20.30	Hermanova glava, 3. del
21.00	Večni krog
21.55	Zgodovina ameriskega podjetništva, 2. del
22.00	Državnik novega kova, 1. del angleske nanizanke

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program
	Studio 2, izbor
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Čakajoč Petra Pana - otroška oddaja
20.35	Sredozemlje
21.00	Rhythm & News, vodi Andrea F.
22.00	Euroturismus: Stajerska
22.15	Vsedanes - TV dnevnik
22.30	Slovenski program
	Poletni studio 2

Avstrija 1

06.00	Ponovitve
13.00	Otroski program
13.00	Tjulenček Albert
13.25	Konfeti
13.40	Mila Superstar
14.05	Am dam des
14.30	Knjiga o dzungli
15.05	Kremenckovi
15.30	Mini čas v sliki
15.40	Vesoljska ladja Enterprise: Bog Mintakancev
16.20	Baywatch: Ujeti v globini
17.10	Strašno prijazna družina: Al zgoraj brez
17.35	Zlata dekleta: Vesel Božic, Stan
18.05	Iz dobrega gnezda: Ahoj, cepica
19.00	Pri Huxtablovih: Brez stanovanja ni selitve
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Ytene - stari gozd, Pravljični svet v južni Angliji
21.10	Komisar Rex, Prinesite mu Beethovno-vo glavo
22.20	Pustolovca z Rio Verda: Jez, francoski pustolovski tv film, 1992
	Režija: Duccio Tessari
23.20	Cas v sliki
23.35	Velika nagrada, ameriski film, 1966
	Režija: Bill Forsyth
02.20	Strašno prijazna družina, ponovitev
01.50	Schiejok, ponovitev
02.50	Dobrodosli v Avstriji
04.45	Venerin dotik, film

Avstrija 2

09.00	Cas v sliki
09.05	Schiejok, pon.
10.05	Tiste dni, nemski film, 1947
12.10	Klub za seniorje, pon.
12.55	Vreme
13.00	Cas v sliki
13.10	Tema, pon.
14.00	Slika Avstrije
14.25	Doktor Trapper John
15.10	Umor, je napisala
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodosli v Avstriji
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki/kultura
19.53	Vreme
20.00	Sport
20.15	Petdeset let OVP - demokratska usoda
22.30	Na prizorišču, reportaza
23.00	Veleblagovnica v Havani, belgijski dokumentarec, 1995
23.55	Che Guevara - bolivijski dnevnik, švicarsko-francoski dokumentarec, 1994
01.30	Na Kubi se zmeraj plesejo, britanski dokumentarec, 1993
02.10	Pogledi od strani
02.25	Videonoč

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 8.05 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 8.40 Novakovi; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Ekološki kotiček; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za; 21.05 Igra; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; Nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.50 Koledar kulturnih prireditvev; 9.35 Popovski tedna; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 13.40 Obvestila; 14.00 Drobčinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Lingvistični kotiček; 17.50 Sport; 18.15 Fiesta latina; 19.30 Štos - Še v torek obujamo spomine; 21.00 Radiovizija; 22.20 Stoletje improvizirane glasbe.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba; 10.05 Kulturni globus; 11.05 Človek in zdravje; 11.35 Danes smo izbrali; 13.05 Enajsta šola; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Big Band RTVS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Eseg; 17.00 Moteti E. Bäckä; 19.30 Arje in monologi, 20.00 Literarni večer; 20.45 S koncertov; 22.05 Pretok idej; 22.25 Glasba našega časa; 23.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otvoritev, jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; ; 7.45 Evergreen; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije; 9.10 Glasb. rubrika: Od vrha do dna; 9.45 Teden-ski horoskop; 10.45 Kviz rubrika; 11.00 Aktualno in zanimivo; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.; Daj, povej...; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.00 Poročila; 21.00 Glasba.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kultura; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 Zoo station; 16.00 Modri val- glasbe-

no popoldne; 18.00 Italijanska glasba; 18.45 Il flauto magico; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 11.50 Borza znanja; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Uganka; 18.15 Okrogla miza; 21.30 Avstralska glasba.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Večejevanje v živo; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Tudi jeseni je lepo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Nasveti veterinarja; 17.20 Mladi, nadarjeni, obetavni; 19.30 Večerni pr.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniaturre; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Študij in glasba; 19.30 Športna sobota; 21.00 Kulturno-umetniški program.

Radio Študent

8.00 RoboKaki; 11.00 Preklop; 14.00 Recenzije (knjižne novosti) & Napovedi; 15.00 OF, Jocular; 17.00 Kaj pa univerza?; 19.00 TB; Bushwick Bill; 20.00 Underground International, Hard'n'Heavy, Techno; 24.00 Reprize.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Vojna je obrt kruta in egoistična; 8.40 Potpuri, vmes (9.15) Pravljični kotiček; 10.10 Simfonični koncert; 11.30 Odpri knjiga: New York, New York (V. Maldon, 14. del); 12.00 Na počitnice, nato Slov. lahka glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Literarne podobe; Trinajst za trinajst; 14.40 Evergreen; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Eseg; Adam, kje si? E. Kocbek in njegov čas (r. J. Babič, 12.); 18.30 Tropicana; 19.20 Spored za naslednji dan.

Radio Opčine

MENJALNIŠKI TEČAJI

18. september 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	84,60	85,55	11,90	12,22	7,70	8,20
A banka Koper	84,65	85,80	11,75	12,22	7,71	8,25
A banka Nova Gorica	85,00	85,95	11,92	12,24	7,80	8,22
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	85,10	86,30	12,00	12,50	7,70	8,40
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	-	-	-	-	-	-
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	85,08	85,50	11,94	12,10	7,83	7,90
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	85,25	85,40	12,05	12,15	7,80	8,10
Creditanstalt d. d.	85,00	85,70	12,05	12,25	7,50	8,10
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	84,25	85,30	12,07	12,14	7,88	7,96
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	85,10	85,80	12,00	12,15	7,75	8,00
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	85,10	85,80	12,00	12,15	7,75	8,00
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	85,10	85,80	12,00	12,15	7,75	8,00
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	85,10	85,80	12,00	12,15	7,75	8,00
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	85,10	85,80	12,00	12,15	7,75	8,00
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	85,10	85,80	12,00	12,15	7,75	8,00
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	84,90	85,60	11,97	12,13	7,75	8,00
Nova kreditna banka Maribor d.d.	84,35	85,70	11,95	12,25	7,55	8,10
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	85,15	85,60	12,03	12,15	7,70	8,05
Poštna banka Slovenije	84,60	85,60	11,15	12,15	6,50	7,90
Publikum Ljubljana, t: 312-57	85,25	85,29	12,07	12,09	7,94	7,98
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	85,20	85,39	12,01	12,09	7,90	7,98
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	85,35	85,85	12,02	12,10	7,70	8,30
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	85,10	85,30	12,06	12,09	7,75	8,20
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	83,70	85,59	11,80	12,13	7,20	8,00
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	85,20	85,50	12,05	12,15	7,86	7,90
Publikum NM, t: 068/ 322-490	85,00	85,49	11,95	12,18	7,75	7,90
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	85,10	85,60	12,00	12,23	7,75	8,10
Publikum Portorož, t: 066/747-240	85,20	85,41	11,98	12,07	7,88	7,98
Publikum Ljubljana Miklošičeva	85,22	85,26	12,08	12,09	7,90	7,94
SKB d.d., ***	84,10	85,80	11,90	12,25	7,55	8,05
SHP Kranj, t: 064/331-741	85,00	85,50	12,07	12,12	7,85	7,95
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	84,80	85,39	12,00	12,24	7,70	8,13
UBK Ljubljana, t:061/444-358	84,30	85,50	11,88	12,20	7,60	8,10
Upimo Ljubljana, t: 212-073	-	-	-	-	-	-

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečaji *

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

18. SEPTEMBER 1995		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1578,00	1642,00
nemška marka	1059,00	1103,00
francoski frank	308,00	320,00
holandski gulden	945,00	983,00
belgijski frank	51,40	53,50
funt sterling	2441,00	2541,00
irski sterling	2491,00	2593,00
danska krona	274,00	285,00
grška dramma	6,50	7,00
kanadski dolar	1157,00	1204,00
japonski jen	15,20	15,80
švicarski frank	1303,00	1356,00
avstrijski šiling	150,40	156,60
norveška krona	243,00	252,00
švedska krona	220,00	229,00
portugalski escudo	10,20	10,60
španska peseta	12,40	13,00
avstralski dolar	1192,00	1240,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,70	13,20
hrvaški dinar-kuna	265,00	295,00

KMEČKA BANKA - GORICA

18. SEPTEMBER 1995		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1586,00	1636,00
nemška marka	1069,00	1097,00
francoski frank	310,00	321,00
holandski gulden	949,00	977,00
belgijski frank	51,70	53,40
funt sterling	2455,00	2540,00
irski sterling	2505,00	2600,00
danska krona	275,00	285,00
grška dramma	6,50	7,10
kanadski dolar	1164,00	1204,00
švicarski frank	1317,00	1352,00
avstrijski šiling	151,20	156,20
slovenski tolar	12,50	13,40

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

15. SEPTEMBER 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,20	8,50
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,75
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,20	8,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,20	8,70

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

15. SEPTEMBER 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	1.4852	1.4892	1.4932
funt sterling	2.2994	2.3064	2.3134
irski funt	2.3460	2.3530	2.3600
kanadski dolar	1.0890	1.0930	1.0970
nizozemski gulden	89.137	89.247	89.357
švicarski frank	22.680	22.780	22.880
belgijski frank	4.8508	4.8608	4.8708
francoski frank	28.970	29.030	29.090
danska krona	25.767	25.827	25.887
norveška krona	22.857	22.917	22.977
švedska krona	20.779	20.839	20.899
italijanska lira	0.9207	0.9247	0.9287
avstrijski šiling	14.196	14.216	14.236
španska peseta	1.1685	1.1725	1.1765
portugalski escudo	0.9594	0.9624	0.9654
japonski jen	1.4372	1.4387	1.4402
finska marka	33.495	33.575	33.655

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 19. 9. 95

Nakupni Prodajni

1. REDNI tečaj za DEM 84.15 84.75
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 179 z dne 18. 9. 1995 - Tečaji veljajo od 19. 9. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	92,5071	92,7855	93,0639
Avstrija	040	šiling	100	1168,9397	1172,4571	1175,9745
Belgija	056	frank	100	399,6447	400,8472	402,0497
Kanada	124	dolar	1	89,4978	89,7671	90,0364
Danska	208	krona	100	2125,0908	2131,4853	2137,8798
Finska	246	marka	100	2770,0344	2778,3695	2786,7046
Francija	250	frank	100	2390,9122	2398,1065	2405,3008
Nemčija	280	marka	100	8222,1265	8246,8671	8271,6077
Grčija	300	grd	100	—	51,3367	51,4907
Irsko	372	funt	1	—	193,7601	194,3414
Italija	380	lira	100	7,5939	7,6168	7,6397
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	—	2233,7052	—
Japonska	392	jen	100	118,1108	118,4662	118,8216
Nizozemska	528	gulden	100	7338,9056	7360,9886	7383,0716
Norveška	578	krona	100	1884,9225	1890,5943	1896,2661
Portugalska	620	escudo	100	79,1626	79,4008	79,6390
Švedska	752	krona	100	1704,4498	1709,5755	1714,7042
Švica	756	frank	100	10120,2044	10150,6564	10181,1084
Velika Britanija	826	funt sterling	1	189,0267	189,5955	190,1643
ZDA	840	dolar	1	122,3124	122,6804	123,0484
Evropska unija	955	ECU	1	154,2019	154,6659	155,1299
Španija	995	peseta	100	96,3058	96,5956	96,8854

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 19. 9. 1995

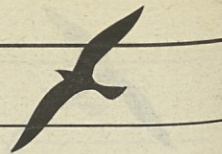
št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
		1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:			1,700,000	866,201	823,097	1,689,298
16	101.9060%	96.8349%	99,3705		170,000	86,620	82,310	168,930

Tečajnica borznega trga

št.: 176

Datum: 18. 9. 1995

LA BIJANA STOCK EXCHANGE, INC.										
Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex kupon st.dal.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	800	(11.9.95)	11.800		1.9.	11.300	11.750			
PRB	665	(13.6.95)	16.943**	3,36	18.9.	16.870	17.060	17.050	16.520	14.706
SAL	500	2)(11.9.95)	19.874	76	18.9.	19.840	20.000	20.000	19.830	3.379
SKBR	1000	(24.2.95)	34.473	2,06	18.9.	34.480	34.580	34.650	33.990	29.061
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RCE1	10,0	2(11.10.95)	103,0	1,40	18.9.	103,3	104,0	103,0	102,5	1.651
RSO1	8,0	5(30.6.95)	102,0A	09-	18.9.	102,0	102,6	102,0	102,0	216
RSO2	9,5	9(11.4.95)	112,8	09	18.9.	112,8	113,0	113,0	112,0	4.447
RSO8	5,0	4(31.5.95)	92,5		13.9.	91,1	93,0			
RS11	7,0	5(15.7.95)	97,1		12.9.	97,2	100,0			
RS1D	8,0	5(30.6.95)	101,2	29-	18.9.	101,2	102,0	101,2	101,2	257
RS1D	9,5	9(11.4.95)	109,1		14.9.	110,2	113,0			
SKR1	10,0	4(11.194)	103,2		15.9.	102,3	104,0			
SKR1	5,0	3(30.6.95)	76,6	2,16	18.9.	76,3	80,0	78,0	74,0	577
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTRB	300	2)(18.7.95)	13.500A	5,14	18.9.	12.850	13.500	13.500	13.500	14
DAD	10.000	(16.94)	121.494**		14.9.	109.000	126.000			
FMD	1715	(24.5.95)	15.542	1,63	18.9.	15.300	15.790	15.700	15.490	280
GPGR	(10)		22.675	3,09	18.9.	21.650	23.880	22.700	22.650	91
HMER	(1)		15.000		18.9.	15.000	15.500	15.000	15.000	75
MKZ	218	(30.3.93)	10.253	3,38	18.9.	10.110	10.330	10.320	10.220	1.692
NKR	200	(26.6.95)	4.251	5,76	18.9.	4.251	4.280	4.300	4.100	10.096
TCTR	(5)		799,6	08-	18.9.	800,0	804,0	803,0	795,0	1.232
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	2750	(22.6.95)	34.263**	5,36	18.9.	34.100	34.700	34.900	32.100	4.763
PFNP	(1)		34.338	3,86	18.9.	34.350	34.500	35.700	33.790	3.434
UBKP	720	(25.5.95)	10.790	7,82	18.9.	10.000	11.000	10.950	10.450	498
NP	(1)		42.000	20,6	18.8.	42.000	42.490	42.000	42.000	12
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4(11.11.94)	99,4		12.9.	99,5				
OZG	11,0	4(11.1.95)	102,8		13.9.	101,1	102,8			
PCE	12,0	7(1.8.95)	102,5		15.9.	100,2				
PGO	10,0	2(1.6.95)	101,5		12.9.	102,0	104,0			
SPB1	10,0	2(15.9.95)	102,6		7.9.	103,0	105,5			

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Veliki oder

Danes, 19. septembra, ob 20. uri: Pierre-Fourny in Dominique Soria: **KATALOG SRECE BREZ PRAVLJICE**, za izven. Goštuje francoska gledališka skupina ALIS (na sliki) v sodelovanju s Francoskim kulturnim centrom. Predstava, katere izrazna sredstva so zvok, luč in podobe, je brez teksta. Namenjena je mladini in odraslim.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

V četrtek, 21. septembra, ob 19.30: T. Partljic: **STAJERC V LJUBLJANI**, za izven. Predstava H. H. Gudmundsdottir: **JAZ-SEM MAESTRO** je na sporedu: - danes, 19. septembra, ob 15.30 za abonma Turek pop. in izven; - jutri, 20. septembra, ob 15.30 za abonma Sreda pop. in izven; - v petek, 22. septembra, ob 19.30 za abonma Petek in izven; - v soboto, 23. septembra, ob 19.30 za abonma Sobota in izven.

Nedelja, 24. septembra, ob 18. uri: predpremiere: B. Kobal - G. G. Lesnjak: **DOMOVINA, LJUBEZEN MOJA**.

Vstopnice so v prodaji vsak dan od 10. do 12. ure ter uro pred predstavo pri blagajni MGL. Tel.: 210 852.

SNG MARIBOR

Opera in balet

Četrtek, 21. septembra, ob 19.30 v Veliki dvorani SNG: baletni večer DONAUBAL-LET 95.

AMATERSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE MARIBOR

Petek, 22. septembra, ob 20. uri na Malem odru SNG Maribor: krstna izvedba »spectacle arabe« ALAMUT.

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Abonmajski program za sezono 1995/96 - Carlo Godoni: IMPRESARIJ IZ SMIRNE (Gledališče Toneta Čufarja Jesenice); - Anthony Marriot - Bob Grant: ZA LJUBEZEN NI PROSTORA (Gledališče Toneta Čufarja Jesenice);

- Evald Flisar: PADAMO! (Gledališče Tone-ta Čufarja Jesenice); - Tone Partljic: STAJERC V LJUBLJANI (MGL Ljubljana); - Ray Cooney: TO IMAMO V DRUZINI (PG Kranj); - Peter Turrini: KRCMARICA (Gledališče ZATO Ptuj);

Abonenti plačajo šest predstav, ena od predstav na Čufarjevih dnevih ali Male scene je zahvala za njihovo zaupanje gledališču.

Vpis abonmaja poteka do 6. oktobra v Gledališču Tone Čufar Jesenice, Čufarjev trg 4, in v Linhartovi knjigarni v Radovljici, Čankarjeva 72. Informacije po tel.: 064 81260.

CANKARJEV DOM

Petek, 22. septembra, ob 20. uri v Grajski dvorani v Murski Soboti - Premiera: Matjaz Faric: ROMEO IN JULIJA. Produkcija Cankarjev dom, koprodukcija Die Theater, Dunaj, v sodelovanju z ZKO Murska Sobota.

Emil Hrvatin: CELICA

- politična premiera, četrtek, 21. septembra, ob 19.30;

- intimna premiera, četrtek, 21. septembra, ob 21.30;

- poslovna premiera, petek, 22. septembra, ob 21. uri;

- sakralna premiera, sobota, 23. septembra, ob 19.30;

- artistska premiera, sobota 23. septembra, ob 21.30.

Rezervacija in dvig vstopnic ter vse informacije v prodajni galeriji SMG, Trg francoske revolucije 5, ali po tel. 125 33 12 od 10. do 12. ure ter od 15.30 do 17.30.

POSTANITE ČLAN KLUBA SLOVENSKEGA MLADINSKEGA GLEDALIŠČA

Vpis in vse informacije v prodajni galeriji SMG.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripovich
Jesenska simfonična sezona 1995
V petek, 22. t. m., ob 20.30 (red A) bodo s koncertom orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Juliana Kovatcheva otvorili novo sezono. Koncert bodo ponovili v nedeljo, 24. t. m., ob 18. uri (red B).
Do 12. oktobra so pri blagajni gledališča Verdi na razpolago novi abonmaji in eventuelne rezervacije preostalih prostih mest. Abonmaje delijo tudi po solah, na univerzi in raznih podjetjih.
Gledališče Cristallo - La Contrada
V soboto, 7. oktobra bodo z narečnim delom, ki sta ga napisala Nini Perno in Francesco Macedonio otvorili novo gledališko sezono.
IGrad Sv. Justa

Danes, 19. t. m., »Solidarnostni večer«. Vstop prost.
V soboto, 23. t. m., ob 22. uri »Dulcis in fundo«, zaključna prireditev ob sklenitvi sezone. Vstop prost.
Gledališče Miela
Jutri, 20. t. m., ob 21. uri predvajanje treh dokumentarcev o jedrskih poskusih v Tihem oceanu »Moruroa mon amour«: »Tahiti, testimoni a carico«, »Radio Bikini« in »Moruroa, il grande segreto«.
GRLJAN - Disko On Air
Jutri, 20. t. m., ob 21. uri »Lo spazio non è un opinione« zaključni večer z nagrajevanjem za absamble in soliste, ki so sodelovali na natečaju »Progetto Musica«, ki jo ga priredili Združenje Globogas, Zadruga La Quercia, Radio Onda Libera in Il Piccolo.

KOROŠKA

CELOVEC

V Mestnem gledališču bo v četrtek, 21. t. m., ob 19.30 premiera opere »Cavalleria rusticana«.

BELJAK

Studijski oder: danes, 19. t. m., ob 20. uri premiera: Ménéubeln »An den Mann gebracht«.

TINJE

V Domu prosvete bo jutri, 20. t. m., ob 19.30

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

SKUC - PRVA SAMOSTOJNA RAZSTAVA

Galerija SKUC ze od samega zacetka podpira mlade, se neuvcljavljene ustvarjalce. Predstavlja jih v ciklu Prve samostojne razstave v Galeriji SKUC. Za leto 1996 bodo umetniki prvič izbrani na osnovi javnega natečaja. Prijavijo se lahko vsi likovniki, ki drugo leto se ne bodo dopolnili 35 let. Prijava naj vsebuje: - kratko konceptualno predstavitev likovnega projekta (razstave), ki ga avtor zeli uresniti v Galeriji SKUC, - natančno biografijo, - fotodokumentacijo (opremljeno s podatki) najnovejših del ali projektov, - kataloge, zloženke, vabila, druge podobne tiskovine (ce jih avtor ima) in opis prejšnjih projektov. Prijave sprejemajo do 7. novembra 1995. Galerija SKUC bo izbranim umetnikom nudila strokovno in tehnično pomoč pri pripravi, uresnitvi, promociji in dokumentaciji projekta. Dodatne informacije: Galerija SKUC, Stari trg 21, Ljubljana. Tel&fax: 061/216540.

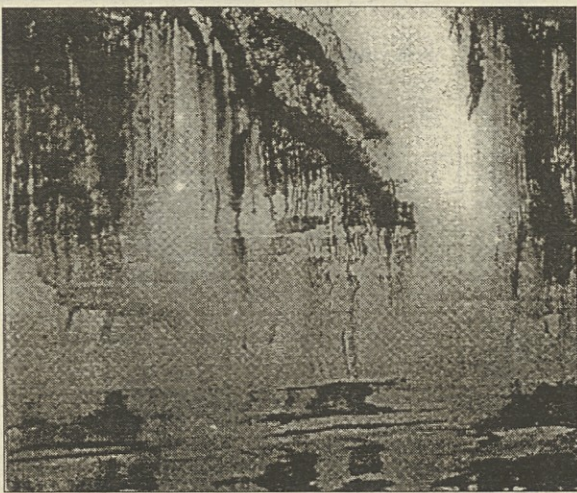
XXX. NATECAJ EX TEMPORE, ki ga prireja Medobčinski zavod za likovno dejavnost Obalne galerije Piran, bo v Piranu od 18. septembra 1995. Slovenska otvoritev razstave in podelitev nagrad bo v nedeljo, 24. septembra, ob 19. uri v piranski Mestni galeriji. Priiglasitev in zigosanje platen in drugih podlag bo v piranski Mestni galeriji od ponedeljka, 18., do petka, 22. septembra, ob 8. do 15. ter od 17. do 20. ure in v soboto, 23. septembra, ob 8. do 20. ure v skladišču soli Monfort v Portotozu. Vsak udeleženec sme zigosati največ dve podlagi. Izbira tehnike je prosta. Teme so: prosta tema in Istrska krajina, Piran, Portoroz, Koper, Soline, Morje, Tihozitje z ribo. Dokončana dela morajo avtorji oddati najpozneje do petka, 22. septembra, do 20. ure v Mestni galeriji oz. v soboto, 23. septembra, do 20. ure v skladišču soli Monfort. Vsa dela morajo biti opremljena za razstavo. Mednarodna žirija bo izmed vseh oddanih del izbrala najboljša in postavila razstavo v Mestni galeriji Piran in v skladišču soli Monfort.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Studijski center za raziskave in umsko zdravljenje Dezele Furlanije-Juljske krajine (Svetoivanjski park): Jutri, 20. t. m., ob 10. uri zasedanje »Legislazioni psichiatriche

nell'Alpe Adria e confronto«. V soboto, 30. t. m., ob 9. uri »Confini Donna« v izvedbi »Centro Donna«; ob 21. uri bo v gledališču Miela na programu gledališka predstava Lelle Costa.

Nocoj ob 19. uri bodo v Galeriji Ivana Groharja v Skofji Loki odprli razstavo del na papirju (suhi pigment na papirju in sitotisk)

ODSEVI NA VODI slikarja Berka.

GLASBA SLOVENIJA

GLASBENI SEPTEMBER '95

VELENJE

Danes, 19. septembra, ob 20. uri bo v Glasbeni soli Frana Koruna Kozeljskega, Jenkova 4, koncert Kavalkada spanske in brazilske glasbe. Nastopajo: Irena Grafenauer, flavta, Maria-Graf, harfa, Goran Kosuta, violina, Matthias Buchholz, viola, Milos Mlejnik, violoncelo, Drago Golob, oboa, Mate Bekavac, klarinet, Janko Setinc, cembalo in klavir. Program: M. de Falla - Koncert za cembalo, flavto, obo, klarinet, violino in violoncelo; M. Ravel - Habanera za flavto in harfo; H. V. Lobos - Assoboi a jato (The Jet Whistle) za flavto in violoncelo; J. Turina - Kvartet v a-molu za klavir, violino, violo, in violoncelo. (na sliki desno: Irena Grafenauer in Janko Setinc)

V četrtek, 21. septembra, ob 20 uri bo v Glasbeni soli Frana Koruna Kozeljskega, Jenkova 4, koncert Komornega orkestra in solistov: Irena Grafenauer, flavta, Maria Graf, harfa, Goran Kosuta, violina, Crtomir Sisković, viola. Program: A. Pärt - Tabula rasa za dve violini in orkester; E. Elgar - Serenada za godala; B. Britten - Lacrimae (Reflections on a Song of Dowland) za violo in orkester; W. A. Mozart - Koncert za

flavto, harfo in orkester v C-duru KV 229.

PTUJ

Danes, 19. septembra, ob 20. uri bo v Viteški dvorani ptujskega gradu koncert zasedbe Musica Antiqua Köln: Florian Deuter, baročna violina, Reinhard Goebel, baročna violina in viola, Victoria Gun, viola, Markus Möllenback, violoncelo, Christian Rieger, cembalo, orgle. Spored: Henry Purcell in njegov cas (B. Marini, J. Blow, G. Legrenzi, G. Muffat).

CANKARJEV DOM, LJUBLJANA

V petek, 22. septembra, ob 20. uri bo v Gallusovi dvorani koncert orkestra Slovenske filharmonije. Dirigent Mar-

ko Letonja, solist Miran Kolbl, violina.

Najpopolnejši informator vseh prireditvev v CD - programska knjižica 1995/96! Ne zamudite promocijskega nakupa!

XXV. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL KOMORNE GLASBE, GROBLJE-PRI DOMŽALAH

Danes, 19. septembra, ob 20. uri bo v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Grobljah koncert komorne glasbe. Nastopajo: Adriana Magdovski - klavir in Arion Quartett (Nemcija): Alban Beikircher - prva violina, Mathias Ilkenhans - druga violina, Franck Wolter - viola, Stefan Schütz - violoncelo. Program: Joseph Haydn - Godalni kvartet op. 77 št. 1 v G-duru; Dmitrij Sostakovič - Godalni kvartet št. 8 op. 110; Johanne Brahms - Klavirski kvintet op. 34 v f-molu.

MLADINSKI KLUB NADE ŽGUR, ILIRSKA BOSTRICA

Jutri, 20. septembra, ob 21.30 bo v MKNZ nastopila na svojem edinem koncertu v Sloveniji ameriška skupina Chokerbore - obeta se originalni noise pop na sledi Pixies in Jane's addiction.

RAZSTAVE SLOVENIJA

MODERNA GALERIJA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFICNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 20. septembra v Moderni galeriji.

CANKARJEV DOM

V galeriji CD je do 20. septembra na ogled razstava Josefa Albersa.

V mali galeriji CD je 20. septembra na ogled fotografska razstava Kumbhu mela Smiljana Siske in Boruta Sraja.

MALA GALERIJA, Slovenska 35

V galeriji je na ogled razstava slik nemškega umetnika Imija Knoebela.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Pregledna razstava lesorezov iz obdobja 1935-1995 avtorja Lojzeta Spacala je podaljšana do 30. septembra.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23

Gotika v Sloveniji: razstavi Arhitektura ter Nastanek, ogrožanje in reševanje likovne dediščine.

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1

V obeh zgradbah galerije je na ogled razstava Gotika v Sloveniji: Slikarstvo in kiparstvo.

NARODNI MUZEJ, Prešernova 20

Na ogled je razstava Gotika v Sloveniji - Svet predmetov.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

V galeriji je na ogled pregledna razstava kiparja Stojana Batiča.

GALERIJA Vodnikova domačija, Vodnikova 65

V galeriji je na ogled posthumna razstava akademkega slikarja Marijana Dovjaka.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

V galeriji do 7. oktobra razstavlja nizozemski slikar Kees van Eyck.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

V galeriji je na ogled razstava Od skice do lutke Agate Freyer-Majaron. (na sliki: iz predstave Jablko)

KRIŽANKE, LJUBLJANA

V Kulturno-informacijskem centru nasproti Križank je na ogled razstava Trnovo - kraj prijetnega spomina.

GALERIJA LOJZETA SPACALA, ŠTANJEL

V galeriji je na ogled stalna razstava del, ki jih je Lojze Spacal podaril sezanski občini.

GALERIJA EQUINA, Gregorčičeva 3

V galeriji je na ogled razstava slik akademkega slikarja in profesorja slikarstva na ljubljanski akademiji Erika Bernarda.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

V galeriji je na ogled razstava risb in olj akademkega slikarja Barda Lucundusa.

GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40

V galeriji je na ogled tematska razstava skulptur Aleksandra Kovaca Rigoletto.

GALERIJA LOŽA, Koper

V galeriji je na ogled razstava Dušana Trsarja Skulpture v bronu.

JOŽEFOVA GALERIJA, Gornji trg 21

V galeriji je na ogled razstava Sohice - arhetipi in artefakti Dušana Lipovca.

RAZSTAVNI SALON ROTOVŽ, MARIBOR

Nocoj ob 19. uri bodo v salonu odprli razstavo slik, akvarelov in grafik nemškega slikarja Hermann Glöcknerja.

GLASBA FJK

REPENTABOR

Gallus Consort - Glasbeni poldnevi stare in sodobne glasbe

V nedeljo, 24. t. m., t.m., ob 18. uri »Glasba iz casa koncila v Trentu«. Nastopa »Il Virtuoso ritrovo« - Margherita Guarino (sopran), Marco Gozzi (kontra-tenor), Roberto Gianotti in Armando Franceschini (tenor), Marco Bazzoli in Giancarlo Guarino (bas). Koncert prireja Gallus Consort v sodelovanju z deželnim sedezem RAI in trzasko pokrajino.

Gledališče Miela

V nedeljo, 24. t. m., ob 11. uri bo na sporedu recital pianista Alessandra Cesara. Koncerte, osem nedeljskih glasbenih mlinej, je organiziralo gledališče Verdi v sodelovanju z Zadrugo Bonaventura in bodo trajali do 17. decembra. Nastopilo bo osem mladih ze uveljavljenih pianistov, ki bodo izvajali Beethovne sonate. Vstopnice so na razpolago pri blagajni Dvorane Tripovich po 10.000 lir za koncert, medtem ko abonma stane 50.000 lir.

ŠTIVAN

V štivanskih cerkvi bo v ponedeljek, 25. t. m., ob 21. uri koncert pianista Riccarda Risalija. Na programu Mozart, Beethoven in Schubert.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 15.10. razstavlja James Rosenquist. Galerija Art Light Hall: do 30. t. m. razstavlja slikar Ugo Pierrri. Miramarski park- Konjušnica Do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin antične Eble.

GORICA

Kulturni dom: do 8. oktobra bo na ogled razstava slikarja Jona Gala Planinca iz Ljubljane.

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijevem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela trzaskega umetnika. Urnik: od delavnikih 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

PASSARIANO

V Vili Manin bo do 10.12. odprta razstava o Pier Paulu Pasoliniju.

KOROŠKA

CELOVEC

Skofjski muzej (Lidmanskysgasse 10): odprt je do 15. oktobra. Kunstforum (Villacherstrasse 8/II): do

14.10 razstavlja Ahmet Oran. Galerija Freund: razstavlja Johannes Zechner. Evropska hisa: kiparski simpozij Krastal-Celovec.

PLIBERK

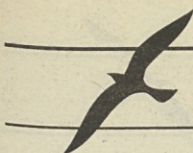
Do 14.10 razstavlja Werner Berg.

ROŽEK

Galerija Sikoronia: v petek, 22. t. m., ob 19. uri »Price casa - tretji vecer v ciklu Priblizjevanja«. Grad Rožek: do 1.10 je odprta razstava slikarja B. Faschinga.

TINJE

Galerija Tinje: stalna razstava lesorezov Wernerja Berga.

RALLY PO AVSTRALIJI / 6. PREIZKUŠNJA ZA SP

Zmaga Švedu Erikssonu, vodstvo za SP Kankkunenu

Skupaj s sovoznikom Parmanderjem je Šved za 19 sekund prehidel Britanca McRaeja in Ringerja - Odstopi favoritov

PERTH (STA/AP) - Šved Kenneth Eriksson s sovoznikom rojakom Staffanom Parmanderjem je zmagovalac seste dirke v rallyju za svetovno prvenstvo, ki je bila v Avstraliji. Po treh etapah oziroma 30 hitrostnih preizkusnjah sta Šveda, ki nastopata z mitsubishijem lancererjem, dosegla čas 4 ure, 53 minut in 59 sekund. Drugouvrščena Britanca Colin McRae in Derek Ringer (subaru impreza) sta za zmagovalno posadko zaostala 19 sekund, tretjevrščena finsko-britanska dvojica Juha Kankkunen in Nicky Grist (toyota celica) pa minuto in 55 sekund.

Eriksson je po mnenjih strokovnjakov, čeprav je v minulih sezonah že trikrat slavil na dirkah za svetovno prvenstvo, veliko presečenec avstralskega rallyja, saj v zadnjih petih dirkah ni bil v ospredju in se v dosedanjih rallyjih v Avstraliji ni kaj prida izkazal. Šved je imel tudi nekaj sreče z odstopi nekaterih favoriziranih voznikov, zlasti Francoza Didierja Auriola in Spanca Carlosa Sainza.

Toda kljub vsemu je treba priznati, da se je tokrat izkazal z odlično vožnjo že od začetka dirke. Skot Colin McRae v subaru imprezi je bil njegov najnevarnejši in hkrati tudi edini resni tekmeč za zmago. Po dveh etapah oziroma 21 hitrostnih preizkusnjah sta bila celo skupaj v vodstvu, v zadnjem delu pa je bil Eriksson najmočnejši in zmagal s prednostjo 19 sekund. Tretje mesto je zasedel Finec Juha Kankkunen, za mnoge največje negativno presečenje dirke, saj je v minulih sezonah že štirikrat slavil v Avstraliji. Toda tretje mesto mu je kljub vsemu zadostovalo, da se je z 62 točkami prebil na prvo mesto v skupnem seštevku svetovnega prvenstva. Sledijo mu McRae s 55, Auriol z 51 in Sainz s 50 točkami.

O svetovnem prvaku bosta tako odločili zadnji dirki, rallyja po Veliki Britaniji in Kataloniji, največ možnosti za končni uspeh pa ima Kankkunen, kar bi bil že njegov peti naslov svetovnega prvaka.

Izidi 6. dirke za svetovno prvenstvo: 1. Kenneth Eriksson-Staffan Parmander (Sve, mitsubishi lancer) 4:53.59, 2. Colin McRae-Derek Ringer (VB, subaru impreza) +0.19, 3. Juha Kankkunen-Nicky Grist (Fin-VB, toyota celica) +1.55, 4. Tommi Mäkinen-Seppo Harjanne (Fin, mitsubishi lancer) +3.27, 5. Armin Schwarz-Klaus Wicha (Nem, toyota celica) +4.11, 6. Bruno Thiry-Stephane Prevot (Bel, ford escort cosworth) +16.52, 7. Josio Fudzimoto-Arne Hertz (Jap-Sve, toyota celica) +22.37, 8. Ed Ordynski-Mark Stacey (Avs, mitsubishi lancer) +27.06, 9. Neal Bates-Coral Taylor (Avs, toyota celica) +30.42, 10. Jorge Recalde-Martin Christie (Arg, mitsubishi lancer) +31.54; vrstni red voznikov v svetovnem pokalu po šestih tekmah: 1. Juha Kankkunen (Fin) 62 točk, 2. Colin McRae (VB) 55, 3. Didier Auriol (Fra) 51, 4. Carlos Sainz (Spa) 50; vrstni red konstruktorjev v svetovnem pokalu po šestih tekmah: 1. Toyota 260 točk, 2. Mitsubishi 255, 3. Subaru 222, 4. Ford 184.

VATERPOLO

V Atlanti Madžari ugnali Italijane

Tretji Rusi četrti ZDA

ATLANTA - Madžarski vaterpolisti so zmagovalci svetovnega pokala v Atlanti, kjer bodo prihodnje leto tudi letne olimpijske igre. V finalu so ž 11:10 tesno premagali selekcijo Italije in se ji tako mascevali za poraz v finalu evropskega prvenstva na Dunaju avgusta letos. Kot je že običaj za medsebojna srečanja med Italijo in Madžarsko, je bila tudi ta tekma izredno trda, tako da je bil madžarski igralec Tibor benedek izključen celo do konca tekme. Madžari so si zmago zagotovili v tretji tretjini, ko so dosegli kar pet golov.

Tretje mesto je v dvoboju z Amerikani osvojila Rusija, in sicer sele po podaljšku z izidom 10:8. V srečanju za peto mesto sta se pomerili reprezentanci Španije in Hrvaške in boljši so bili Španci, ki so nekoliko presenetljivo zlahka s 7:2 ugnali Hrvate, ki prav tako sodijo med najboljše reprezentance sveta. Vseh šest prvouvrščenih reprezentanc si je zagotovilo nastop na olimpijskih igrah, medtem ko bodo ostale udeleženke to skušale doseči v dodatnih kvalifikacijah po celinah.

NOVICE

Američankam Grand Prix v odbojki v Šanghaju

SANGHAJ (STA/AP) - Ženska odbojarska reprezentanca ZDA je v Šanghaju na svetovnem tekmovanju Grand Prix v finalu po izredno izenačenem in dramatičnem boju premagala selekcijo Brazilije. Američanke so za zmago potrebovale pet nizov, končni izid pa je bil 3:2 (15:9, 15:10, 4:15, 5:15, 15:12).

Ameriške odbojkarice so finalno srečanje zacele zelo dobro in osvojile prva dva niza s 15:9 in 15:10. Izkazali sta se predvsem Tara Cross-Battle in Elaine Oden. Ko je že kazalo na prepričljivo zmago Američank, so Brazilke zaigrale veliko bolje in naslednja dva niza presenetljivo gladko sklenile v svojo korist, saj so v tretjem nizu nasprotnicam prepustile le štiri točke, v četrtem pa pet. Toda tehnična se je v zadnjem nizu se enkrat prevesila na stran Amerike. Trener Američank Terry Liskejevič je v odločilnem nizu v igro poslal veteranko Paulo Weishoff. Ta poteza se je dobro obrestovala, saj je bila prav Weishoffova tista gonilna sila, ki so jo Američanke potrebovale za zmago s 15:12 v petem nizu. Strokovna žirija je po končanem tekmovanju Američanko Taro Cross-Battle razglasila za najboljšo napadalico in najboljšo igralko turnirja nasploh.

Lapentti najboljši v Bogoti

BOGOTA - Zmagovalac teniskega turnirja v Bogoti za nagradnim skladom 328 tisoč dolarjev je Ekvadorec Nicolas Lapentti, ki je v finalu v treh nizih z 2:6, 6:1 in 6:4 premagal Kolumbijca Miguela Tobona. Pred začetkom turnirja so za prve favorite veljali predvsem prvi nosilec Nizozemec Richard Krajicek, drugi in tretji nosilec Spanca Alberto Berasategui in Alex Corretja ter šesti nosilec American Aaron Krickstein. Nicolas Lapentti je po starih letih prvi tenisec iz Ekvadorja, ki je zmagal na katerem od ATP turnirjev. Pred njim je to nazadnje uspelo Andresu Gomezu, ko je septembra leta 1991 slavil na enem od turnirjev v Braziliji.

Courier spet v deseterici, Dombia višje za kar 133 mest

MONACO - Na najnovejši moški računalniški lestvici najboljših tenisačev sveta je kot deveti med deseterico znova American Jim Courier, leta 1992 in 1993 se prvi tenisač na svetu. Na vrhu razpredelnice ni prislo do sprememb. Se naprej vodi American Andre Agassi pred rojakom Peteom Samprasom, na tretjem mestu pa se je z novo, enajsto zmago v letošnji sezoni »zacementiral« Avstrijec Thomas Muster, ki je dobil turnir v Bukaresti. Največji skok na lestvici je v tem tednu naredil Senegalec Yahya Dombia, presenetljivo zmagovalac Bordeauxa, ki se je z 282. mesta povzpел na 149. Najnovejša ATP lestvica (18. septembra): (posamična konkurenca: 1. (1.) Andre Agassi (ZDA) 5400 točk, 2. (2.) Pete Sampras (ZDA) 4959, 3. (3.) Thomas Muster (Avt) 4072, 4. (4.) Boris Becker (Nem) 3420, 5. (5.) Michael Chang (ZDA) 3015, 6. (7.) Jevgenij Kafelnikov (Rus) 2670, 7. (6.) Goran Ivanisevič (Hrv) 2608, 8. (8.) Thomas Enqvist (Sve) 2073, 9. (11.) Jim Courier (ZDA) 1964, 10. (13.) Sergi Bruguera (Spa) 1953 itd.

NOGOMET / V BRAZILIJ

Pretep med igralci na »tekmi za spravo«

SAO PAULO - »Tekma sprave« med Palmeirasom in Corinthiansom se je končala z dvema izključitvama in osmimi rumenimi kartoni. Mostvi iz Sao Paola sta prijateljski derbi priredili, da bi zgladili spor, ki je nastal po izgredu na tekmi med mladinskima vrstama, ko so podivjani navijači vrdli na igrišče, množični pretep pa je zahteval smrtne žrtve in ranjene. Pred tekmo so navijači z nekaterimi simboličnimi dejanji oznanjali pomiritev duhov. Privrženci obeh taborov so skupaj prispeli na stadion in zbrali za stiri tone hrane za boj proti lakoti.

Toda igralci obeh mostev so bili očitno drugačnega mnenja. Sodnik Antonio Pereira da Silva je moral pogostokrat potegniti iz zepa kartone, da bi preprečil grobo igro obeh mostev. Palmeiras je z goloma Mullerja in Antonia Carlosa povedel z 2:0, to pa je razkazilo igralce Corinthiansa. Sodnik je najprej izključil Marcelina Carioco, potem pa je pot v slatičnico pokazal se njegovemu soigralcu Ezequielu.

POSLOVNA KARIERA

Sergej Bubka se bo vrgel v svet biznisa

STOCKHOLM - Sloviti ukrajinski atlet Sergej Bubka, ki je na tekmovalnih prizoriščih osvojil vse, kar se osvojit da, se postopoma posveča tudi poslovnemu življenju. Poslovni casopis Dagens Industri je sporočil, da bo Bubka 1. novembra v Stockholmu odprl potovalno agencijo in, kot kaže, tudi v prihodnje svoje življenje namenil osvajanju - tokrat sveta in ne več medalj. Kako resno razmišlja Bubka, ki zdaj živi v Monte Carlu, pove tudi to, da že isče hišo v Stockholmu ali bližnji okolici.

Prihodnja Bubkova

agencija, ki ima tudi že ime - Bubka International Travel ali kar BIT - se bo specializirala predvsem za prodajo vstopnic za velika sportna tekmovanja, kot so olimpijske igre, svetovna prvenstva, nogometna srečanja v Angliji, Italiji in Braziliji, tekme lige NBA itn.

Bubka je svojo odločitev o ustanovitvi potovalne agencije komentiral z naslednjimi besedami: »Nekateri sportni zvezdniki se ukvarjajo s prodajo oblačil, kot na primer teniška legenda Björn Borg in hokejist Börje Salming, jaz pa sem si pač omisll potovalno agencijo.«

NOGOMETNA PRVENSTVA NA TUJEM

Bayern in Borussia sta takoj pokazala svoje pravo lice

MADRID - Prejšnji teden je serija presečenec v španskem prvenstvu dvema igralcema španske sportne stave »La Quiniela« prinesla kar 331 milijonov pezet (vrednost pezete znaša nekaj manj kot 13 lir). Z drugim zaporednim domačim porazom Real Madrida bodo dobitki tudi ta teden verjetno zelo zanimivi. Tako ali drugače, Real je proti Oviedu dvakrat povedel z goloma Zamorana, toda gostje so obakrat uspeli izenačiti in v začetku drugega dela povedli. Sledilo je 40 minut obupnega navala »merenguesov«, a zaman. Opomogla pa sta si Barcelona, ki je z goli Jordija Crujffia, Kodra in Figa zmagala v Zaragozi ter Deportivo, ki je doma ugnal sibko Salamanca.

Novinec je skupaj z Rayom in Racinom se brez točk. Na vrhu lestvice je, glej čudo, Atletico Madrid, ki je v »big-matchu« kola zmagal v Bilbao, protagonist pa je bil se enkrat Ljubo Penev: Bolgar je dosegel že pet golov. Družbo Atletico dela se bolj presentljivi Espanyol. V naslednjih dveh kolih bi ambicije Real Madrida znale vrtoglavo pasti, saj kake prave gostovanje pri Betisu in »derbi« z Barcelono. VRSTNI RED: Atl. Madrid in Espanyol 9, Compostela, Barcelona in Betis 7.

V »Bundesligi« sta Bayern in Borussia Dortmund po grenkem evropskem tednu pokazala svoje pravo lice. Bavarci so s 3:2 zmagali v Kaiserslauternu, kjer so v zadnjih 10 sezonah 5-krat izgubili. Dva gola je dal srednji krilec Babel, enega pa bivši ljubljeneč domačih navijačev Sforza, ki ni bil delezen ravno prsčnega sprejema. Borussia je doma z zgovornim 6:3 obračunala s Stuttgartom. Tekma je bila pravi festival izkoriščenih in zapravljenih priložnosti, saj so obrambni igralci bili na igrišču le zato, ker je pač treba igrati z enajstim igralci. Leverkusen se naprej presece: mu bo uspelo tudi naslednji teden v Münchnu? Werder je blede senca lanske ekipe in se na površju drži le z goli Maria Baslerja. Z njim v zvezi je »Bild« že objavil vest, da naj bi se »Super-Mario« že kmalu pojavil v dresu kake italijanske ekipe. Zelo uspešno deluje novinec St. Pauli, ki je z mladim strelcem Scharpingom na celu s 4:2 zmagal kar v Mönchengladbachu. VRSTNI RED: Bayern 18, Leverkusen 12, Dortmund in Werder 11, St. Pauli in Borussia MG 10.

V Angliji postavlja Manchester United temelje za povratek k naslovu, ki se mu je lani za las izmuznil. Red devils so s 3:0

ugnali sibki Bolton, v ospredje pa prihajajo mnogi mladi igralci (Scholes, Sharpe), ki menda tvorijo ugodno izhodišče za bodočnost. Z istim izidom je Liverpool potopil Blackburn, gole pa je dala trojica Redknapp, Fowler, Collymore. Po spodrsljaju v prejšnjem kolu je Newcastle spet zmagal tokrat proti Manchester Cityju. Cityjevi navijači so začeli oblačiti majice z napisom »Uwe Rosler, tvoj dedek je bomabardiral Old Trafford«. Rosler je Cityjev napadalec nemškega porekla, Old Trafford pa je stadion Uniteda in je bil med 2. svetovno vojno porušen. Žal je bil dedek v svoji »stroki« uspešnejši od nečaka in City je tako v šestih tekmah osvojil le eno točko. VRSTNI RED: Newcastle in Manchester U. 15, Aston Villa 13, Liverpool 12, Arsenal 11.

V Franciji je PSG doživel prvi poraz in ima zdaj 20 točk, le eno več od presenetljivega Metza. V Belgiji je vodstvo prevzel KV Bruges, Anderlecht pa je sele na sredini lestvice. Na Nizozemskem je Ajax neustavljiv - štiri zmage in osemnajst golov v starih tekmah. Veliki derbi prvenstva ZRJ je bil na sporedu v Beogradu, kjer je Partizan z 1:0 premagal Crveno Zvezdo, kateri letos ne gre od rok. (dk)

Ruud Gullit je v soboto dosegel svoj prvi prvenstveni gol v Angliji (AP)

KOŠARKA / SINOČI V A1 LIGI

Buckler in Benetton brez težav vknjižila prvi prvenstveni točki

Premagala sta Madigan, oz. Ambrosiano

Flavio Carrera (Buckler)

NOVICE

Avellino odslovil Bonieka Jugović »odsoten« mesec dni

AVELLINO, TURIN - Vodstvo Avellina je zaradi slabih rezultatov v prvih starih kolih italijanske nogometne B lige odslovilo trenerja Bonieka in ga zamenjalo s Corradom Orricom, ki je že treniral pri Interju. Avellino je v prvih starih kolih osvojil le štiri točke (ena zmaga, en neodločen izid in dva poraza). Juventusov vezni igralec Vladimir Jugović, ki se je težje poškodoval na domači tekmi proti Vicenzi, bo moral mirovati vsaj mesec dni. Juventusov tabor pa je razveselila vest, da bo Vierchowod začel s treningi že jutri, na igrišče pa bo lahko stopil že čez deset dni.

Dobitki totogola

Pravilna kombinacija petega totogola: 1-2-8-9-15-16-23-26. Dobitki: 8 točk (10 dobitnikov) - 249.391.000 lir; 7 točk (713 dobitnikov) 2.620.300; 6 točk (22.966 dobitnikov) 80.800 lir.

Danes dirka za Pokal Placci

IMOLA (BOLOGNA) - Danes bo zadnja dirka (za Pokal Placci) pred odhodom »azzurrov« na svetovno prvenstvo v Kolumbijo. Na 205 km dolgi progi od Imole do San Marina ob nastopalo osem od 14 kandidatov za državni dres na SP. Danasnja dirka pa bo zelo kakovostna, saj bo poleg »azzurrov« (Chiappucci, Cassani, Gotti, Colagé, Piepoli, Lanfranchi, Francesco Casagrande in Faresin) nastopilo tudi več svetovnih asov, med katerimi izstopa št. 1 na svetu Tony Rominger, Berzin pa še Cmil, Rooks, Konisev in drugi.

SAK le neodločeno

CELOVEC - Nogometasem Slovenskega atletskega kluba (SAK), novincu v drugi avstrijski nogometni ligi, ne gre po nactih. V sestem kolu je ekipa trenerja Ivana Ramsaka pred domaco publiko proti enajsterici iz Gornje Borte na Gradiscanskem z remijem (0:0) oddala nadaljnji dragoceni dve točki in se trenutno nahaja na 14. mestu, kar bi na koncu prvenstva pomenilo izpad iz druge lige. Trener Ivan Ramsak je bil z nastopom svojega moštva nadvse nezadovoljen, za naslednjo tekmo je napovedal večjih sprememb v postavi. V tekmi proti Gornji Borti se je ponovno pokazalo, da SAK nujno potrebuje napadalce, ki znajo izkoristiti nestetih priložnosti in zadeti nasprotnikovo mrežo. V drugi zvezni ligi vodi presenetljivo Favoritner AC pred Lustenauom in lanskoletnim prvoligasem FC Linz. (Ivan Lukan)

Šahisti ŠD Piran dobili dvoboj s Slovensko športno zvezo Celovec

PIRAN - Ekipa SD Piran je prepričljivo dobila dvoboj na osmih deskah s šahisti Slovenske športne zveze (SSZ) iz Celovca s 10, 5:3, 5. SD Piran je nastopilo v postavi Andrej Znidarsic, Peter Vasic, Goran Treursic, Mladen Lukin, Ivan Grobovsek, Jovan Nikolic in Savo Simic. Na hitropoteznem turnirju (12 igralcev) je zmagal Mladen Lukin (8,5 točk) pred Petrom Vasicem (8) in Silvom Kovacem, Francmom Rulitzem in Goranom Treursicem (vsi 7,5 točk). SD Piran in SSZ Celovec sta leta 1990 sklenila pogodbo o pobratenju, šahisti se srečujejo dvakrat letno na Koroskem in na Primorskem. (I.L.).

»TRST VABI EVROPO« / OD PETKA DO NEDELJE V TRSTU

Manifestacija v celoti dosegla svoj namen

Tekme v petih disciplinah z Avstrijo - V namiznem tenisu se je zapletlo - Naši prestavniki so se zelo dobro odrezali

Kljub nekaterim organizacijskim težavam je tudi srečanje v okviru »Trst vabi Evropo« med trzaskimi in avstrijskimi sportniki doseglo svoj namen. Bolj kot rezultati, je cilj te prireditve, ki ga prirejajo CONI, trzaska Občina, trzaska Pokrajina, Sejemska ustanova, Trgovinska zbornica in Ustanova za turistično promocijo, da se mladi sportniki med seboj srečajo, navežejo prijateljske stike in da gostje (tokrat so bili Avstrijci) spoznajo lepote in zanimivosti našega mesta.

Od petka do nedelje so bile tako na raznih igriščih tekme v petih sportnih panogah med trzasko in avstrijsko reprezentanco. V dveh sportnih disciplinah, v tenisu in namiznem tenisu, je nastopilo tudi več nasih tekmovalcev in tekmovalk.

Ze v petek sta se na trzaskem stadionu Grezar srečali nogometni vrsti obeh reprezentanc. Prepričljivi

vo so zmagali Tržačani, in to kar z 8:0. Trst je bil boljši tudi v hokeju na kotalkah (tekma je bila v soboto na Poletovem kotalkališču na »Pikelcu«) in zmagal z 8:1. Avstrijci so se Tržacanom oddolžili v rokometu, kjer so zmagali z 18:10.

V soboto pa se je močno zapletlo pri namiznem tenisu. Avstrijska vrsta je dopotovala v Trst le z moško ekipo, žensk pa ni bilo. In tudi moška ekipa je bila okrnjena, namesto starih so bili le trije posamezniki, tako da je z Avstrijci igral tudi domačin Maurizio Bombace. S trzasko moško B ekipo pa je nastopila tudi krasovka Vanja Milic.

V uvodnem srečanju sta se pomerili Avstrija A in Trst A, za katerega sta igrala krasovca Peter Santini in Andrea Radini. Zmagali so Avstrijci s 3:2. Radini je osvojil točko proti Bombaceju, krasovca pa sta bila uspešna tudi v dvojicah. Z enakim izidom se je končala tudi polfinalna tekma Avstrija B

- Trst B (3:2). Krasovka Vanja Milic je osvojila točki kot posameznica in v dvojicah. Stefano di Cosimo pa je izgubil tekmo z Avstrijcem in tako sta se v finalu pomerili obe avstrijski vrsti. Zmagala je Avstrija A s 3:1. V malem finalu je bil Trst B boljši od Trsta A in zmagal s čistim 3:0.

Na teniskem tekmovanju, ki je bilo v nedeljo na Gajinih igriščih, je zmagal Trst s 3:1. V trzaski selekciji sta igrala tudi Gajina predstavnik Ales in Borut Plesničar, ki sta odločilno pripomogla k zmagi. Ales je premagal svojega tekmeča s 6:4, 6:3, Borut pa je v dvojici s Christianom Mosellijem zmagal s 6:4, 6:2. Pamela Predonzani je osvojila tretjo točko z zmago s 6:4, 1:6, 6:2, avstrijska ženska dvojica pa je premagala Giovanni Bellotto in Roberto Radin s 7:6, 6:1. Gaja je po koncanih tekmah poskrbela za zakusko za vs tekmovalce.

KOŠARKA / SREČANJE V DOBRODELNE NAMENE

Magic s svojo ekipo v boju proti aidsu

Tekma bo drevi v Bologni, nasprotnik ameriških zvezdnikov pa bo Teamsystem

BOLOGNA - Danes zvečer se bo Magic Johnson (na sliki AP) s svojo ekipo v tekmi v dobrodelne namene pomeril z bolonjskim Teamsystemom, včeraj pa je ob prihodu v Bologno spregovoril o boju proti aidsu. Magic Johnson je leta 1991 prenehal z aktivnim igranjem, ker je seropozitiven, od takrat dalje pa se bori proti aidsu. Na današnjem srečanju bodo za vsako magicovo asistenco soigralci namenili tisoč ameriških dolarjev za center Aurora v Bologni, ki skrbi za otroke obbolele za aidsom. Glede ponovnega igranja v NBA je bil precej skeptičen, povedal pa je, da bo morda zaigral za Dream Team v Atlanti

ATLANTA / SONČNE IN SENČNE STRANI OLIMPIJSKIH OBJEKTOV

Plavalni bazen kot razgledni stolp hokejsko igrišče pa polno lukenj

ATLANTA - Na stotine sportnikov je v zadnjih treh mesecih v Atlanti na raznih predolimpijskih tekmovanjih preizkusilo objekte, ki bodo od 19. julija do 4. avgusta prihodnjega leta prizorišče olimpijskih iger. Ocene so bile zelo različne. Mnogo je bilo odobranj, ni pa manjkalo tudi kritik.

Skupno je »predolimpijski ognjeni krst« prestalo osem objektov, od teh jih je bilo pet izrecno dograjenih za igre. Najvažnejši nov objekt, plavalni center Aquatic Centre, ki premore 15 tisoč sedežev, je pozel vsesplošno odobranje tako med plavalci kot med skakalci v vodo, gledalcem pa se s stopnišč ponuja tudi čudovit razgled na mesto. Laskave ocene sta si prisluzili tudi veslasko polje na jezeru Lanier, ki leži osemdeset kilometrov severnovzhodno od Atlante, in konjeniški center Georgia In-

ternational Horse Park. Organizacijski komite pa je priznal, da bo treba jadralni center v Savannahu in hokejska igrišča temeljito spremeniti. Olimpijska marina je skoraj tri ure oddaljena od regatnega polja, do njega pa so jadrance in njihove jadrnice pripeljali na krovu motornih colnov. »Vetrovne in morske razmere so zelo dobre. Ostalo je grozno,« je dejal odgovorni v francoskem moštvu Fred Herein. Organizatorji so zaradi pritožb sklenili zgraditi novo marino, blizjo tekmovališču, vendar je nacrt se dokaj meglen.

Pravi plaz kritik se je usul nad stanjem igrišča za hokej na travi v novem stadionu Clark University. Zgradba naj bi bila po olimpijskih igranj namenjena ameriskemu nogometu, zato je podlaga sintetična, zaradi nagubanosti tal pa zogica ne »uboga« tekmovalcev. Vrh tega igrišče

naj bi niti ne bilo ravno. »Zogica je tako čudno odskočila, da je eno od nasih igralcev zadela v obraz in ji povzročila zlom licnice,« je po finalni tekmi turnirja Atlanta Hockey Challenge Cup povedal selektor ženske španske reprezentance José Brasa.

Največji problem bo za organizatorje temperatura. V Atlanti je vročina neznosna. Poleti znaša povprečna temperatura 38 stopinj Celzija. Društvo za človekove pravice je poslalo predsedniku Mednarodnega olimpijskega odbora Juanu Antoniu Samaranchu pismo, v katerem ga poziva naj ukine ali vsaj spremeni urnik dresurnih tekmovanj, »ker vlaga in temperatura v Atlanti resno ogrožata življenje konj. Toda vodja živinozdravniške ekipe za igre v Atlanti Catherine Kohn je te trditve odločno zaničala, čes da ni bilo na zadnjem predolimpijskem

tekmovanju nobenih težav s konji. Več težav bi lahko imeli potemtakem z ljudmi, ki se bodo ogrevali za tekme v beach volleyu in to zaradi kovinskih sedežev, ki bodo zaradi pomanjkanje sence ves dan izpostavljeni sončnim zarkom.

Predsednika organizacijskega komiteja Billyja Payneja kritike niso posebno vznemirile. »Ogledal sem si vse objekte in menim, da nas čaka se zelo malo dela,« je dejal. Toda najtežje preizkusnje so se pred vrati. Konec meseca bodo na reki Ocoee v državi Tennessee odprli tekmovalisce za kanuiste, novembra pa velodrom.

Olimpijski stadion, za katerega so potrošili 209 milijonov dolarjev (80 tisoč sedežev), bodo prvič preizkusili sele spomladi, dotlej pa boosta neznanki tudi teniski in lokostrelski center.

NAMIZNI TENIS / TURNIR ZA TRETJEKATEGORNIKE V ZNAMENJU KRASA

Ivana Stubelj v finalu ugnala Dašo Bresciani

Obe krasovki sta tudi slavili v svojih skupinah - Martina in Nina Milič manj uspešni - Med veterankami 1. Sonja Milič

Na prvi preizkušnji za tretjekategornike, ki je bila konec tedna pri Benetkah, so se Krasove namiznoteniske igralke odlično odrezale. Finale je bil klubski obračun, v katerem je zmagala mladinka Ivana Stubelj pred narasčajnico Dašo Bresciani. Obe sta bili zmagovalki v svojih skupinah. Stubljeva se je spopadla s Schelkovsko iz Verone (19, 19) in Lauro Lepori (-20, 11, 18) in Maccagnolovo (15, 15). Dasa Bresciani je imela v skupini precej trdo nasprotnico Ano Norcia (Villadora Monza) a je bila kos hudi preizkušnji. Njun dvoboj je zahteval se tretji set (-17, 12, 18). Brez večjih težav je premagala se drugo nasprotnico Adriano (14, 15), tretja igralka v skupini je bila odsotna.

V tabeli na direktno izpadanje je bila Ivana Stubelj druga nosilka. Za zmago turnirja so bila zanj odločilna prva srečanja: proti nekdanji drugokategornici Stevanato (23, -16, 11) in proti starejši igralki Bongert (18, 13) ter s številko 95 Jessico Ciarmatore iz Turina z 2:1. S slednjo sta si s krasovko (st. 93 na jakostni lestvici) zelo blizu. Dasa je v nadaljevanju igre premagala Gambinijevo iz Vidma (10, -19, 17) in bila uspešna tudi proti Schelkovski (13, 19). Zmaga nad Simono Visio (-17, 13, 17), ki je za celih trideset mest više od Brescianijeve (137) v polfinalu je bilo lepo presenečenje, ker smo že dalj časa pogrešali Dasi-

ne proboje do visjih mest. Irena Rustja, Nina in Martina Milič se niso prebile iz skupine. Irena je zabeležila zmago proti De Contijevi in odvezla set Bergamcanki Merelli. Nina je imela smolo. Naletela je na dve igralki s "travo", Martina pa se zaradi majhne razlike v točkah ni prebila iz skupine, čeprav je dosegla dve zmagi, s Pichlerjevo pa je šla na 1:2 v nizih. V igri dvojic sta oba Krasova para Stubelj-Rustja in Bresciani-Nina Milič izgubila v četrtini finala: prvi proti finalnemu paru Bongert-Maccagnola (19, -19, -19).

Istocasno se je odvijal tudi turnir za veterane, na katerem je Sonja Milič osvojila prvo mesto. J.J.

ATLETIKA / V PESARU

Margaret Macchiut zmagala na DP za »upe«

Na državnem atletskem prvenstvu za »upe« (letniki 73, 74 in 75) je slovenska atletinja Margaret Macchiut (na sliki), ki tekmuje za društvo Chimica del Friuli osvojila državni naslov v teku na 100m z ovirami. Macchiutova je bila favoritinja že pred prvenstvom in je s svojim nastopom to vlogo v celoti upravičila. Že v predtekmovalju je zanesljivo zmagala v svoji skupini, nato pa je v finalu brez težav osvojila prvo mesto s časom 14.10. A. Lasich

TENIS / TURNIR »INVICTA«

Gajevec Igor Štoka osvojil prvo mesto

Na igriščih TC Triestino je prejšnji teden potekal teniški turnir »Invicta« za neklasificirane igralce, na katerem je sodelovalo tudi nekaj igralcev Gaje. Najuspešnejši med njimi je bil Igor Štoka, ki je osvojil prvo mesto z zmago nad izkusnim Claudiom Puglio (tudi član Gaje) s 6:1 in 6:3.

Od ostalih Gajinih igralcev velja omeniti tudi soliden nastop Alberta Prelca, ki se je prebil do četrtfinala, kjer pa je moral po

zagrizenem boju priznati premoc D' Orsa s 6:7 in 3:6.

Istocasno je potekal tudi zenski turnir, kjer je imela od Gajinih igralk največ uspeha Dasa Grgic. Z zmago v 2. kolu nad 1. nosilko turnirja Del Benejevo s 6:4 in 6:4 se je uvrstila v četrtfinale, kjer pa je nekoliko nerodno izgubila proti perspektivni Nicoletti Cossutta s 3:6 in 6:7.

Nastopile so se nekatere Gajine igralke, ki pa so bile manj uspešne.

KOŠARKA / PO PRIPRAVAH V RADENCIH

Borov trener Krečič izbral ekipo za C2

Borov trener Jure Krečič je po povratku s priprav v Radencih izbral igralce, ki bodo sestavljali letosnjo mostvo Bora Radenske v kosarkarski C2 ligi. Iz skupine, ki je stela preko 20 posameznikov je izluščil spisek 15 imen. Po pričakovanju sestavljajo jedro mostva igralci, ki so bili že v prejšnjih letih temelj Borove postave: Robi Smotlak, David Barini, Ivan Percić, Giuliano Rasman, Maurizio Susani, Marko Debeljuh, Mauro Simonic, Riki Simonic, Metaj Pettiroso in Pavel Rustja. Tem pa so se pridružili Angelo Spadoni, Gianfranco Bosser, Michel Grbec, ki se je po dveh letih vrnil od Jadrana, povratnik pa je tudi Ivan Bajc iz Cicibone, od koder prihaja tudi Igor Giacomini.

Mesto v članski postavi bo letos imel tudi perspektivni Enrico Lapel, ki pa bo skupno s Spadonijem, zahvaljujoč se novim pravilom kosarkarske zveze lahko igral tudi za mladince Jadrana.

Ob tem pa so se nekateri, ki pridejo le delno v postev zaradi različnih težav (delovne obveznosti, sluzenje vojaškega roka, poškodbe). Riki Simonic je v poletnem času prestopil operacijo kolena in s pomočjo Gorazda Pučnika počasi opravlja rehabilitacijo. Ivan Percić caka na operacijo meni-

skusa, s kolenom pa imata težave tudi Giuliano Rasman in Marko Debeljuh, ki je doslej izpeljal le dva treninga (ostali že preko 30). Druge vrste težave ima Mauro Simonic, ki bo proti koncu leta koncal sluzenje vojaškega roka v Benetkah, Grbec bi moral k vojakom oditi januarja 96, Smotlak pa se ne ve, če se mu bo uspelo dokončno izogniti tej obveznosti.

CICIBONA: Vzporedno s premiki igralcev pri Boru je vezana tudi usoda Cicibone, ki potrpežljivo čaka na zadnje izbire Krečica. Z odhodom Ivana Bajca in Igorja Giacomini je trener Luka Furlan ostal brez dveh standardnih igralcev. Kljub temu pa ni prišlo do večjih težav, saj bo mesto krilnega igralca prevzel Andrej Pieri, mesto drugega playmakerja pa je že pokrito s prihodom Daria Kovacića. Od Bora sta v zameno vsekakor prisla Marko Possega in Sasa Zuppin, s cicibonasi pa trenira tudi Igor Filipčić, ki se mora se odločiti, če bo ostal pri Ciciboni ali pa nadaljeval pri Bregu v nižji ligi. Seznam igralcev Cicibone torej krepko presega zadostno število, saj ima ob Semnu v vlogi skrajne rezerve »coach« Furlan kar 13 igralcev za 9 uporabnih mest.

(VJ)

NOVICE

Tudi letos pokalni derbi Imsa Kmečka banka - Koimpex

V kvalifikacijskem delu zveznega odbojarskega pokala za moske bo pri nas tudi letos na sporedu derbi med drugoligasem Imso Kmečko banko in tretjeligasem Koimpexom. Obe sesterki slovenskih drustev sta bili namrec vključeni v isto podskupino. Tekmovanje se bo začelo konec meseca, prvi derbi na Opcinah pa bo na sporedu že v soboto, 30., s pircetkom ob 20.30. Poleg nasih dveh sesterk sta v isti skupini se videmski B1 ligas Volley Ball Udine in trzaski Pallavolo Trieste (C1 liga). Obetajo se torej res izjemno zanimivi boji za pokalne točke. V pokalu bo nastopila tudi Soca Sobema, njena nasprotnika v skupini pa bosta Volley Pordenone in Cessalto. Socani bodo v 1. kolu prosti, 4. oktobra pa bodo igrali v Pordenonu. Prvo tekmo doma bodo odigrali v soboto, 7. oktobra (20.30) proti Cessaltu.

Italmonfalconeju Domov turnir

Trzaski Italmonfalcone, ki bo letos igral v C1 ligi, je zaslužno osvojil 1. mesto na kosarkarskem turnirju K2 Sport, ki ga je v goriskem Kulturnem domu priredil SZ Dom. Trzicani so namrec v velikem finalu premagali Italo iz Gradišca s 105:97 (49:36). Najboljša strelca pri zmagovalcih sta bila Piccillo (21 točk) in Tomasi (15), pri poražencih pa Sansa (27) in Biaggi (22). Tretje mesto je osvojil Manzano, ki je premagal gorisko Ardito s 106:97 (56:35). Najuspešnejša strelca pri Manzanu sta bila Signoretta (27) in Mocchietti (18), pri Arditu pa Turel (22) in Valentinsig (19). Peti je bil Pom, šesti pa Dom. Domovi kosarkarji bodo spet zaposleni že ta konec tedna na turnirju v Trziču, kjer bodo igrali se Pom, Italmonfalcone in pordenonski Fantuzzi.

Obvestila

OK VAL

OTOSKA TELOVADBA za otroke poteka v Standrežu ob sredah in petkih pod vodstvom prof. Brajnika; za otroke vrtecev od 15.00 do 15.45, za dečke in deklice prvih dveh razredov osnovne sole pa od 15.45 do 17.00. ORODNA TELOVADBA/AKROBATIKA za osnovnosolce in osnovnosolke pa bo ob torkih od 15.30 do 17.30.

OK VAL, SZ SOCA, SZ OLYMPIA IN SD NAS PRAPOR

sporocajo, da bo danes v Standrežu, s pčetkom ob 17. uri, prvi trening novoustanovljenih moskih skupin under 13 (pokal CORAG) in under 14 (narasčajniki). Treningi bodo ob torkih in petkih od 17. do 19. ure.

ZSSDI

obvesca, da bo v četrtek, 21. septembra ob 20. 30, v Domu Alberta Sirka v Krizu seja smucarske komisije.

SD BREG - ODESK ZA REKREACIJO

obvesca, da bo prva vadbena ura v petek, 22. septembra, ob 21.15 v občinski telovadnici v dolini. telovadba bo vsak torek in petek. vabljeni vsi člani.

SZ JADRAN

sezona 1995/96 državno prvenstvo B lige, Trzaska sportna palaca - prodaja abonmajev: podporni abonma (koristnik dobi članstvo SZ Jadrana) 300.000 lir, abonma (veljaven za 16 tekem) 140.000 lir, abonma po znizani ceni (mladina pod 18.letom starosti) 95.000 lir. Osnovnosolska mladina ima brezplačen vstop, popust za družinske abonmaje, prodaja abonmajev: na sedezu in vseh podružnicah Trzasko kreditne banke, cvetličarna Nadja na Proseku.

PLAVALNI KLUB BOR

organizira v sezoni 95/96 tečaj plavanja za neplavalce, rojene pred letom 1991, solo plavanja za mlade od 5. do 18. leta in rekreacijo za odrasle. Vpisovanje od jutri do petka v Borovem sportnem centru od 19. do 20. ure in po tel. na st. 51377.

SK BRDINA

sporoca, da se nadaljujejo treningi vsak torek in četrtek. Zbirališče ob 18. uri na trg Brdina na Opcinah.

SHINKAI KARATE KLUB

priraja tečaje karateja in samoobrambe v telovadnici Silvestri na Proseku. Treningi so v ponedeljkih in četrkih s sledecim urnikom: otroci od 18.30 do 19.30 ter odrasli od 20. do 21.30. Urnik in časni sedež tajništva od ponedeljka do petka od 19.30 do 20.30 v telovadnici

GIMNASTIČNI ODESK SZ BOR

vpisuje za sportno in baletno gimnastiko ter akrobatiko za sezono 1995/96 v uradnih urah na sedezu drustva ali po tel. st. 51377 vsak dan od 17. do 19. ure.

SK KRAS - odsek za rekreacijo

obvesca, da se bo pričela rekreacijska telovadba za odrasle in sicer: sestanek in prva vadba za MLAJSKO SKUPINO bo v četrtek, 21.9., ob 21. uri; STAREJŠA SKUPINA bo začela vaditi v oktobru. Dokončni urnik bomo sporočili naknadno. Vpisete se lahko v tajništvo drustva ali na prvi vadbeni uri - tel. tajništva v SKC v Zgoniku 229477. Pričakujemo vas!

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

obvesca, da so se pričeli treningi za deklice letnikov '82, '83, '84. Treningi so vsak ponedeljek ob 15. uri na Stadionu 1. maj. Pojasnila na treningih ali na tel.st. 814212 (Katja).

SD BREG - kosarkarski odsek

sporoca, da se bodo treningi za igralce letnikov 85, 86, 87, 88 in 89 pričeli DANES, 19. t.m., v dolinski telovadnici s pčetkom ob 17.00 pod vodstvom trenerja Christiana Arene.

SD SOVODNJE

sporoca, da so na razpolago abonmaji za prvenstvene tekme Sovodenj v promocijski ligi pri G. Marsonu (tel. 882150), pri D. Peliconu (tel. 882214), pri I. Petejanu (tel. 882171), v gostilni Rubiški grad in v gostilni Pri Francetu.

ODBOJKA / MLADINSKI TURNIR

Val Dom 1. v Solkanu

Odbojarski klub Solkan je konec minulega tedna organiziral kar dva turnirja. O sobotnem, na katerem je zmagal italijanski C1 ligas Volley 2000, združena ekipa Val Dom pa je bila tretja, smo že poročali.

Nedeljski troboj je bil manj kakovosten, a tekme so bile vseeno zanimive, organizacija pa tudi tokrat na zelo dobri ravni. Končno prvo mesto je pripadlo ekipi Val Dom, ki se pripravljajo na nastope v 1. diviziji in v prvenstvih mladink in deklic. Trener Zoran Jerončić je letos to ekipo, ki je lani po odlični sezoni napredovala iz 2. divizije, se nekoliko pomladil, vendar pa ni zaradi tega nič slabša, kar je z dobro igro

dokazala že v nedeljo.

Dekleta so v prvi tekmi gladko premagala drugo ekipo OK Solkan (3. slovenska liga), nato pa se ljubljanski Vital.

Za najboljšo igralko turnirja je bila imenovana kapetanka Val Doma Pamela Mozeć, velja pa se poudariti debut na klopi trenerjevega pomočnika Igorja Tomsica, na igrišču pa Lucie Danielis, prve Doberdobke, ki se je po dolgih letih prebila v eno od združenih ekip.

Izidi troboja: Solkan - Val Dom 0:3 (14:16, 6:15, 10:15, Vital Ljubljana - Val Dom 0:3 (13:15, 6:15, 2:15), Solkan - Vital 0:3.

Končni vrstni red: 1. Val Dom, 2. Vital Ljubljana, 3. Solkan.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Resda boste zmedeni kot še nikoli, vendar naj vas to ne skrbi. Lahko se занесе-te na glas, ki prihaja iz vašega srca, pa ne boste na-redili nobenega napacnega koraka. Srce ve.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Rok za plačilo položnic se bo neusmiljeno iztekal, zato boste segli po skritih rezervah. Nikar jih ne nacenajte, izterjajte raje tiste, ki dolgujejo vam. Brez usmiljenja!

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Zeli boste velike uspehe, saj boste deležni izdatne podpore prijateljev. Spomnite se tega tudi, ko bodo vašo pomoč potrebovali oni. Sloga naj vam ne bo nadloga!

RAK 22. 6. - 22. 7.: Na vsak način boste posku-sali pregnati dolgčas, vendar vam projekt nikakor ne bo uspeval. Prepustite se se praznini, pa boste ze kmalu ugledali svetlobo višjega smisla.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Izboljšanje vašega finančnega stanja bo tokrat vaša glavna skrb. Motite se, ce mi-slite, da je delo edina pot do bogastva; naložite svoj denar tako, da ga bodo vam v prid obračali drugi.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Nikar se preveč ne cudi-te, ce boste ostali brez pomočnikov, saj ste začeli delovati trmasto po svoje. Upoštevajte včasih tudi mnenje drugih, sicer boste prepusčeni sami sebi.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Pogнали se boste v dir, saj vas bo do konca premamil čar denarja. Naj vas ne skrbi, ce boste pri tem iztirili, saj vas tokrat de-nar čaka za prvim vogalom. Odprite oči!

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Smrdel vam bo vsak napor, zato boste naredili vse, da bi se mu izognili. Za-nimivo bo le, da bo vaša nova taktika zahtevala od vas več energije kot boj s tistim, pred čemer bežite.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Nekdo vas bo obme-taval s trdimi poleni, kar vam seveda ne bo pogodu. Hrabro se mu boste postavili v bran in mu polena zmetali nazaj. Spet jih bo imel dovolj za nov napad.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: V želji, da bi se uči-li na napakah drugih, boste izvedli prav grdo potezo. Nekomu boste svetovali, kako naj obne svoje pri-hranke, samo da bi preverili teren za naložbo svojih.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Spoznali boste clove-ka, ki vas bo zamikal bolj, kot ste si lahko kdajkoli predstavljali. Nic cudnega, saj vam odstira vrata v svet, ki vas mika že vrsto let. Srečno pot!

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Zapekla vas bo vest, ko boste do-jeli, da ste nekoga zadeli v dno duše. Občutek krivde vas bo mučil vse do jutri, ko se vam bo pri-zadeti zahvalil za nadvse koristno lekcijo.

Prehod sonca v znamenje
Tehtnice prinaša nevšečnosti

Ze prvega dne v tem te-dnu bo prišlo do polkva-drata med Jupitrom in Neptunom in sicer ob 2.21 uri. Pri tem, vecinoma ne-ugodnem aspektu, tvorita planeta kot 45 stopinj.

Pričakujemo lahko po-manjkanje tolerantnosti, kar bo pogosto vzrok za zaostritev odnosov. Za ohranitev mirne krvi bo-mo porabili kar precej energije, zato nam je za kaksne vecje projekte ne bo ostalo kaj dosti.

Do izraza bodo prisle individualne razlike, saj enim delovanje polkva-drata Jupitra in Neptuna sploh ne bo prišlo do zive-ga, pri drugih pa bo v tem casu opaziti izbruhe upo-rnistva, ki pa seveda ute-gnejo biti tudi zelo kon-struktivni. Poudarjen bo tudi odpor do avtoritet, predvsem tistih, ki upora-bljajo takšno ali drugačno silo. Utegne torej biti pre-cej vroče.

23. septembra bo sonce preslo v znamenje Tehtni-ce. V tem znamenju je sonce »v padu«, zato bodo njegove vibracije zelo osla-bljene, včasih pa celo ne-gativno transformirane.

V taksem položaju bo-do tudi pri Tehtnici priha-jale do izraza v glavnem neharmonične lastnosti. Sebičnosti bo na pretek, saj nas bo stalno mučil obču-tek, da nam nekaj manjka in da bomo počasi, a zane-sljivo izgubili se tisto, kar imamo. K sebi pa ne bomo stiskali le dragocenih pre-dmetov, temveč tudi ose-be, ki nam po svoje pripa-dajo. Posesivnost bo več-krat dosegla prav teatralne razsežnosti, zato jih bo de-lezna tudi sirsja okolica. Celo organi reda in miru se lahko znajdejo v igri.

Prehod sonca v zanj ne-hvaležno znamenje Teh-tnice nam bo torej prinesel mnoge nevšečnosti, zato bo bolje, ce se nanje dobro pripravimo in se jim tako v dobri meri izognemo.

Neharmonicnemu delo-vanju sonca v znamenju Tehtnice in vplivu polkva-drata med Jupitrom in Ne-ptunom se bo 24. septem-bra priključila se luna, ki bo dosegla fazo mlaja. Tu-di njene vibracije nam ne bodo dale miru, zato se bomo morali resnično po-truditi, da bomo ohranili ravnotežje. (A. O.)

ANEKDOTA

Parizani so bili navdušeni nad operami italijan-skega skladatelja Puccinija. Ko pa je prišel v Pariz s svojo glasbo nemski skladatelj C. W. Gluck, so se po-slušalci razdelili in eni navijali za Piccinija, drugi pa za Glucka.

V odmoru operne predstave se je nekoc vnel med enimi in drugimi hud prepir in vse je kazalo, da bo-do spregovorile tudi pesti. Med obema skupinama je stal možicek, za katerega niso vedeli, h komu sodi.

»Kaj ste pravzaprav?« ga je nadrl eden od prepir-ljivcev. »Gluckist ali piccinist?«

Prestrašeni poslušalec se ni zavedal, v kaksno osje gnezdo je zašel in je zajeceljal:

»Jaz, jaz sem drogerist...«

BAROMETER RAZPOLOŽENJA

	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED	PON
POČUTJE, ZDRAVJE							
sprostitev	×	○	○	○	✓	✓	✓
sport	○	✓	✓	○	○	×	○
post, dieta	×	×	○	○	○	○	○
tezja fizična dela	✓	✓	✓	○	○	×	×
izlet	○	○	✓	✓	✓	○	○
DRUŽBA, ODNOSI							
obisk znancev	○	✓	✓	✓	✓	○	○
domača zabava	○	○	○	✓	✓	✓	○
družinski posvet	✓	✓	○	○	○	✓	✓
družabne igre.....	○	○	○	✓	✓	✓	○
urejanje uradnih zadev	○	○	○	×	×	×	×
POSEL, DENAR							
poslovno srečanje	✓	✓	○	○	×	×	×
naložbe in nakupi	○	○	✓	✓	○	×	×
zamenjava službe	×	×	○	○	×	×	×
izposoja denarja	✓	✓	✓	○	○	○	○
igre na srečo	○	○	✓	✓	✓	○	○
LJUBEZEN, SPOLNOST							
osvajanje.....	○	○	○	✓	✓	✓	○
iskren pogovor	○	✓	✓	✓	✓	○	○
zmenek	✓	✓	○	○	✓	✓	✓
ljubljenje	○	○	✓	✓	✓	✓	○
prekinitev zveze	×	×	×	○	○	×	×
UMSKE DEJAVNOSTI							
branje	✓	✓	○	○	○	×	×
učenje, sirjenje obzorja ...	○	×	×	×	○	○	○
raziskovanje	✓	✓	✓	✓	○	○	○
umetniško ustvarjanje ...	○	○	✓	✓	✓	✓	✓
reševanje težav	✓	✓	○	○	✓	✓	✓
LEGENDA: ✓ ugoden dan, ○ nevtralen dan, × neugoden dan							

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

370	SODOBNA RASTLINA SCITOVKA	NOVA TUJKA	GORAZD VILHAR	PTICJE LEPILO	DRŽAVNA BLAGA JNA	SL. PRAVNIK (MAKSO)	KLICA	MESTO V MILDAVUJI	STVAR, KI JE VMES	NIN V ANTIKI	LOJZE ROZMAN	DRŽAVA V KUŽNI AMERIKI	IZPISOVALEC	MLAJSI SPORTNIK	AVTOR: LUKA PIBER	PROSTOR ZA BALI- NANJE	SPREMLJE- VALEC EROSA	TUJE ZENSKO IME	POZI- VILNA PUJACA	KOSTNICA
PLES															OBLIKA IMENA ALBERT					
DEL NOVEGA SVETA															ARIJ (LATIN.)					
POLONIJ			NEM. LIRIK (RUDOLF) REKA V SLAVONUJI								NEVARNO MAMILO				REKA LOIRE (GRALEC BRATINA)					
GLINA				RAJMOND DEBEVEC ZLATO			VALIKA- NOVIC SPLITSKI NOG. KLUB				TURSKI POLITIK (BÜLENT)							SELIGO RUDI LIKOVNI UMETNIK		
SLIKARKA PLESTENJAK					ERVIN HARTMAN			NICK NOLTE DVOJNA NOTA			SLOVENSKI SLIKAR (VELJKO)	OGLJI- KOVODIK ENA IN DRUGA					NORDIJ. IME ZA SMUCI			
SNEZNA HISA PRI ESKIMIHI					SOBNI GRELNIK BARVA KART								LITIJ REKA NA ČESKEM IN V NEMCIJI				ODIPOV OČE SKAND. MOSKO IME			
LESK, SUJAJ				OMOGOČA, DA SE KAJ RESI SKELETON						ŠKOBLJIC									JADRANSKI OTOK	
FRANCOSKI PESNIK (TRISTAN)						KRAJ PRI LJUBLJANI				ZENSKO IME MOLIBDEN					ZVEČI TOBAK DRAGO JANČAR					
ZAVIHEK NA OBLEKI						MUSLI- MAN SKI TEOLOG					DAJANJE OBLIKE STVARI									
BRAZILSKI PISEK (JORGE)						TOP					PARADIZ						GARJE			

RESITVE:
VODORAVNO:
ANGLESKI
VALČEK,
BERTO,
SEVERNA
AMERIKA,
ARIUS,
PAULSEN,
LSD,
LOARA,
ILO,
ISO,
ECEVIT,
SR,
DORA,
EH,
NN,
ETAN,
SKI,
IGLU,
RADIATOR,
IL,
LAJ,
SII,
KLJUC,
OBPLOSNIK,
TZARA,
DOL,
META,
CIKAR,
REVER,
ULEMA,
OBDELAVA,
KANON,
RAJ,
SRAB

ŠPANIJA / MADRID

Reklamni panoji so huda nadloga

Največkrat odžirajo prostor pešcem

Ogorčeni pešec, ki se je moral ogniti oglasnemu panoju na eni od glavnih madridskih ulic, je jezno pripomnil: »Rastejo kot gobe po dežju.« Največ težav imajo seveda slepi, jezni so tako navadni, politično neopredeljeni meščani, kot naravovarstveniki, vendar nihče ne more prepričati odločitve madridskih oblasti, ki je reklamni agenciji dovolila postaviti več kot 1500 reklamnih panojev. Ti so različnih oblik in velikosti, med prehodom po ulicah pa boste nanje naleteli na vseh postajah podzemne železnice in na križiščih. Ljudje so jih začeli imenovati »chirimbolos«, čeprav lokalne oblasti odgovarjajo, da so nekakšno »mestno pohištvo« in torej oblikujejo podobo mesta.

Polovica osovraženih »instalacij« je namenjenih oglaševanju, druga služi bolj koristnim namenom: predvsem zbiranju odpadkov za reciklažo, nekaj - ti so največji in stojijo ob mestnih vpadnicah - je celo javnih toaletnih prostorov. Mestna oblast poudarja, da bo v petnajstih letih z oglasi na teh panojih madridska mestna blagajna bogatejša za petnajst do dvajset milijonov pezet oziroma od 125 do 166 milijonov dolarjev. Predstavnik mestne hiše je povedal, da bo v tem obdobju oglasni prostor prodajala francoska družba J. C. Decaux, ki je tudi financirala namestitvev panojev, potem pa bodo postali last mesta.

Maja je na lokalnih volitvah v Madridu zmagala opozicijska ljudska stranka. Socialisti so bili poraženi tudi v Valencii in nekaterih drugih večjih mestih, zato namešcanju »chirimbolosov« najbolj nasprotujejo prav levicarski politiki, ki opozarjajo, da francoska družba dovoljenja za namešcanje panojev ni dobila po zakoniti poti. V mestnem svetu so zato najglasnejši nasprotniki reklamnih instalacij prav socialistični poslanci. Eugenio Mora-

les meni, da bi bilo se nekako sprejemljivo, če bi bili panoji enakomerno nameščeni: »Družba Decaux jih je največ postavila v samem središču Madrida, zato ljudem odžirajo prostor.«

Stevilni meščani opozarjajo, da tudi električni kablov za osvetljene panoje niso zakopali dovolj globoko, zato ogrožajo varnost delavcev na cesti, zabojniki za steklenice so vedno polni, toaletni prostori pa večinoma pokvarjeni. Na nekaterih panojih so sicer res zemljevidi mesta, vendar na pritisk gumba ne boste dobili podatka, kje ste.

Mestna oblast priznava, da se nekateri meščani pritožujejo, vendar so to večinoma lastniki manjših trgovin, ki jim panoji zakrivajo izlozbe ali vhode. Najbolj so ogorčena društva slepih in slabovidnih, saj so se na ulicah nenadoma znašle nezazelenne ovire. Najbolj so nevarni panoji v obliki črke V, ker slepi s palico ne morejo zaznati, da je reklama pravzaprav široka, in se zato večkrat poskodujejo.

Na protestnem zborovanju pred mestno hišo se je zbralo več kot tri tisoč meščanov, ki so od zupana zahtevali odstranitev

spornih panojev. Zupan je sprejel predlog, da bo o prihodnosti »chirimbolosov« odločala posebna komisija, druga pa bo pregledala določila pogodbe s podjetjem Decaux. »Lahko se zgodi, da bomo panoje odstranili, seveda če bo komisija tako odločila. Za zdaj pa bodo ostali,« je izjavil zupanov tiskovni predstavnik.

Julia Hayley/Reuter

Prebivalci Madrida želijo, da bi bile ulice in trgi namenjene predvsem njim

Preživetje v naravi

Ni dovolj, da znamo živeti z naravo, z njo moramo tudi znati živeti. Moramo se ji prilagoditi in se znajti v njej, za to pa je potrebna izkušnja. Taksno izkušnjo opisuje knjiga Andreja Dvorsaka Preživetje v naravi, ki je izšla pri založbi Kmečki glas. V njej nas vodi avtor z besedo in sliko skozi različna področja in dejavnosti, seznanja s spretnostmi, ki jih človek mora obvladati, in dejstvi, ki jih mora poznati, da bo taksno sožitje uspešno. Seveda ob tem ne pozablja na etični odnos do narave, na človekovo odgovorno ravnanje, h kateremu smo zavezani.

Preživetje v naravi je sodoben priročnik, pisan poljudno in komunikativno, opremljen s približno 130 skicami, ki ponazarjajo povedano, in barvnimi fotografijami, v njej pa najdemo tudi zabavne karikature Aljane Primožić.

Avtor knjige je sicer novinar, ki je napisal knjigo povečini iz svojih izkušenj, deloma pa s pomočjo svojega kanadskega prijatelja Mira Raka, strastnega lovca in ribiča v divjinah kanadskega severa. Kot pojasnjuje v podnaslovu knjige, je to priročnik za vse, ki žele ali morajo preživeti v nara-

vi z najskromnejšimi pripomočki. Namenjen je torej tabornikom, skavtom, lovcem, ribičem, vsem pač, ki želijo ohraniti stik z naravo, ali pa ga morda znova navezati.

Priročnik je razdeljen na krajša poglavja: v prvih je predstavljeno najnujnejše orodje, ki ga mora imeti preživetnik s sabo, kadar se odpravlja na daljše pohode v naravo. Tako zve- mo kaj več o nožu, sekiri in žagi, o potrebni opre- mi, vrveh in vozlih. Precej- sden del knjige je namenjen najpomembnejšima elementoma, potrebnima za preživetje - ognju in vodi. Naslednja poglavja nas seznani s tem, kako si v

Bivak iz smrekovih vej nam tudi sredi gozda omogoči miren spanec

naravi zgradimo zavetje in pripravimo ležišče, kako se orientiramo. Drugi del knjige nas vpeljuje v vremenoslovje, bralca pa seznani tudi z lovom, ribolovom in nabiranjem rastlin, s prvo pomočjo in zeliščno lekarno.

(P. R.)

MODRE MISLI O HRANI

Zelodec, ki je redko prazen, sovrazi običajno hrano.

rimski

Lakota je najboljša začimba jedi.

španski

Tisti, ki je s polnim zelod-

cem, sam sebi koplje grob z lastnimi zobmi.

turski

Miza nam odvzame več kot lopov.

nemški

S kruhom so vse žalosti manjše.

španski

BANGLADEŠ

Daleč proč od ponorelega sveta (2)

Življenje Bangladeša je v veliki meri odvisno od monsuna, poplav in rek. Velika večina prebivalcev ostaja, kajti druge izbire nimajo. Bangladeš je z dva tisoč prebivalci na kvadratni kilometer med najgostejše naseljenimi deželami na svetu, v naslednjih 309 letih pa se bo to število najverjetneje podvojilo.

Po nekaj dneh imam vode že dovolj. Kamorkoli se odpeljem, potovanje traja precej časa, kajti najprej se pelješ z avtobusom, nato čez reko s trajektom, pa spet z avtobusom...

Po tajfunu

Z manjšo barko se odpeljemo proti naselbinam, v kateri je se mogoče opaziti sledove tajfuna, ki je tam divjal pred kakšnim mesecem. Na bregu vidim mno-

zico ljudi, moških in žensk, ki dajejo vtis, kot da cakajo nas. In res, brz ko smo na obali, me zgrabi ženska roka in me popelje proti vasi. Nekaj čudnega je v tej gostoljubnosti, preveč prisiljeno se mi zdi vse skupaj. Roka se poskuša izmakniti, a ne gre. Do zdaj je to moj prvi stik z muslimansko žensko. Ponavadi so bile dokaj zadržane, skrivale so se za hrbti svojih mož in prijateljev ter se le bežno nasmihale.

Moja spremljevalka je povsem drugačna. Po nekaj minutah me že kliče »Sister, sister!« in mi hiti razlagati o nedavnem tajfunu. Njene besede se zdijo povsem odveč. Blato je se vsepovsod, razbitine bark so si nasle svoj prostor med mladimi rizevimi rastlinami, ostanki bambusovih

koc so pripravljeni za sežig.

Ko opazi moj zgroženi obraz, ženska navdušeno pripoveduje naprej. Izgubila je moza in ostala sama z otrokom. Le kdo se ne bi usmilil revice in ji podaril nekaj dolarjev? Tudi meni se je milo storilo in denarnica se je odprla kar sama od sebe.

Ženska se kar govori in govori. Ne vem, od kod ji vse to znanje angleščine. Pa mi kmalu postane jasno. Pove, da je nedaleč stran večje пристanišče, in tako v vas večkrat zaidejo tuji mornarji in takrat dobi kakšen dolar.

Ej rozice, kam ste odvr- gele svoje feredže? Namesto tega lahko vidim le lepa oblacila in celo cvetke v la- seh. Preveč razuzdano delujeta, da mi boste pele o svoji revščini.

Reke pomenijo življenje... (Foto: Stanka Jelenc)

Od kod prihajaš, mister?

Tokrat sem v Khulni, večjem mestu, ki je podobno vsem večjim mestom v Aziji. Umazanija, prah na ulici, hrup in trusc ter razdvojeni pogledi domacinov. Nekdo vrta po nosu,

drugi se praska po zadnjici, tretji pa se čoha po razkustranih laseh. Res se jim pozna, da bledolicne obraze tujcev vidijo le malokrat. In takrat, ko se jim ponudi taksna priložnost, se zberejo okrog tebe, bulji- jo in se hihitajo, dokler se

nekdo ne opogumi in te vpraša, kdo si in od kod prihajaš. Z veseljem odgovoris, saj upas, da bo pogovor stekel se o cem drugem. Vcasih se to res zgodi, največkrat pa te nenehni pogledi in vedno ista vprašanja tako utrudijo, da

se kar skriješ za najbližji vogal. Vcasih te najdejo celo tam. Ne moreš jim razložiti, zakaj so tvoji lasje svetli in, ojoj, groza, celo kratki ter zakaj ima tvoj prijatelj kosmate roke in noge. Celotno potipati si ga upajo.

S. Jelenc (Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad jugozahodno Evrope in severnim Sredozemljem je območje nizkega zračnega pritiska. Z južnimi vetrovi priteka k nam tople in vlažne zrake.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.44 in zšlo ob 19.07. Dan bo dolg 12 ur in 23 minut. Luna bo vzšla ob 1.15 in zšla ob 16.05.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Trst	21,0	Mura	13,3
Portorož	21,0	Sava (Radovljica)	9,0
Porec	21,0	Sora	11,7
Malinska	21,0	Ljubljana	12,4
Split	22,0	Soca	11,1
M. Losinj	22,0	Vipava	9,6
Dubrovnik	22,0	Bohinjsko jezero	18

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: ESE 5 do 10 vozlov

popoldne: SS 10 do 20 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.01 najnižje -47 cm, ob 9.17 najvišje 21 cm, ob 14.29 najnižje -19 cm, ob 20.37 najvišje 48 cm. Jutri: ob 3.30 najnižje -53 cm, ob 9.53 najvišje 25 cm, ob 15.04 najnižje -17 cm, ob 21.04 najvišje 49 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	15
1000 m	13
1500 m	11
2000 m	9
2500 m	6
2864 m	5

BIOPROGNOZA

Obremenitev zaradi vremena bo občutilo veliko ljudi. Težave se bodo kazale kot slabo počutje, povečan nemir, utrujenost in depresivnost. Ponoči bo obtežilni vpliv vremena postopoma popustil in spanec bo globok.

VOX POPULI

Kakršno vreme o kima mavec mlaji, takšno je vso jesen najraje.

Redko ume gospodariti, kdor se ni učil služiti.

DANES

Slovenija: Oblačno bo, padavine, ki bodo zjutraj zajele jugozahodne kraje, se bodo razširile nad vso Slovenijo. Več dežja bo v jugozahodnih krajih. Najvišje dnevne temperature bodo od 15 do 20° Celzija. Sosednje pokrajine: Manj padavin bo v krajih severno in vzhodno od nas.

JUTRI

V Sloveniji: V sredo bo spremenljivo do pretežno oblačno z občasnimi krajevnimi padavinami. Obeti: V četrtek bo povečini suho, predvsem na Primorskem se bo delno zjasnilo. Hladneje bo.

SVET / SLIKA PRI SLIKI ... ZGODBA PRI ZGODBI ... PA ŠE RES JE

Smrtna obsodba razburja duhove Filipincev v ZAE

ABU DABI - Filipinske oblasti si na vso moč prizadevajo, da bi resile življenje 16-letne Sarah Balabagan (na sliki), ki jo je sodišče v Združenih arabskih emiratih, kjer je bilo dekle zaposleno, obsodilo na smrt. Sarah obtožujejo, da je hladokrvno in namerno umorila svojega delodajalca. Dekle sicer priznava, da ga je zabodlo z nožem, in sicer kar 34-krat, vendar po tem, ko jo je Almas Mohamed Al Balusi napadel in posilil. Arabsko sodišče njene zgodbe sploh ni upostevalo, razsodba pa je močno razburila številne Filipince, povečini katolice, ki so zaposleni v Združenih arabskih emiratih. V filipinski skupnosti se zdaj odmeva usmrteitev neke filipinske delavke, ki so jo izvedli marca.

Filipinske oblasti zdaj skušajo doseči, da bi državni poglavar šejk Zaid Filipinko Sarah pomilostil, zato bo najbrž v prihodnjih dneh v Združene arabske emirate dopotoval visoki filipinski funkcionar. Po drugi strani pa se arabske oblasti zaveđajo, da bi vnovična usmrteitev neke filipinke utegnila zelo razburiti duhove, čeprav, če sklepamo iz izjav islamskih sodnikov, sodišče ne namerava spremeniti kazni.

Končno pojasnili skrivnost »letečih« novozelandskih ovc

SYDNEY - Vrednevska preiskava je končno pojasnila skrivnost »letečih« novozelandskih ovc. Neki izletnik je v pragozdu pri Nelsonu (na Južnem otoku) v krošnjah dreves opazil pet razpadajočih ovc. Seveda ovce ne letijo, zato so oblasti uvedle preiskavo, v kateri so odkrili, da je vsega kriv pilot nekega helikopterja. Ta je na vrvi prevažal mrtve ovce, vrv je popustila in ovce so pristale v krošnjah dreves.

V britanskih bolnišnicah indijski riž le za Indijce

LONDON - Bolnicarko je zaprosil, naj mu za kosilo prinese krožnik riža, začinenega s curryjem, a ga ni dobil, ker je čistokrven Anglež. To se je pripetilo v neki manchesterski bolnišnici, kjer bolnikom delijo hrano glede na njihove verske in prehranjevalne navade. Phil Hurst si je želel riža na indijski način, ker se je z njim v sosednji postelji mastil neki bolnik, po rodu iz Indije. Kot se spodobi za Angleža, se je namesto z okusnim rižem moral zadovoljiti s tradicionalnim zrezkom brez okusa in nezabeljeno zelenjavo. Seveda je »kulinarični odpadnik« na ves glas protestiral in grozil, da bo tožil bolnišnico zaradi »rasnega razlikovanja«. Uprava pa mu je sporočila, da so posebne, precej dražje, prehrane deležni le pripadniki drugih veroizpovedi.

Wagner in Ludvik II.: težavni odnosi

MÜNCHEN - Znano je, da je kralj Ludvik II. (Bavarski) tako oboževal Richarda Wagnerja, da se je vanj celo zaljubil. Vendar je bila ta platonska ljubezen motena, piše tednik Stern. Znano je tudi, da je komaj 19-letni kralj leta 1865 izgnal Wagnerja iz Münchna. Zakaj je prišlo do tega, je ugotovila neka nemška raziskovalka, piše tednik.

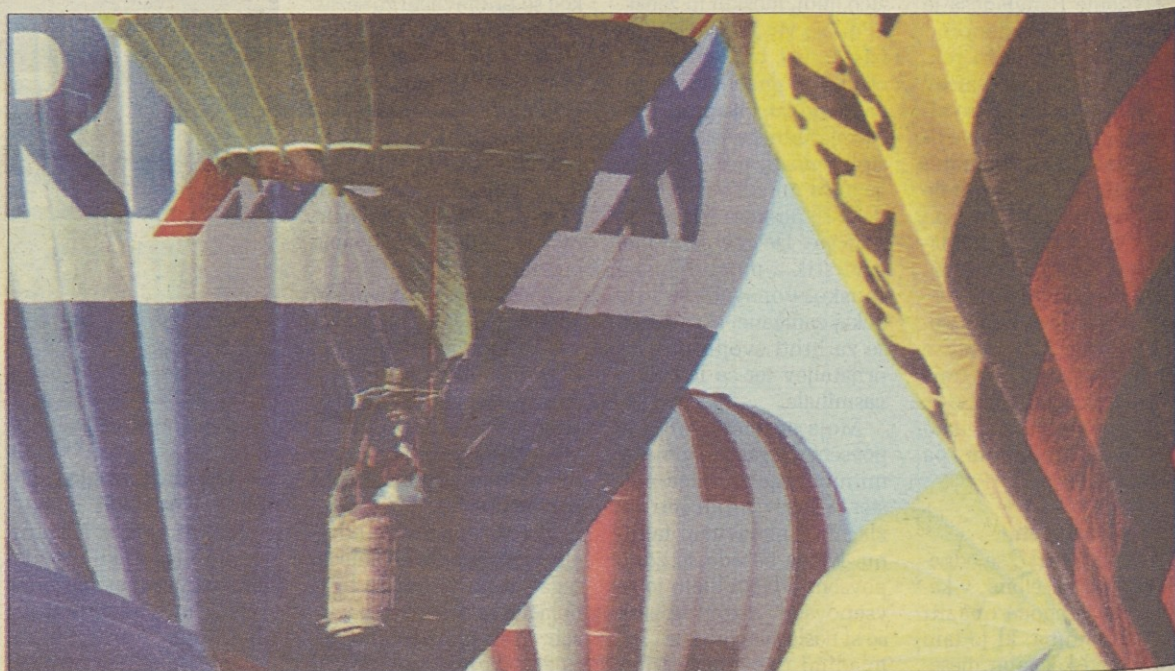
Kralj, za katerega je bilo značilno egocentrično obnašanje in si je po mnenju zgodovinarjev sodil sam, si je več kot dvajset let dopisoval s Cosimo von Buelow, tajnico in ljubico slavnega skladatelja. Raziskovalka je namreč v pismu, ki ga je kralj pisal Cosimi, odkrila, da je Wagner grozil

kralju, da bo javnosti oznanil, da ima njihov vladar homoseksualna nagnjenja. To pa zato, da bi odstopili nekateri ministri, ki so bili proti velikim stroškom, ki jih je kralj namenjal operi in skladatelju.

Kralj, bratranec princeze Sisi, znan po homoseksualnih nagnjenjih, je umrl v nenavadnih okoliščinah v nekem jezeru. Bilo mu je skoraj žal, da je skladatelja povzdignil tako visoko. Kljub temu pa je napisal Cosimi: »Ziveti brez njega je grozno in nevzdržno. Tako zelo ga ljubim.«

Avtor opere Tristan in Izolda je bil poročen in je imel tri otroke s svojo tajnico, nezakonsko hčerko Franza Lizsta.

Tokrat brez Alana

Letošnji Adirondack Festival v Glens Fallsu so posvetili v Belorusiji tragično preminulemu balonarju Alanu Fraenckelu (AP)